

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Gnudtzmann, Albert.

Titel | Title:

En Særlings Roman.

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Gyldendal, 1902

Fysiske størrelse | Physical extent:

262 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

ALBERT
GNUDTZMANN
EN SÆRLINGS
ROMAN

1903. Nr. 91.

GYLDENDALSKE BOGHANDEL

Tidligere udkom

ALBERT GNUDTZMANN

IDEALISTER

ROMAN

PRIS 4 KR.

Dannebrog:

. . . Der gaar en retsindig og tilforladelig Mands Tone og Opfattelse gennem Fortællingen. Man læser „Idealister“ med Fornøjelse og Udbytte. Det er en Historie fra vore egne Dage, og om vore hjemlige, daglige Forhold.

Tiden:

. . . „Idealister“ læses helt igjennem med Fornøjelse. Forfatteren er en Mand, der har noget paa Hjærte — hvad undertiden ikke er Tilfældet med debuterende Forfattere.

Nationaltidende:

. . . „Idealister“, er og bliver en Bog for sig, et Arbejde, hvor en virkelig Forfatterpersonlighed kommer til Orde.

Politiken:

. . . Trækker man i „Idealister“ fra, hvad der skal forstaas som Parti-Satire, bliver tilbage en læselig og elskværdig Roman.

Hr. Gnudtzmann er velbegavet, nogenledes desillusioneret og uden Affektation.

Slagelse-Posten:

„Idealister“, er en original og velskreven Bog; der er Stil i dens Komposition, Fart og Flugt i Handlingen og Klarhed over Karaktertegningen. Det er en Bog, man læser med Interesse fra først til sidst, og en Bog, man har Udbytte af at læse.

EN SÆRLINGS ROMAN

ALBERT GNUDTZMANN

EN SÆRLINGS
ROMAN

KJØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG

FR. BAGGES BOGTRYKKERI

1902

FØRSTE BOG

Alle Ansigter var vendt op mod Forsamlings-
salens Vinduer. Saa blege de var og med saa
skarpe Træk, saa det i Halvmørket ud, som hang
Hovederne frit i Luften.

Natten var paa det sidste. Himlen ligesom
overtrukken med en bleggraa Hinde.

Men oppe paa Salen var der endnu Lys.
Man kunde se, hvordan nu og da Skygger af
Mennesker som store natfødte Insekter svævede
hen over de nedrullede Gardiner.

Man talte stadig deroppe. I Timevis var
man ustandselig bleven ved. Imellem Stunder
trængte der ud i Gaarden Lyden af en stærk
Røst, af Ord, der blussede op, gnistrede, blafrede
og sluktes. Men af Talens Mening kunde intet
skælnes.

En lille Gruppe Bladmænd stod for sig selv
i et Hjørne af Gaarden. De indgik Væddemaal
om Udfaldet og bandede føleligt over de lang-
varige Fødselsveer, gennem hvilke det stred sig
frem.

Men Maskinerne aad Manuskript til Klokken
fire. Og man *maatte* have noget i Bladet næste
Morgen. Hele Byen ventede i Spænding.

. . . Som et ondt Dyr havde den store Arbejdsstrid nu Maaneder igennem flænset i Samfundslegemet. Den havde suget Blodet af store, livsfriske Forretninger, havde opædt smaa Meneskehaab i Tusindvis. Nu drøftede, der oppe paa Salen, Arbejdernes Tillidsmænd det Forslag til Forlig, som den offentlige Mening langt om længe havde aftvunget Arbejdsgiverne.

Det syntes imidlertid, som kunde man ingen Vegne komme for Ord. En skyllende Natteregn af Ord, der stadig faldt og faldt og gjorde Vejen ufarbar. Gaslyset blev ved at døse bag de nedrullede Gardiner, Skyggerne blev ved at skride . . .

Dog af de blege Mænd nede i Gaarden var der ingen, der opgav at vente. Taalmodigt stod de sammenklumpede, duknakkede, ængstelige for, at man atter skulde slukke det Haab, man havde givet dem om igen at faa Arbejde, igen at faa Lov til at spise sig mætte. For hvert Kvarter der gik, strammedes Ansigtsmusklerne mere og mere. Og man trykkede sig tæt op til hinanden som en Faareflok mod Uvejr.

. . . Helt ude i Porten til Gaden stod Dr. phil. Henrik Funke.

Han var en mager Mand, lidt forover bøjet, som Nærsynede undertiden bliver det. Det graa-sprængte Haar, der løb ud i to smalle Whiskers, strittede frem under den lave, bløde Hat. Bag Brilleglassene blinkede et Par skarpe, graa Øjne som to nøgne Staalklinger.

Det var ved et flygtigt Øjekast vanskeligt at

afgøre, hvor gammel han var eller hvilket Samfundslag han hørte til. Til det graasprængte Haar syntes det næsten skægløse Ansigt for ungt. Og til det Præg af Kultur, der hvilede over hans hele Væremaade, passede kun slet den næsten fattige Dragt. Han bar en Art Kavaj af falmet graat Stof, under hvilken man kun saa lidt af et Par flossede Bukser og et Par skævhælede Sko.

Inde fra Gaarden kom med tunge Skridt en stor og ret svær Mand hen imod ham. Ansigtet var et Krat af busket Skæg, Øjnene store og runde, sørgmodigt forskende, Munden bittert sammentrukken.

— Er der noget nyt, Villadsen? Doktoren raabte ham ind i Øret.

— Ikke endnu. De bliver jo ved og bliver ved. Men Doktoren skal nu ligegodt faa at se, at det ikke bliver til Forlig den Gang.

— Haa haa — Dr. Funke talte stadig meget højt — De kender ikke Menneskene, go'e Villadsen. Evnen til at gøre Dumheder, det er den eneste, hvori de skiller sig fra Dyrene.

— Ja men paa *de* Betingelser — som Arbejdsgiverne selv har dikteret — det vilde dog virkelig være en stor Skam, og et Nederlag ogsaa. Gaar de ind paa det, saa ved de ikke, hvad de gør.

Snedker Villadsen gik tilbage, ind i Gaarden. Der stillede han sig lige ved Opgangen til Forsamlingssalen. Hans Øjne gled bekymret fra

Ansigt til Ansigt i den ventende Mængde, som vilde han ud af dem læse sig til, hvilken Udgang man kunde vente sig af Forhandlingerne.

Men Ansigterne var som skaarne i Træ, forvaagede og stivnede. Spændingen var efterhaanden slappet. Men dens ydre Afpræg blev ved at holde sig.

Og Villadsen sank igen hen i sine egne Tanker. Han gjorde sig det saa bekvemt som muligt, med Ryggen op ad Muren og Benene spærrede vidt fra hinanden. Saadan havde han staaet det meste af de seks-syv Timer, Forhandlingerne allerede havde varet ved. Og saaledes vilde han blive staaende, til de var sluttede.

Pressemændene gik. Klokken var bleven saa mange, at der ikke kunde være Tale om, at Udfaldet kunde komme med i Morgenaviserne. Derimod var der nu Kaffe at faa i Kaféen paa Hjørnet . . .

Og Dagen brød frem. Sommerdagen, tung af Frodighed. Solen glødede rødt gennem hvidlig, klam Dis.

Det raslede gennem Gaden af de første Arbejdsvogne. Det klaprede mod Stenbroen af travle Træsko. Rullegardiner fo'r i Vejret og Vinduer aabnedes . . . Ud af Nattens Graa traadte Huse og Træer og al Jordens Mangfoldighed, aflagde den ens Mørkedragt og fik Livets Farver tilbage. Jorden aandede paany af fulde Lunger. Og Menneskegnidderet begyndte sin daglige Kravlen hen over dens Kæmpebug, træl-

lende, købslaaende, nydende, i Elskov og i Had, i vrimlende Jag efter den Lykke, der hver Dag blank steg op over dens Runding og som hver Aften atter slugtes af Mørket, unaaet og unaaelig . . . Dog endnu var Livet og Færdselen kun en Klapren hist, en Raslen her. Og i den forholdsvis Stilhed hørte man helt ude fra Banegaarden et skærende Lokomotivfløjt og en Vandfaldsbrusen af Damp, der blev sluppen ud.

. . . Det var lys Dag, før endelig Forhandlingerne paa Salen sluttedes.

Der kom en lille ivrig Mand rullende ned ad Trappen. Han var ganske rød i Hovedet og fægtede med Arme og Ben. Oppe fra Salen hørtes et Bulder af Folk, der rejste sig.

— Vedtaget! raabte den lille Mand, vedtaget! 338 Stemmer mod 254. Arbejdet genoptages overalt inden otte Dage . . .

Alle de træede og stivnede Ansigter løstes i deres Fuger. Den lille Mand fo'r som en Fjerbold fra Gruppe til Gruppe. De to Tal gik fra Mund til Mund.

Der blev stille, da alle havde hørt dem. Saa var der et Par Mænd, der talte hæst og anstrengt om Sejr, og man forsøgte at raabe Hurra. Men Raabet døde af sig selv. Nu da den store Afgørelse var kommen, kunde man ikke ret faa den til at blive den Begivenhed, den skulde have været. Nogle drøftede den sagte, men de fleste var ganske tavse. En efter en løste de sig ud af Klyngen og gik stille hjem, hver til sit.

De valgte Tillidsmænd, der havde fattet Beslutningen, fulgte efter oppe fra Salen. De gik raskt og afvisende gennem Gaarden, eftersom de kom.

Snedker Villadsen havde lige straks ikke hørt, hvad den lille Mand havde raabt. Han kunde forstaa saa meget, at Sagen nu maatte være afgjort, men da han havde denne Vished, havde han ligesom ikke ret Lyst til at spørge om hvordan. Han kunde jo strengt taget vente med at faa det at vide til næste Dag . . .

Imidlertid stod nu en Gang Dr. Funke der og ventede paa ham. Doktoren kendte naturligvis allerede Udfaldet, saa man slap alligevel ikke for det. Det var vel ogsaa paa en Maade fejgt at liste udenom det.

Altsaa maatte han spørge sig for. Han gik hen til en Mand og lettede paa Hatten.

— Ja, vi fik det jo da vedtaget, sagde Manden. 338 mod 254.

Men han maatte raabe det et Par Gange, før Villadsen forstod.

Dr. Funke havde ganske rigtig allerede hørt det, da Snedkeren kom hen til ham i Porten. Men han vilde ogsaa uden det straks have forstaaet, hvad der var sket. Thi Villadsen saa slap og modfalden ud. Kun Øjnene tindrede af Vrede.

— De har vedtaget det, sagde han tungt.

— Ja hvad sagde jeg, Villadsen?

Mere blev der ikke talt, før de var naaet et

Stykke hen ad Gaden. Saa stak Funke sin Arm ind under Snedkerens.

— Nu skal De ikke tænke for meget over det, Villadsen. Jordkloden triller dog sin skæve Vej ganske paa samme Maade, enten De og jeg ærgrer os over det eller ikke.

Men Villadsen svarede med en Stemme, der rystede af Opbragthed:

— Jeg havde ikke troet, at dette her det skulde være muligt! At det skulde kunne finde Sted! Nu har de levet som Hunde i tre-fire Maaneder, ingenting har de mere i Hjemmene, alting er gaaet sig en Tur paa Laanekontoret — og hvad har de saa ud af det? Ingenting! Det siger jeg: ingenting! Arbejdsgiverne har faaet alting, hvad de med Rimelighed kunde forlange: alt, hvad de ellers havde stillet op, det var bare noget, som de havde til at slaa af paa.

— Imorgen vil dog Arbejdernes Blade raabe op om Sejren. Arbejderne selv vil tro paa den, og de vil være tilfredse. Bare man selv tror, at man er kommen i Himlen, go'e Villadsen, saa er man der.

Men Villadsen hørte ikke. Stirrende hen for sig med sine store runde Øjne gik han frem i den lyse Sommerdag, ludende med Hovedet, synkende ned i Knæerne. Han lignede en stor, træt Okse, der halvslov af Slag og Pinsler villigt lader sig drive til Slagterbænken.

De to Mænd drejede om ad Frederiksborggade og satte Kursen mod Nørrebro. Jo længere

de gik, des tættere blev Strømmen af Morgen-
vandrere, der ude fra bevægede sig ind mod
Byen. Mørke, tavse Skikkelser var de fleste,
Kvinder med Tørklæder over Hovedet, Mænd
med Hatten trykket ned over Øjnene. Over sig
havde de et Præg af en Trods, der var brudt,
af et Had, der var sløvet og forkullet til en
Skorpe af dorsk Ligegyldighed, men som for-
inden havde skaaret dybe Furer om de indsunkne
Munde, gjort Blikket mistænksomt spejdende. De
hastede afsted med tunge, skravlende Skridt og
saa ud, som vilde de nødig møde Mennesker.
Thi for dem var den brede, asfalterede Gade som
et fremmed Land. Fra en mørk Baggaards-
lejlighed til et mørkt Fabriklokale, fra Stank af
Smuds og Fattigdom til den tunge, fede Lugt af
Maskinolie — der var deres Vej, der var deres
Liv, deres smaa, stækkede Forhaabninger, deres
Arbejde og deres Sorg — alt det, som de kendte
og var vant til. Resten kom dem ikke ved. Og
at se for meget af Lys og Glæde voldte dem en
rent legemlig Pine som en Solstraale det mørke-
blændede Øje.

Men nu skingrede i Kor Dampfløjterne fra en
halv Snes Fabrikker. Det var Maskinerne, der
sendte deres Rovdyrskrig ud over Byen, inden de
begyndte at røre de tunge, pansrede Lemmer.
Og indad Fabrikporte og Værkstedsdøre forsvandt
de mørke Skikkelser.

De afløstes i Gadens Liv af andre, frejdigere
Mennesker, tidlige Spaserende, der med Velbehag

aandede den sidste Rest af Nattens Kølighed, støtte Haandværksmestre, der sindigt gik til Arbejdet, smaa Forretningsdamer, der skyndte sig til de tidligst aabnede Udsalg og som lod Solen gnistre i de blanke, vaagne Øjne og gyldne det purrede Haar under Hatteskyggen. Der kom Vogne med alle Slags Fornødenheder og Glæder, med duftende Brød, med svulmende Frugt, med spraglede Blomster. De elektriske Sporvogne duvede afsted som blindede Titaner, der maa adlyde en Vilje, hvis Udspring de ikke kender, og ind imellem Vogne og Fodgængere listede sig Cyklerne paa Hosesok, mens den skarpe Lyd af Klokkerne fik Folk til at fare til Side. Og det gryende Liv af Lyde, som først havde kunnet skælnes hver for sig, tøvende og kortvarigt som Instrumenter, der stemmes, smæltede nu sammen i Bruset af Dagens og Arbejdets store Orkester, der satte i med fuld Kraft, stigende for hvert Minut, der gik, rullende sig i stedse bredere Bølger over den vaagnende By . . .

Dr. Funke og Snedker Villadsen var blevet ved at gaa, tavse det meste af Vejen, til de var naaet ud forbi Assistens Kirkegaard. Der bøjede de om ad en Sidegade.

De drejede om et Hjørne og endnu et, saa gik de ned ad et langt, lige Baand af Stenbro, der mellem to ens, graa Husrækker strakte sig ud mod Fælleden. Midt i denne Gade boede de, begge i samme Hus. Doktorens Lejlighed.

laa lige over Villadsens, hvis Kone holdt den i Orden for ham.

Huset var som de fleste i Gaden. Med sine mørkegraa, snavsede Mure, sin Mangel paa arkitektonisk Pynt, de mange Vinduer, der gloede bistert over mod Genbohuset, havde det et Præg af Muthed og Kulde. Og Indtrykket holdt sig, naar man gik op ad den smalle, hultrinede Trappe, forbi de mange Døre med den slidte, brune Maling, hvorpaa nogle bittesmaa Brevkasser gabede efter de Budskaber ude fra Verden, som aldrig kom. Kun et Par af disse Døre bar Navneplader, bag de andre levedes Livet navnløst og i Skjul. Beboerne flyttede meget ofte, rykkede ind og ud som paa et Hotel.

Paa tredie Sals Trappeafsats standsede de to Mænd. Der boede Villadsen.

Der lød trevne, skurende Skridt indenfor. Døren blev tøvende aabnet paa Klem.

— Er det Dig, Villadsen? lød en forknytt, brusten Stemme.

— Ja, luk bare op!

Døren gik helt op. Der viste sig en lille, forvokset, halvgammel Kone. Den ene Skulder puklede sig rundt i Vejret, saa Hovedet kom til at sidde paa Skraa, hvilket gav hende et underfundigt Udtryk. Ud af det magre, furede Ansigt stod en lang, tynd Næse, hvis yderste Køddup virrede sørgmodigt over den tandløse Mund. En falmet sort Kjole hang løst om hendes forskrum-

pede Skikkelse, og paa Hovedet havde hun en lille sort, forgræmmet Kappe.

— Hvor kan det være, Du kommer saa sent? sagde hun i en vrippent grædende Tone.

— Jeg sagde Dig jo, Du skulde ikke vente mig hjem i Nat.

— Nancy er kommen hjem — han har sla'et hender igen — hun siger, han er inte til at ha'e med at gøre . . . Hun har lagt paa Chæselongen hele Natten . . .

Villadsens Haand faldt tungt paa Trappens Rækværk.

— Ja hvad sagde jeg? Nancy maa gi'e slip paa Drengen. Andet er der ikke at gøre for en fattig Pige, der er kommen i Ulykke — det har jeg sagt hele Tiden . . . Saa han har slaaet hende? Saa det har han?

— Ja — det var lige som de skulde til at lukke. Nancy ha'de g'ort Kassen op og bringer den ind til ham, som hun plejer van. Saa er 'et, han siger, at der mangler en Tokroner. „Det kender jeg ikke noget til,“ siger Nancy, „da jeg g'orde Kassen op, da var der, hvad der skulde være.“ „Nu skal jeg sige Dem noget, Jomfru,“ siger han saa, „De kan naturligvis gaa ud og more Dem med Kæresten ligesaa galt, De vil, men bare ikke for mine Penge.“ „Om Forladelse, jeg har ingen Kæreste, Hr. Svendsen,“ siger saa Nancy som sandt er, og hvad skulde hun ogsaa ha'e sagt andet? „Da har De Fa'enlyneme' haft, Jomfru,“ siger han saa, og saa grint'

han. Saa blev jo Nancy noget ærgerlig og sagde til ham, om han ikke vilde passe sig selv. Og saa var det, han skældt' hender for Tyv og gav hender et Par Øretæver.

Villadsen var bleven ganske bleg. Kun oppe i Tindingerne var der to røde Pletter.

— Lad mig komme ind og tale med Nancy, sagde han med en underlig tyk Stemme.

Han trængte sig forbi sin Kone ind i Entréen. Oppe fra Fjerdesalen raabte Dr. Funke godmorgen ned til ham. Men Villadsen hørte det ikke.

Inde i Stuen sad Nancy og gav Barnet Bryst. Drengens tykke Krop vred sig af Velbehag, mens hans korte, runde Fingre borede sig ind i Modrens hvide Kød.

Villadsen følte sig greben af Uvillie. Han syntes, at dette spæde, ubekymrede Væsen, der laa der og sugede til sig med saa uvidende en Egenkærlighed, var en Udbytter, en Fjende, der havde trængt sig ind i hans Kres for at plyndre den — tage til sig med den Sorgløshed, der i Smaakaarsfolks Øjne saa let kommer til at tage sig ud som Hjerteløshed. Og bag Barneansigtets bløde Træk anede han det vordende Menneskes brutale Graadighed.

— Læg Drengen fra Dig, sagde han kort til Nancy.

Nancy tog varsomt Barnet fra Brystet, lagde ham i Vuggen og knappede sit Kjoleliv. Hun var en stor, køn Pige, bredbrystet og sværhoftet.

Paa hver sin Side af den vimse Opstoppernæse sprudede et Par skælmske, brune Øjne.

Villadsen havde givet sig til at gaa op og ned ad Gulvet med Hænderne paa Ryggen. Paa en Gang standsede han brat.

— Jeg hører, Du er kommen af Pladsen, sagde han.

— Aa, det er vel ikke saa farligt. Svendsen har gi'en mig et Par Øretæver. Men det er jo saadan med ham: han er jo i det hele taget lidt apartig af sig. Lad ham nu bare fortryde det til op ad Formiddagen, saa er han vel nok skikkelig en Tid.

— Jeg vil ikke ha'e, at Du skal tage imod Øretæver af den Mand. Imorgen den Dag henter vi Din Kommode, jeg skal selv gaa derhen og sige ham Besked. Og saa faar Du gaa i Arbejde, hvor det kan byde sig til.

— Men saa Drengen? Hvad skal der blive af ham?

— Hvad gør andre Piger i Din Stilling?

— Jeg skulde kanske sætte ham i Pleje?

— Der er vel ikke andet for, Nancy.

— Det vil jeg nok sige! Et Barn paa fem Maaneder! Ham skulde jeg lade komme ud til Fremmede!

— Han bliver saamænd hverken værre eller bedre for det. Han bliver en sølle Slusk ligesom hans Fa'r var.

— Det er vist ikke værd, vi taler ondt om ham. Havde han ikke nu ligget nede paa Bunden

af Kallebodstrand, saa havde hverken Drengen eller jeg haft nogen Nød.

— Han skulde meget før have sørget for, at der ingen Dreng var bleven af.

— Det skulde han. Men vi var vel to om det, tænker jeg. Saa Fejlen er nok ligesaa godt min. Og det siger jeg, at har jeg faaet en Unge og døjet baade det ene og det andet for det, saa vil jeg ogsaa have Lov til at være Mo'r for ham saa godt jeg kan.

— Fattigfolk har hverken Lov til at være Fa'r eller Mo'r, Nancy. Vi har blot at sørge for, at de andre kan være det. Hvis vi vil tage os lige Ret med dem, saa dømmer de os til Helvede baade her paa Jorden og bagefter. Eller i al Fald lader de deres Præster gøre det.

— Præsterne! ja lad dem bare snakke som de vil: Vorherre danser vel ikke efter deres Pibe. Og det vil jeg bare sige Dig, Fa'r: jeg bliver hos Svendsen, saa længe ikke jeg har en anden Plads, hvor jeg kan ha'e Drengen hos mig. Saa kan han sla'e paa Snuden, ligesaa meget han lyster: kniber det, kan jeg vel sla'e igen. Og ellers har jeg det jo godt hos ham: tyve Kroner om Maaneden og alting frit . . .

Villadsen saa, at han ikke kunde faa sin Datter bragt paa andre Tanker. Han satte sig stille ned for at drikke den Kop Kaffe, hans Kone kom med til ham, inden han skulde paa Arbejde. Det var paa høje Tid . . . Forøvrigt havde han mest Lyst til at blive hjemme. Den

Ophidselse, Morgenens Hændelser havde sat ham i, havde sammen med Mangelen paa Nattesøvn efterladt en Følelse af uhyre Slaphed. Det var som om hans Knæhaser var overskaarne, og inde i hans Hoved susede det som i en tom Konkylie.

Desuden — han syntes, at alting gled ud i en uhyre, graa og dorsk Ligegyldighed. Hvad hjalp det ham, at hans Hjem var en Smule nettere og pænere end mange Arbejderes? Der var dog kun en ringe Forskel paa hans renvaskede Nødtørftighed og deres snuskede Armod. Og for denne Forskels Skyld sled og slæbte han og lod sig pine af bitre og bekymrede Tanker! Vilde han ikke blive lykkeligere, om han lod staa til, arbejdede paa bedste Beskub og for Resten lod Fiolen sørge og Flasken klukke?

. . . Hans lille sure Kone vimsede bestandig om ham. Hun smaagræd af Ængstelse for, at han skulde komme for sent paa Arbejde, bekymret som en Æseldriver, der frygter for, at Arbejdsdyret skal lægge sig ned og nægte at bære sin Byrde videre.

Tilslidst kunde hun ikke dy sig mere.

— Nu maa Du afsted, Villadsen, sagde hun.

Hun saa ud, som om hun ventede Modsigelse. Men Villadsen rejste sig sløvt og tog sit Værktøj og Frokostpakken, som hun havde lagt frem.

Langsomt og med bøjet Ryg gik han hen ad Fortovet.

Udenfor Beværtningen „Sejren“ paa Hjørnet var der opslaaet en Løbeseddel om, at den store Arbejdskonflikt var endt med Arbejdernes Sejr og Arbejdsgivernes fuldkomne Nederlag. Og nede fra Skænkestuen larmede en hæs og lallende Sejrsglæde op.

Villadsen stod stille og læste. Men det var, som Bogstaverne ikke vilde samle sig til nogen Mening. Han læste om og om igen, virrende med Hovedet og med glansløse Øjne . . .

Det hele var ham i dette Øjeblik saa fjernt. Og ganske ligegyldig slentrede han omsider videre . . .

Lidt efter at han var gaaet hjemme fra, kom Bageren Svendsen, hos hvem Nancy havde sin faste Plads. Madam Villadsen lukkede op for ham: ude paa Trappegangen smaagræd hun en Undskyldning, fordi Nancy var gaaet fra sin Plads. Hun bad saa mindeligt Hr. Svendsen ikke at være vred.

Nancy sad inde i Stuen og lyttede til Samtalen. Da hun hørte Bagerens skarpe og pibende Røst, fo'r Blodet hende til Hovedet, og der kom noget feberagtig ilsomt over hendes Bevægelser. Hun rejste sig med et Sæt, tog Drengen, der havde kravlet om i Sofaen, leende og gribende mod den blanke Sol, der skinnede ind i Værelset, og pakkede ham ind i et gammelt Shawl. Lidt efter, da Moderen igen var kommen

ind, bar hun ham ud af Lejligheden og ned ad Trappen.

Hun bar ham højt paa sin Arm.

Men Drengen, som nys havde let, græd nu og holdt ikke op, saa længe de var under Vejs — græd arrigt og ubehersket, græd sig halvt i Krampe . . .

Dr. phil. Henrik Funke sad oppe paa sit Værelse paa Fjerdesalen. Han boede der nu paa femte Aar.

Vinduerne stod aabne. Sommeraftenens kælne Luft, mættet Dagen igennem med den store Bys Uddunstninger, aandedes kvalmende ind gennem dem. Kun nu og da bevægedes det Sirtses Gardin af en svag Luftning.

Nede fra Gaden, dybt nede fra, hørtes der Raab og Latter af legende Børn. Det lød som var det smaa Hunde, der bjæffede.

Men Dr. Funke hverken hørte Bjæffene eller mærkede Lummerheden i Værelset. Han sad i Slobrok trods det, at Sveden piblede ham tungt paa Panden. Dr. Funke var altid i Slobrok inden Døre, baade Sommer og Vinter.

Han havde overhovedet saa faa Fornemmelser, saa, hørte, sansede saa lidt, undtagen netop det, han *vilde* sanse.

Og i Skumringstimerne, i de Stunder, der gik forud for Aftenens og Nattens Arbejdsro, var han især uimodtagelig. I Timevis kunde han sidde og paany gennemleve det, der havde fyldt hans

Liv. Atter og atter borede han sig ind i dets Begivenheder, atter og atter prøvede og vejede han, atter og atter spurgte han sig selv, om Vejen kunde have været anderledes slynget.

Saa underligt det var gaaet til altsammen! Han syntes undertiden, at han umuligt selv kunde have levet det igennem. Der maatte et Steds være sket et Brud: han maatte have faaet en ny Sjæl. Den gamle var gaaet ud af Spillet, den nye havde dubleret dens Rolle, var gaaet ganske ind i den — men var dog alligevel en ny, tænkte, følte, handlede anderledes end den første.

Men han huskede det saa godt altsammen, mindedes det saa ganske klart og lysvaagent.

Først Aarene, da han stod som et af Videnskabens ranke Lys og Universitetet kun ventede paa en Lejlighed til at tilbyde ham en Lærestol i Sanskrit.

Sidenhen den store Udenlandsrejse gennem Europa og Østen, da han fo'r fra Sted til Sted, stedse mere og mere hidset af den stærke Livshunger, som han havde holdt nede under Studiernes Tvang. Ingen af Nydelsens brandrøde Frugter hang ham da for højt: plukke dem maatte han, tvinge den strittende grønne Gren til sig og presse den sprudlende Saft i sin hede, tørstige Mund. Ør af Glæde havde han tumlet gennem Tilværelsen et helt Aar igennem . . .

Endelig, efter Hjemkomsten, de Aar, hvori hans Skæbne havde fuldbyrdet sig.

Det var ikke til at undrès over, at en mild

og lidt træt Ligegyldighed var falden over ham efter det stærke Livsjag. Hans Tilværelse var en Tid næsten gledet af sig selv. Der havde budt sig et passende og meget fordelagtigt Giftermaal, og han havde villigt slaaet til, havde ladet sig understøtte svigerfaderligt, indhygge herskabeligt om Vinteren og landlægge ved Kysten om Sommeren. Og da man fandt, at han dog burde bestille noget, saa havde han ogsaa føjet sig derefter, havde holdt Privatforelæsninger paa Universitetet og med passende Mellemrum udgivet et pillent videnskabeligt Arbejde, hvis klare Stil og sikre Grundighed rostes i et Par afsides Tidskrifter. Jo jo — Dr. Funke lo saa smaat — han havde sandelig i det Afsnit af sit Liv været en god Borger og en pligtopfyldende Mand: havde stemt rigtigt ved Valgene og retskaffent sat i Verden de to Børn, man klarligen ventede af ham. Alt mens Professorposten mere og mere blegnede og udviskedes i hans Synskres.

Men hvornaar i Grunden var det saa, den anden Sjæl havde begyndt sit Spil? Vistnok ganske umuligt at afgøre: den havde meldt sig saadan lidt efter lidt, først ganske stilfærdigt og lunt, efterhaanden med større Sejghed og Bestemt-hed. Derimod kunde han ganske nøje sætte Fingeren paa den ydre Anledning til, at Jorden var begyndt at skride under hans rolige Tilværelse.

En Ven af ham, en ung Videnskabsmand, havde ved et Folkemøde holdt en stærkt ud-

æskende Tale. Vennen var en af dem, der til daglig sidder blindet bag en Skanse af Bøger og som kun sjældent ser noget af Døgnets Strids-spørgsmaal aabne sig for deres Blik. Kommer de da til at staa overfor et saadant, saa kender de ikke til at dømme under Hensyn til alle de Forbehold og Indrømmelser, de Bagtanker og stiltiende vedtagne Almenløgne, som praktiske Folk plejer at regne med: de gaar lige løs paa Sagen ud af deres blanke og redelige Samvittighed. Det var dette, der var sket. Den unge Videnskabsmand havde vakt en gnistrende Forargelse imod sig. Regeringen var bleven revet med af den offentlige Mening og havde frataget ham den beskedne Statsunderstøttelse, han hidtil havde nydt.

Men paa den aarlige Sum, den havde bragt ham, var hans Tilværelse grundet. Forskrækket over det Oprør, hans Udtalelser havde vakt, pint af den nærgaaende Brutalitet i de Angreb, man havde rettet imod ham, stod han nu ganske raadvild overfor den Opgave at slaa sig gennem Livet.

Saa havde Funke sat sig i Bevægelse.

Sikker paa, at han ud fra sin stærke Stilling i Samfundet let skulde kunne opnaa en saa ringe Gunst som Tilgivelse for en Synder, der i Virkeligheden var ganske uskadelig og som havde handlet ud fra de redeligste Hensigter, var han gaaet til Myndigheder og til formaaende Mænd. Men allevegne havde han til sin Overraskelse

faaet glatte, smilende men ganske urokkelige Afslag. Sagen var uhjælpelig afgjort, og Afgørelsen maatte stande ved Magt — om ikke for andet saa for Eksemplets Skyld . . .

Men Funke, der hidtil i sit Liv ikke havde kendt Hindringer, følte nu, da pludselig en saadan skød op foran ham, sin længe dvalelagte Handleiver flamme op. Vilde man ikke gøre Uretten god i Mindelighed, fordi man skræmmedes af den offentlige Mening, godt! saa maatte denne offentlige Mening selv skræmmes og overvindes!

Han skrev da i Bladene om Sagen. Man svarede ham. Og det varede ikke længe, inden han saa sig indviklet i en hidsig, skarpt ført Pressekrig. Han hededes mere og mere op af Striden, skaanede ingen, følte sig saa overmodig vis paa sin Sejr. Indtil pludselig en skønne Dag den unge Videnskabsmand, for hvis Skyld han havde kastet sig ind i Krigen, gjorde offentlig Afbigt og under megen huldsalig Rørelse over hans flinke Omvendelse fik sin Statsunderstøttelse tilbage . . .

Da var det, Dr. Funke først havde faaet Sans for den menneskelige Uærlighed som samfundspsykologisk Foreteelse. Ikke den Art Svig, som er den enkeltes, det bevidste, udformede Bedrag, men den almene Tænkemaades Fedtethed og Lurvethed, denne store, snaskede og tilsavlede Bismarksklump af uhæderlig Hæderlighed. Ved en Hændelse havde han faaet fat i en af de

Vækster, hvis Rod den gøder. Han havde set ind i dens giftige, mørke Blomsterkalk, havde med Forfærdelse sporet dens Styrke og Forplantningsevne. Og han blev greben af en rent videnskabelig Iver efter at erkende den som Led i det hele Menneskeliv, se den i Sammenhæng med andre, tilsvarende Vækster, følge den tilbage til dens første Udspring. Jo mere han granskede, des stærkere betoges han af en myndig, uafrystelig Tvivl om det meste af det, han hidtil havde levet i Forstaaelse med. En Tvivl, der blev som en stor, hed Glæde for ham, saa mægtig den voksede og tætnede sig . . .

Naar Dr. Funke nu tænkte tilbage paa den Tid, var det med en egen vemodig Fryd, som mindedes han et afblomstret Foraar. Hvor ivrig havde han ikke udæsket, indtil han tvang Folk til at høre paa sig! Hvor hurtigt var han ikke bleven en svidende Røg, der trængte ind i selv de bedst stængte Huler og drev deres halvblundende Beboere ud med blegnæbbede Spørgsmaal om, hvor Ilden var! Eja, eja, hvor de havde trippet æggesygt om ham, halvt forbitrede, halvt angst, men stadig mandende sig op til mere og mere sanseløse Raab om, at han skulde slaas ned, parteres, stejlelægges . . .

Han *var* bleven parteret. Men langsomt. Man havde lidt efter lidt trængt ham ud af den selvkabelige Stilling, han indtog, dernæst af det videnskabelige Omdømme, han endnu havde tilbage. Man havde ødelagt hans Hjem, sat hans

Hustru op imod ham, skilt ham ved hans Venner, lukket alle Sunde for ham. Efter den første varme og muntre Dyst var fulgt en langsom og pinagtig Belejring.

Men i et af de Øjeblikke, da Fjendens Vagtposter sov, havde han stille listet sig bort. Han havde frivillig opgivet Kampen, var flyttet bort fra sit smukke og velhavende Hjem og havde lejet sig to Værelser her ude i Forstaden.

Nu sad han her. Men sit Studium af den menneskelige Uærlighed havde han ikke opgivet. Kun drev han det nu med lidenskabsløs Ro, uden Harme.

Til Gengæld udvidedes stadig hans Blik for dens mangfoldige, næsten vidunderlig sindrige Forgreninger. En Tilsnigelse i et Blad, en Lumpenhed, der udslyngedes fra en Talerstol, kunde skaffe ham en Glæde som fordum en vanskelig Sætningsbygning. Han blev ikke træt af at spore den tilbage til den Tænkemaade, de Fordomme, de Dannelsesformationer, hvoraf den var spiret. Og som Endemaal for sine Undersøgelser havde han planlagt et stort Værk om Vildfarelsens Psykologi. Naar det var færdigt, vilde han anse sit Livs Gerning som gjort, og han vilde vende tilbage til de Samfundskrese, hvorfra han var udgaaet, og unde sig Hvile Resten af sine Dage . . .

Men foreløbig var altsaa Forstaden hans Forsøgsmark. Her frembød sig i større Rendyrkning end andetsteds de Foreteelser, han søgte: Uærlig-

heden var grovere, mere naiv, han kunde næsten sige mere ufordærvet. Og hans Nerver havde vænnet sig til den ramme, stærke Luft af Liv, der leves i usammensatte Former: han mærkede, hvordan den hindrede ham i at slappes og synke tilbage i sin gamle Ligegyldighed . . .

Han bøjede sig ud ad Vinduet og aandede Luften dybt. Naar han strakte sig langt frem, kunde han gennem et Indhug i en Husrække skimte Fælleden, der her oppe fra saa ud som et roligt, dovent-grønt Vand. Der strejfede de nu om, de Gadens Børn, om hvem Baggaardenes Skakter og de smaa Lejligheders Blykamre undertiden snævrede sig saa tæt, at de stimedede ud efter frisk Luft som Fisk i et sommerlunkent Vand stræber op mod Overfladen. Selv følte han kun sjældent Trang til at søge derud. Gaden, Stenmasserne, Emmen af Menneskeliv — det var hans Verden, den hvortil han havde klostergivet sig. Han vilde saa lidt som muligt aande den Luft, der var udenfor — hvem kunde vide, hvilke sære Mindelser og halvglemte Længsler den kunde bære ham til Møde?

Alligevel blev hans Blik ved at hænge ved den grønne Fælledtrekant der i Indhugget. Indtil han med et Ryk rev sig løs og gik tilbage i Stuen.

En Stund stod han, nølende. Saa tog han op af sin Skrivebordsskuffe et Kvindeportræt og saa længe paa det. Ud af det smukke, fyldige Ansigt med de svulmende, lidt spodsk krusede

Læber lo et Par skælmske Øjne til ham. I hvert af dem var der en pirrende Udæskning, et „Tag mig om Du kan“. Disse Øjne vilde kunne skinne af Fryd mod den Mand, der *tog*, de vilde kunne sænke sig for det Blik, der borede sig i dem som to Klingespidsen. Men de vilde funkle af ond Haan mod den, der bøjede Knæ og bad.

Funke havde set baade Fryden og Haanen — ja mere end det: han havde Aar igennem set dem sløre af Ligegyldighedens dorske Taage.

Længe stod han og saa paa Portrætet, inden han langsomt trak Skuffen ud paany og lod det glide ned deri.

Men da han først havde overvundet sig til det, var det, som om Gulvet brændte under Fødderne paa ham. Med Hænder, der skjælv af Hast, ombyttede han Slobrokken med sin gamle Kappe, fik Støvler paa, fandt Hatten frem under en Stabel Papirer, hvor den havde forstukket sig. Der faldt ikke Ro over ham, før han stod nede paa Gaden.

Og imens tumlede hans Hjerne med Smædeord, som han rettede mod sig selv. Erke-Lus som han var, at han ikke kunde glemme dette smukke, skære Stykke Kvindekød, disse pragtfulde Øjnes Simili-Glans, denne svulmende Sjælløshed i levende Vægt, som han en Gang havde kaldt sin Hustru. Men saa min Salighed, om han ikke vilde kaste Portrætet i Ilden i Morgen den Dag . . .

Dog denne Ed svor Dr. Funke hver Dag, men

først, naar han var naaet ned paa Gaden og saaledes ikke uden for megen Ulejlighed kunde gøre Alvor af sin Trusel straks.

. . . Han traadte ind i „Sejren“ henne paa Hjørnet. Ikke sjældent sad han der en Times Tid hen ad Aften, drak sit Øl, kigede i et Blad, lyttede til Passiaren omkring sig. Alle Stamgæsterne kendte ham, og hans Nærvær lagde ikke nogen Dæmper paa den Aabenhjertighed, hvormed de udtalte sig til hinanden. Han var jo halvt om halvt bleven en af deres.

„Sejren“ bestod af to lavloftede, snavsede Stuer. Væggene var ligesom gennemsviede af gamle, fedtede Uddunstninger, de slidte og politurløse Møbler vaklede apoplektisk paa Benene. I det forreste Rum stod der et affældigt Billard, hvis grønne Klæde var falmet og hullet. Men inde bagved var der finere: Sofa, Spyttbakke og Olietryk paa Væggen. Her holdt de fornemste af Gæsterne til: de, som skulde have varm Mad eller som plejede at betale kontant.

Herinde var ogsaa Skænken. „Ein guter Trunk macht Alte jung“ stod der over den, og bag den sad Værten, stiv af knarvorn Paapasselighed, og udleverede Drikkevarer med en Mine, som om det var Medicin til dødssyge. Alting var fugtigt paa ham, Øjnene og Næsen flød surt, og med korte Mellemrum hostede, vrinskede og spyttede han, masede Spyttet ud med Foden, lod Fingeren glide hen under Næsen og tørede den

af i Ærmegabet. Med sit store, nøgne, blakkede Ansigt lignede han Grisesylte i Gelé.

Men Funke tog Plads i det yderste Værelse. Der var fuldt af Mennesker, der røg og drak. Røgen lugtede som kom den fra et Baal af fugtigt Ved.

Mellem dem gled en Opvarter, der var blegt drikfældig og Ven med alle Gæsterne. Med korte Mellemrum tog han sig en Slurk Øl i en Krog bag Døren. Han udførte denne Handling med en Blufærdighed, som forrettede han et af Moder Natur paabudt Ærinde.

Naar han var ledig, stillede han sig op og gav gode Raad til to unge Mænd, der gik og spillede Billard. Den ene var i Skindtrøje, havde Kasket paa Hovedet og Cigar i Munden. Hver Gang han skulde støde, satte han et underfundigt Ansigt op og bugtede sig i sære Slangevridninger. Den anden var en lille, tyk, rødskjoldet Mand i Skjorteærmer. Han hoppede stadig som en Gummibold fra den ene Side af Billardet til den anden og var i en evig Krig med sin Mave, der var ham i Vejen og som skvulpede mod Billardet som en Bølge mod et Bolværk.

Ved Bordet ved Siden af Funkes sad en ret velklædt Person med et Par underlige Spejderøjne og et bestandigt Smil. Han spillede Seksogtres med to unge, landligt udseende Fyre, der svedte blegt og som pustede mægtige Røgskyer ud af et Par ildelugtende Cigarer.

Manden med de spejdende Øjne rejste sig og

stak det Spil Kort i Lommen, de havde spillet med. Hans to Medspillende talte nogle Kroner op til ham af et Par fedtede Lærredspunge og vaklede ud af Beværtningen. Manden strøg ligegyldigt sin Fortjeneste i Lommen og gik hen til et Par Droskekuske med sølvtræssede Kasketter og i uldne strikkede Trøjer. Lidt efter havde han faaet Kortene op af Lommen paany.

Men pludselig fangedes Funkes Opmærksomhed af et Ordskifte, der førtes inde i det bagerste Værelse.

— Villadsen! lød det med en sprukken, ru Røst, nej gu er han ikke nej. Han er en Skruebrækker — det er lige hvad han er! Han sku' ta' og skabe sig tosset over, at Arbejderne gik med til Forliget, da det blev boden dem. Det ku' klæ' ham! Nej! det kender vi nok: dem, der altid har 'et i Munden og skal skabe dem, saa saare de kan kom' til 'et — det er dem, der bliver Brækkere, naar det gælder noget!

Der hørtes en anden, roligere Stemme. Ordene faldt sindigt, med en stille Overbevisnings Vægt.

— Jeg har kendt Villadsen længe før Du vidste af ham at sige. Og jeg siger, at som Kammerat betragtet og i Henseende til at holde sammen, naar noget skal staa fast, der er han ligegodt paa sin Plads i det hele taget. Saa kan Du sige hvad Du vil og med Op'sition og hvad der ellers foreligger, men *er* der noget, der skal

holdes fast paa, saa er Villadsen ikke den Mand, der gaar forkert.

— Gaar forkert! Nej for han gaar sgu slet ikke. Du hørte kanske ikke, hvor han skældt' ud iaftes over Forliget. Jeg siger nu, at naar først en Ting er vedtaget, saa skal den staa fast, og den Mand, der saa siger noget imod den, han er Krafte'me' en Skidrik! Men hvad er det ogsaa for nogen Makkabæere, han har med og gøre? Denne her Doktor, som han har logerende hos sig, hvad er det for en? Jeg siger føj for Satan!

— Hvad ved Du om ham?

— Jeg ved vel saa meget, at han bor her ude i Kvarteret, fordi han har været straffet.

— Har han været straffet? Det passer ikke.

— Hvad gør 'et ikke? Passer 'et ikke? Det var Satans!

— Hvad skulde han have været straffet for?

Den anden betænkte sig lidt, inden han sagde:

— Det var nok, fordi han ikke kunde lade Børn gaa i Fred, det Svinebæst!

— Sludder!

— Ja Du kan nu sige Sludder li'saa meget Du vil. Men hvis Du tror, at en Mand i hans Stilling ta'er og ligger paa Landet her ude for det godes Skyld, saa er Du Kraft'eme' et Fjols. Og ham lader Villadsens deres Datter gaa og spille Kæreste med! Jeg synes ellers, hun kunde

ha' nok i det Barn, hun fik med den Stenfisker . . .

— Fik hun et Barn med en Stenfisker?

— Ja det ved Du sgu da nok . . . Ham, der la'e og dronede i Kalleboderne . . . Det skulde jo hedde sig, at det var, fordi han ha'de ta'en for mange Sten i Baaden. Men vi ved jo nok, at det var den Slags Sten, som man plejer at kalde en morderlig høj Brandkæfer . . . Men nu render hun jo bestandig oppe hos ham Doktoren.

— Du skulde ikke sidde og udtale Dig i den Retning, Thomsen, naar Vedkommende ikke er til Stede.

— Saa kan Du jo hente Villadsen herved! Jeg skal sgu gerne sige ham lige op i hans aabne Øjne, at han hellere skulde passe sit eget Skidteri end som rende og stikke sin Næse i, hvad der ikke rager ham. Men Tøsen kommer jo nok snart skidt afsted igen. Bliver det ikke med den her Børnedoktor, saa bliver det sgu med en anden. For hun render jo baade med den ene og den anden — Du kan spørge hvem Du vil her i Gaden, saa kan Du faa Besked . . . Jeg tror, jeg vil ind og ha'e mig en sort til! Hvor Satan er nu Petersen?

Funke hørte ham rejse sig og med tunge Skridt komme ind i Billardstuen. Men han dukkede sig bag det Blad, han sad med, til Manden stod lige foran ham. Saa lod han det synke ned i sit Skød og saa gennem Brillerne roligt paa ham. Og nu kendte han ham: det var

Skomageren, som havde sin Butik i Huset lige overfor, hvor han boede. Det meste af Dagen stod han der i sin Kælderdoor og spejdede med sit ene urolige Øje — det andet havde han mistet — lille, vortehudet og smudsig som en grim Dværg.

De to Mænd stod lidt og saa paa hinanden. Skomageren vred sig under Doktors myndige Blik.

Funke lagde Haanden paa hans Skulder:

— De skulde skamme Dem noget ved at sidde saadan og lyve paa et Værtshus, Thomsen.

— Skamme mig? Hvorfor Fa'en — hvad sku' jeg skamme mig over? fistlede han. Hvad sku' jeg skamme mig over?

— De skulde skamme Dem over, at De lyver og bagtaler.

Skomageren vred sig helt i Knæ, og med en Sidebøjning luskede han bort fra Doktoren og tyede ind til Skænken. Funke saa ham lægge sig helt ind over den og hviske med Værten, der i sin Iver harkede ganske hysterisk . . .

I det samme opstod der en Støj ved de to Droskekuskes Bord. Den ene, en høj, svær Mand, havde rettet sig i Vejret, blussende af Vrede, og hugget Kortene i Bordet. Manden med de spejdende Øjne modtog med bøjet Hoved og et gudhengivent Udtryk i Ansigtet en Byge af grove Skældsord, der væltedes ned over hans Hoved. I et Nu var alle Gæsterne samlede i

Klynge om de to stridende. Værten kom humpende og klemte sig gennem Kresen.

— Hvad er det her? raabte han til den vrede Droskekusk. Hvordan er det, De opfører Dem i mit Lokale? Vil De se, De kan ruppe Dem, ellers skal jeg Fa'en'me' kalde paa Politiet? Saadan en Bølle! Saadan en Sjover!

Funke rejste sig og gik. Han skridtede hen ad Fortovet med lange, nervøse Skridt.

Optrinet med den enøjede Skomager havde gjort ham forstemt. Han kunde længe nok gøre sig fortrolig med alle forekommende Former af menneskelig Lumpenhed, saa ens i Bunden den allevegne var. Han kunde længe nok sige til sig selv, at det maatte saa være, at Menneskene *maatte* forraade hinanden og tale ondt om hinanden — saa ofte han i Livet stødte paa et friskt Tilfælde, var det ham dog en ny og smertelig Opdagelse. Han var som en Læge, der aldrig ret vænner sig til Synet af Saar og Sygdom.

Men i hans Ærgrelse blandede der sig en Følelse af en helt anden Art, en lille lun og smilende Triumf. Ganske barnagtigt — det indrømmede han — havde han fundet Behag i, at man nævnede hans Navn sammen med Nancys. Saaledes havde han som Dreng følt en vis kildrende Glæde, naar en af Kammeraterne drillede ham med et jævnaldrende Pigebarn.

Heller ikke skulde han nægte, at fra den

første Dag, han saa Nancy, havde han faaet en vis — Interesse for hende. Med sine skælmske brune Øjne, sin klare og livlige Forstand og sin taalmodige Uforknythed, den ene Dag slaaet til Jorden, den næste rank paany, rede til uden Kny at bære sin Byrde var hun en saa vel-signet Datter af Moder Jord — af den Jord, han elskede! Hver Dag, naar han saa hende, syntes hun ham paany skudt op af dens Skød. Hendes Smil var som nytændt Sol, hendes Graad som nyfalden Dugg! Og hendes Hengivelse maatte være som en Sommerdag! Det voldte ham et eget Behag, naar hun nu og da kom op paa hans Værelse og bortsladrede en Times Tid i hans Selskab — disse uskyldige Besøg, som man altsaa syntes at have taget Forargelse af der i Gaden. Med begge Hænder øste han da til hende af den Kundskab, han ejede. Og det hændte, at den oprindelige og rammende Forstandighed i den unge Arbejderkvindes Ord fik friske Tanker til at spire i hans videnskabelig oppløjede Hjerne.

Men nogen anden Glæde havde han heller aldrig søgt i hendes Selskab. Paa nogen anden Art af Forhold havde han aldrig tænkt.

Nu var altsaa denne raadne Snak trængt frem til hans Øre. Alt hvad Skomageren ellers havde sagt, det skænkede han ikke mere en Tanke, nu den første Harme havde lagt sig. Men det at Nancy og han de skulde — det blev ved at ringe for hans Øren med en drilsk, bjældelignende

Klang. Vel var det paa en Maade ubehageligt for Nancy — og for ham med naturligvis — og vel var det blot en skidenmundet Dumrians løse Prat — men alligevel, alligevel! Han var dog alt-saa endnu en Mand, om hvem man forudsatte som en Selvfølge, at han kunde vinde Kvinde-gunst, ikke en mulden Særling, ikke et Intetkøn af Bogstøv og Blækklatter, men en Mand med alle Muligheder. Saa fuldkommen havde han i lange Tider vænnet sig af med at se sig selv fra det Synspunkt, saa ganske fri havde han været for alle Anfægtelser i Forholdet til Nancy, at Tanken derom nu virkede frisk som et Kildespring. Om dog alligevel — om dog alligevel . . .

Sommernatten var saa bristende lys, saa skæl-vende lun, saa svanger med luftige, jagende Længsler.

Ned ad Gaden strøg der lyse Kjoler og mørke Skikkelser Side om Side, Arm i Arm. Frem i Gadelygternes Skær gled der unge Ansigter, leende og tindrende, svandt atter bort i Nattens usikre Lys og afløstes af nye i bestandig Følge.

Dr. Funke syntes, at ud af hvert af dem skin-nede der et: Elsk mig som Du maa! Kys mig om Du kan! En Gang var han lige ved at være omsluttet af en hel Klynge, der stod og tog Afsked paa et Gadehjørne. Han var kommen midt ind i Flokken, og som en Ring af Lygtemænd dansede der Smil af unge Piger om ham. Om han pludselig havde ladet, som om han hørte til i Kresen . . . Saa glade de var, havde de sand-

synligvis taget hverandre i Hænderne og danset om ham. Og han, Munken, havde bredet ud sin Kappe saa blaa . . .

Han trak Frakken tættere sammen om sig og gik rask til. Nej nej nej — klostergiven Mand var han, klostergiven vilde han være. Klostergive sig maatte hver den, der vilde kæmpe mod Menne-skene for deres egen Skyld.

For at jage alle overspændte Længsler paa Flugt gav han sig til med Vold at stryge Nattens Kogleri til Side. Han lagde Dagslysets graa Farve over denne natteslørede Gade, der nu syntes at føre ud i et hemmelighedsfuldt Eventyrland langt borte. Han søgte at se alle disse Ungjomfruer for sig som de vilde se ud under den ubarmhjer-tige Sol: da vilde det altsammen være borte, Ungdommen, Glæden, Fortryllelsen. De vilde træde tungt i Stenbroen, deres Øjne vilde være uden Glans. Arbejdets og Savnets Trællemærke vilde ikke kunne skjules, indbrændt som det var i Fuerne om deres Mund, i Blikkets bange Graa-dighed, i Hændernes ydmyge Forslidthed. Det daglige Brøds Træk- og Lastdyr somme, Tillægs-dyr andre — det var det, de var. Og deres Verden var Gadens endeløse Remse af Huse og Brosten.

Nej, disse Kvinder var ikke til Elskov. Gamle Taabe som han var: havde han kanske ikke faaet nok af Ærgrelser og Kedsomhed med Kvinder? Ønskede han mere, kunde han jo vende tilbage til den ægteskabelige Tvangscelle, han havde for-

ladt. Udenfor behøvede han da for Fanden ikke at hente sig noget deraf!

Uden at tænke over det var han imidlertid naaet ud til Fælleden og gik nu ned ad Blegdamsvejen. Udenfor de smaa Kaféer overfor Johanneskirken var alle Siddepladser optagne. Det var Arbejdere, der holdt Fyraften og som sindigt drøftede Dagens Hændelser, tunge og alvorlige, bøjede over det friske Øl. Men inde bag Lysthusenes Tremmer lød der Kvindestemmer, sitrende af tilbagetrængt Glæde, nu og da bristende i et lille halvt leende, halvt forskræmt Hvin. Og efter Hvinet lød der saa gerne en Mandsstemme, triumferende og beroligende.

Funke sagtnede sine Skridt. Han kunde ikke lade være nu og da at kaste et Blik derind. Og han smaalo, naar han kunde se et Par sidde omslyngede, en grov og kejtet famlende Haand, der med udspilede Fingre tegnede sig mod en lys Jaket, to Skikkelser, der knugedes mod hinanden i massiv Længsel . . .

Pludselig standsede han. Der kom et Par ud fra en Kafé, Arm i Arm, leende og snakkende. Da de kom ud i Lysskæret, saa han, at det var Nancy i Følge med en ung Mand. Hun hang tungt ved hans Arm og syntes stærkt optagen af ham. Ingen af dem lagde Mærke til den enlige Mand, der havde trukket sig ind i Skyggen af Alléens Træer og som stod der og blev ved at se efter dem, til de var drejet om næste Hjørne.

Det havde givet et Sæt i ham, da han fik Øje

paa dem. Nu de var borte, gik han langsomt hjem efter. Da han havde naaet den Bagerbutik, hvor Nancy havde Plads, blev han længe ved at gaa frem og tilbage udenfor . . .

Det var vel sagtens kun en bekendt, hun tilfældig havde truffet og slaaet Følge med. Men det kunde dog more ham at se, om det maaske skulde være en Kæreste. Om det f. Eks. var af den Slags, der længe bliver staaende i Gadedøren og som aldrig kan blive færdig med at tage Afsked.

Men der gled et Kvarter, en halv Time, det meste af en hel. Og Dr. Funke maatte bestemme sig til at gaa hjem. Hele Vejen syntes han, at der lød Skridt bag ham. Men naar han vendte sig om for at se efter, viste det sig stadig at være blind Allarm.

. . . Der var Lys oppe hos Villadsens. Han kunde jo gerne se derind et Øjeblik, det var ikke sjældent, at han sad der lidt om Aftenen og fik sig en Passiar med den gamle Snedker.

Han dumpede imidlertid lige ind i Oldtidens græske Statsforfatning. Villadsen holdt meget af historisk-populære Smaaskrifter: han sad med Briller paa Næsen og lod Fingeren glide langs Bogstavrækkerne gennem Folkeforsamlingen i Athen, og nu Doktoren kom, maatte han slaa Følge: der var jo nogle Punkter, som Villadsen ikke paa egen Haand havde kunnet klare.

Imens hørtes Madam Villadsen snorke inde i Soveværelset, hvortil Døren stod aaben. Det lød,

som knurrede et vildt Dyr efter Bytte, og den ensformige Støj blandede sig meget forstyrrende ind i den græske Statsforfatning. Men Funke nænnede ikke at sige noget til Villadsen, hvis runde, troskyldige Øjne lyste af Videbegærlighed . . .

. . . Det var halvløst, før Funke naaede op paa sit Værelse. Alligevel kunde han ikke lade være at staa i nogen Tid og se ned paa Gaden. Hvis Nancy skulde være ude endnu, maatte hun vist komme den Vej forbi.

Men der kom ingen, som han syntes kunde være hende. Kun en Gang gled der et Par forbiovre paa det modsatte Fortov. Han kunde ikke nøje skelne deres Skikkelser. Han hørte kun deres dæmpede, fortrolige Latter . . .

. . . men han syntes, han kunde se for sig Nancys Smil. Og det buede sig som en fjendtlig Parenthes om det Budskab, hendes Mund nu og da syntes ham at maatte gemme til ham . . .

Det var en Søndag Formiddag hen paa Eftersommeren.

Villadsens havde Besøg af den ældste Datter Kamilla.

Kamilla var gift med en Sporvognsstyrer. Skønt hun endnu kun var et Par og tredive, saa hun gammel ud. Hun var ligesom sammenrumpet af Beskhed. Moderens stedsedryppende Bekymring over Livet havde hos Datteren sat sig til Forbitrelse. En Harm af den blege Slags, der gjorde de smaa mørke Øjne stikkende og giftige og som havde indsnærpet den alt ganske tandløse Mund til sur og vrippen Stramhed.

Der var Kaffe og Wienerbrød paa Bordet. Kamilla satte Kaffe og Wienerbrød højere end alt andet i denne Verden. Og alligevel gjorde Nydelsen deraf hende dobbelt livsfjendsk. Thi enhver Berøring med noget, der lignede Luksus, drev Galden op i hende.

Nancy smuttede op til Dr. Funke. Der holdt hun gerne til, naar Søsteren var hjemme.

Doktoren sad og læste, da Døren aabnedes. Men da han saa, hvem det var der kom, lod han

Bogen synke ned i Skødet. Og Øjnene blev lyse og milde bag Brillerne, i hvis Glas Søndagssolen spejlede sig.

— Kamilla er nede, sagde Nancy.

— Naa, er hun det, Nancy? Ja, saa er det vel galt?

— Ja, Doktoren kan slet ikke tænke, *hvor* galt det er. Hun sidder og skvaldrer os Stuen fuld, saa det er noget magesløst. Det er om Manden naturligvis: hun siger, han har Kærester. Det har han vel ogsaa, men hvad! hun skal da ikke kunne holde ham til Huset.

— Nej, hun er jo ikke af de blideste.

— Nej, det har Doktoren Ret i, hun ikke er. Det er et rigtig skidt Sind, der sidder i hende. Det er en Skam, jeg skal være nødt til at sige det, for hun er jo dog min Søster, men jeg kan virkelig ikke forstaa, at et Menneske kan rumme saa megen Edder og rivende Sager. For der maa vel sidde saadan noget et eller andet Sted i hende, og saa er det, hun ikke kan nære sig, før hun faar det gylpet op. — Tror Doktoren ikke ogsaa det?

— Jo, det er saamænd meget rimeligt.

— Den, det gør mig mest ondt for, det er Fa'r. Høre kan han jo ikke, men forstaa gør han alligevel. Saa meget kan han i al Fald opfatte, at der er noget galt. Jeg kan jo se, hvor det bider i ham, naar han saadan sidder og *ser* . . . For mig maa hun ellers skvaldre ligesaa galt hun

vil. Og om det er mig, hun skælder ud over, saa gaar der jo ingen Stykker af mig for det.

De tav lidt begge to. Dr. Funke vidste ikke rigtig, i hvilken Stilling han skulde bringe sine Ben. Han prøvede baade med at lægge dem over Kors og med at strække dem ud fra sig.

Der kom somme Tider saadan en underlig Usikkerhed over ham, naar han var alene sammen med Nancy. Og alligevel var der ingen, i hvis Selskab han følte sig bedre tilpas. Hun virkede paa ham som en frisk Opsang.

— Naa, Nancy, brød han pludselig Tavsheden, kan De nu komme ud af det i Deres Plads?

— Jo Tak, det gaar jo. For er der bare en Gang til noget i Vejen, saa gaar jeg fra Pladsen a'. Det ved Principalen rigtig godt. Og han kan jo daarlig undvære mig i Butikken. Nu kender han mig og jeg kender baade ham og Forretningen — — det er jo ikke saadan at skulle ha'e et fremmed Menneske, især for ham, der er Enkemand. Han var saamænd i Stand til at ku' gaa hen og gifte sig med mig, bare for at faa Lov til at beholde mig i Butiken.

Det gav et lille Sæt i Funke.

— Kunde De virkelig tænke at gifte Dem med — med en Mand som . . .

Hun lo.

— Jeg sagde det jo bare for Sjovs Skyld — det kan Doktoren da nok tænke. Svendsen vilde nok heller ikke være slikken efter en som mig.

— Hvorfor ikke det?

Hun trak paa Skulderen.

— Man har jo Drengen. Men jeg er for Resten ogsaa lige glad. Mandfolk kan være gode nok for sig, men i de fleste Tilfælde kommer man til at fortryde, at man har haft noget med dem at gøre.

— De har dog sagt mig, at De holdt meget af — af den lille Drengs Far.

— Det gjorde jeg ogsaa, Dr. Funke, det var Synd at sige andet. Men Doktoren skulde ogsaa have kendt ham. Ham er der ikke mange Mage til. Penge dem havde han ikke mange af, og han kunde heller ikke holde paa dem, naar han fik nogle. Men aldrig skulde han klage sig, og aldrig lod han det gaa ud over en anden en. Han kunde synge og tralle hele Dagen igennem — han sang ligesaa godt som de synger paa Teatret, det er virkeligt — og saa holdt han da saa meget af Dyr. Han havde en Gang en tam Krage. Han havde fundet den inde i Aborre-parken, der laa den og havde brukket det ene Ben. Han fik den lært til, at den kunde humpe efter ham paa Gaden, og den sov altid hos ham om Natten. Tilsidst havde den snart ikke en Fjer tilbage paa sin Krop — den saa jo farlig ud — men da saa den døde, var han alligevel saa ked af det, som kunde det have været et Menneske.

— Saa var han selv glad ved at leve?

— Ja, det kan Doktoren tro, han var. Men saadan gaar det jo gerne. De, der helst vil leve,

de faar ikke Lov til det. Men vi andre, der er lige glade, om vi saa skulde puttes ned imorgen den Dag, vi kan maaske komme til at kravle afsted, lige til vi knap kan hænge sammen . . . Jo, han var netop glad ved at leve! Han kunde tage fat, hvor det kom an paa *det*, han kunde lægge Kræfterne i — hans Arme de var at se paa som to snoede Toug! Men det var ogsaa det, der voldte hans Ulykke. Han var jo Arbejdsmand, og han havde Akkordarbejde med at tage Sten op fra Stranden. Saa fik han for mange i Baaden — han troede jo, han kunde magte, hvad det skulde være . . . De fandt ham aldrig, og det er jeg glad for: jeg er glad for, at jeg ikke fik ham at se. For nu kan jeg tænke mig, at han bestandig ser ud som den Gang, da jeg kendte ham . . .

Hun havde bøjet sig forover. Albuerne støttede paa Knæerne, Hagen hvilede mod den ene Haand. Men hun saa ikke paa Funke: det var, som talte hun med nogen langt borte. Og nu, da hun tav, trak hun Vejret dybt.

Men Funke sad med et Spørgsmaal, som han syntes, han *maatte* gøre.

— Sig mig, Nancy — kunde De nu slet ikke tænke paa at gifte Dem? Hvis der nu en Dag kom en ordentlig Mand og spurgte, om De vilde være hans Kone . . .?

— Jo—o. Nogen skal man vel ha'e — en Gang i Tiden. Man kunde vel daarlig forsvare

at sige nej for Drengens Skyld, hvis det ellers saadan kunde byde sig.

— Ja, det skulde naturligvis være en, De holdt af. Men det er maaske noget, De ikke bryder Dem om — det, man kalder Kærlighed? Hvad, Nancy?

Han lo forlegent. Han vilde have henkastet Ytringen i en ligegyldig og let Tone. Men han syntes tværtimod, den havde faaet en ubehagelig nærgaaende Klang.

Men Nancy saa ham lige i Øjnene.

— Jo, Dr. Funke, det bryder jeg mig netop om. Lige fra jeg var en lille en, har jeg hørt saa meget om det, for Pigebørn de snakker jo, og de læser, hvad der staar i Bøgerne, og paa den Maade faar man det jo ind. Og jeg havde altid tænkt mig — nej, jeg vil slet ikke sige, hvad jeg havde tænkt, for hvad kan det nytte? En Pige i min Stilling kan holde af og lade være at holde af — det er der ingen, der spørger om. Hun maa tage, hvad der byder sig — om der da i det hele taget byder sig noget, og være glad til, om hun kan blive ved at være anstændig... Doktoren mener kanske, fordi jeg somme Tider gaar med nogen? Det ved jeg godt: det skulde jeg maaske helst lade være med, og jeg ved ogsaa godt, der bliver snakket og sludret om det. Men det er ikke let at staa imod, naar man ellers har saa lidt Fornøjelse — Herregud, man er da heller ikke bleven noget gammelt Menneske endnu — og man kan vel ogsaa nok være ordentlig

for det. Og for Resten er jeg lige glad, hvad Folk de siger. Bliver Drengen bare af samme Slags som hans Far han var, saa ved jeg, han aldrig vil skamme sig ved sin Mor. Og han er den eneste her paa Jorden, jeg har at staa til Regnskab for.

Hun talte ivrigt som for at overbevise sig selv. Men hendes Stemme dirrede af Savn. Og vilde mon Sløvhed og Vane evne at lægge sine Aar-ringe af Ligegyldighed om dette Sinds friske Ved . . .? Saa stor og arbejdsfør hun var, sad hun der saa hjælpeløs — saa sig ud efter en Smule menneskelig Livslykke — mens den ubarmhjertigt gled hende forbi.

Dr. Funke blev greben af en Ømhedsfølelse, der var ganske uden Attraa. Han gik hen til hende og lod sin magre, hvide Haand glide var-somt hen over hendes Haar. Hun syntes knap at lægge Mærke dertil, og Haanden sank igen ned. Der blev ganske stille i Værelset. Funke stod og saa ned paa Gaden, der laa renfejet i en spillende Høstblæst.

— Ja ja, sagde omsider Nancy og rejste sig, det var jo ellers ikke her, jeg skulde sidde.

— Hvor da, Nancy?

— Jeg kommer nok til at gaa ned til de andre. Ellers mener vel Kamilla, der er noget mellem Doktoren og mig, og saa er hun i Stand til at gaa hen og lave Fest med de gamle, fordi de ikke passer bedre paa mig.

Men inden hun var naaet at komme ud ad Døren, ringede det i Entréen.

Funke gik ud og lukkede op. Lidt efter kom han igen ind med en ung, høj Mand.

Den unge Mand havde et Ansigt med en skær, rød og hvid Hud, ganske svage og meget lyse Øjenbryn og et lille bitte vantrevent Overskæg. Dets Udseende var præget af forbavset Nøgenhed. Han var meget pillent klædt, i mørkt Jakkesæt og med saa høje Flipper, at de tvang Hovedet til at knejse.

Hans Blik smuttede med et underfundigt Glimt mellem Dr. Funke og den unge Pige og derpaa ud i det uordentlig holdte Værelse. Og der gled et Udtryk af tilfreds Ondskab hen over hans Træk. Men han var meget beleven og bukkede sirligt, med et lille automatisk Knæk.

— Undskyld, jeg kommer maaske til Ulejlighed, Fa'er. Hvis Pigen skal gøre i Stand, saa venter jeg saa længe.

Funkes Ansigt strammedes.

— Det er en ung Pige, som bor her i Huset, Datter af en af mine bedste Venner, sagde han hvast . . . Det er min Søn, Frøken Villadsen, han er ansat i en Forretning ligesom De . . . Men De behøver da ikke at gaa, Frøken Villadsen. Min Søn og jeg har saamænd ingen Hemmeligheder sammen.

— Men jeg skulde jo alligevel have været afsted. Doktoren ved nok, de venter mig der nede.

Hun gled ud ad Døren, og Funke blev alene med den unge Mand, der var hans Søn.

Han smed sig ærgerligt i en Stol. Altid saa han sig gal paa dette nøgne Abrikosansigt, hvori han havde meget ondt ved at finde noget af sine egne Træk.

— Hvad vil Du mig saa, Frederik?

Frederik satte omhyggelig Hat og Stok fra sig og glattede Skægspirerne.

— Det er Mo'er, der har faaet mig til at gaa herop. Hun vilde gerne spørge, om hun kan komme til at tale med Dig en af Dagene.

— Hun ved jo, hvor jeg bor.

— Ja, men hun var ikke sikker paa, om Du vilde synes om, at hun kom herop. Det er jo heller ikke særlig behageligt for Mo'er at søge Dig her.

— Ikke *særlig* behageligt — naa! Med andre Ord: om jeg vilde komme til hende. — Ikke sandt!

— Ja, det var naturligvis det rareste.

— Det forstaar jeg saa godt. Men det vil jeg nu ikke, ser Du. Da jeg flyttede her ud, gav jeg hende Valget mellem mig og de Omgivelser, hun var vant til. Hun valgte — ikke mig. Derfor føler jeg nu forbavsende lidt Lyst til at vise mig i hendes Farvand igen. Men selvfølgelig er jeg villig til at tage imod hende her. Jeg er hjemme hver Formiddag og næsten altid alene. Vil Du hilse og sige det! . . . For Resten: hvad er det, hun vil mig?

— Aner det ikke.

— Ikke det! Tror Du ikke, jeg meget godt ved, at naar Din Mo'er rykker ud, saa har hun et helt Kompagni bag sig: baade Dig og Trikotagemageren og hele Familie-Ærtehalmen! Husk endelig paa, at jeg kender hende mindst ligesaa godt som Du, lille Frederik. Og jeg ved bestemt, at hun fuldkommen mangler Evne til at foretage sig noget paa egen Haand.

Frederik trak Skuldrene tilbage og rynkede Panden.

— Jeg kan ikke godt finde mig i, at Du omtaler min Mo'er og min Bedstefa'er paa den Maade.

— Vrøvl! Vi er jo da voksne Mandtolke, vi behøver saamænd ikke at skabe os for hinanden . . . Du maa jo kunne forstaa, Frederik — hans Tone blev blødere — at det bare bliver pinligt for Din Mo'er og mig at tale sammen. Hvis Du nu vil sige mig, hvad det er, hun vil mig, saa sparer Du maaske os begge to for en ubehagelig Samtale.

Frederik syntes at betænke sig. Hans Øjne fæstnede sig ved en af Faderens Flipper, der krøllet og smudsig laa inde under Sofaen, og han gav sig til at iagttage den med Omtanke og Interesse.

Funke blev utaalmodig og fo'r op:

— Vil Du behage at svare mig!

— Ja, det er altsaa Ellen, sagde Frederik sindigt. Hun skal jo konfirmeres nu — om en Maanedstid.

— Naa — og hvad saa?

— Ja, Mo'er tænkte, at det var bedst, Du fik det at vide. Hun mente, at hun skyldte Dig det Hensyn.

— Hvad vil hun saa opnaa med det?

— Mo'er vil ikke opnaa Spor. Men hun mente, og det mente Bedstefa'er ogsaa, at Du selvfølgelig ønskede at være til Stede ved den Lejlighed.

— Naa, saa det mente de! Nej, det mente de slet ikke! Derimod mangler de nok en Dekorationsgenstand til Familie-Tableauet — hvad? Der bliver ikke rigtig Stemning ved Konfirmations-Stegen, naar Revnen i Postelinet hele Tiden griner det høitærede Selskab op i Ansigtet. Derfor vil man nu se at faa den klinket sammen . . . Hvad Fanden er det, Du hele Tiden staar og glor paa? . . . Naa!

Frederik havde igen samlet hele sin Opmærksomhed om Flippen under Sofaen. Og ved at følge Retningen af hans Blik opdagede hans Fader nu, hvad det var, der optog ham saa stærkt.

Frederik hævede Blikket fra Gulvet og indtog en Holdning af officiel Værdighed.

— Jeg vil blot sige saa meget paa Mo'ers Vegne, at naar hun ikke har stillet sig fremmed overfor Tanken om at mødes med Dig ved denne Lejlighed, saa er Grunden ene og alene at søge i Hensynet til Ellen. Hun vil ikke nægte sit Barn at se sin Fa'er paa sin Højtidsdag — det bad hun mig sige Dig.

Dr. Funke slog en høj Latter op.

— Ha ha ha — der talte Din Bedstefa'er! Jeg kender hans Stil, naar han skal være højtravende. Du er nok bleven godt dresseret i Lektien, inden Du gik hjemme fra, lille Frederik.

— Det er vel ikke mere end rimeligt, at vi har talt sammen om det, Bedstefa'er og Mo'er og jeg.

— Nej bevares vel! Skulde Du optræde som Diplomat paa egen Haand, saa blev det vist ikke en Gang *saa* godt . . . Men hør nu, Frederik, lad mig en Gang for alle sige Dig min Mening, hvad Jer to Børn angaar. *Du* burde da i hvert Fald være gammel nok til at kunne skønne paa egen Haand, og nu bliver altsaa Ellen ogsaa snart en voksen Pige.

Jeg vil ikke røre en Haand for at skille Jer fra Jeres Mo'er, men Du tager fejl, min Dreng, hvis Du tror, jeg har glemt Jer eller ikke tænker paa Jer. Der gaar ikke en Dag, uden at jeg længes efter Jer . . . Naa, jeg har jo selv valgt, og jeg klager ikke — men skulde nogensinde en af Jer komme til at trænge til mig, saa ved I, hvor I har mig, og jeg skal ikke svinge Jer!

Hvad nu Ellen angaar, saa har hun aldrig sat sine Ben her i min Stue, og et Par Gange, naar hun har krydset min Vej paa Gaden, saa har hun set til den anden Side. Naa, det regner jeg ikke, Barn som hun er. Men at hun skulde savne mig paa sin Højtidsdag — maa vi være her! Lad Ellen, naar hun først er kommen til

Skels Aar og Alder, søge mig af sig selv — saa kan vi tales ved!

— Jeg tror ikke, Mo'er vilde synes, det var passende, at en ung Pige som Ellen kom her op.

— Hvad mener Du med det?

— Aa, Forholdene i det hele taget.

— Hvilke Forhold? Tal rent ud for Pokker?

— Man ved jo aldrig, hvad Selskab hun kan træffe her.

— Tal rent ud, siger jeg! Jeg hader skjulte Hentydninger.

— Ja, jeg mener altsaa: hun kunde jo blandt andet træffe Damer af den Slags som hende, der var her før, da jeg kom.

Ordene kom hurtigt og tvungent.

Funke blev blussende rød. Han tog Brillerne af og gik frem mod Sønnen, som vilde han slaa ham. Frederik veg et Skridt tilbage. Faderen standsede foran ham og sagde lavt og hæst:

— Jeg tror, Du er gal, Frederik. Nu er det vist bedst, Du gaar.

Men Frederik lod ikke til at have Hastværk. Han tog vel sin Hat og Stok men blev staaende og saa roligt paa Faderen.

— Hvorfor gaar Du ikke?

— Jeg skulde vel have at vide, hvad jeg saa maa sige til Mo'er.

— Ingenting! Sig hende, at Du opførte Dig saadan, at jeg viste Dig Døren. Jeg forhandler ikke med hende gennem Dig. Forstaar Du det!

Og da Frederik endnu tøvede, raabte han og stampede ude af sig selv i Gulvet:

— Gaa, gaa Din Vej! Lad mig ikke mere se Dig for mine Øjne!

Frederik trak paa Skuldrene og gled ud ad Døren.

. . . Nedenunder hos Villadsens var Kamilla imidlertid bleven mere og mere krigersk. Hun var højrød i Hovedet og var begyndt at løsne Hægterne, saadan som hun plejede, naar hun havde talt sig saa højt op, at hun havde ondt ved at faa Luft.

Og hendes Mod smittede Moderen, saa hun rettede sig af sin Forknythed og blandede sin Stemme med Datterens, skingrende og smældende. Hendes graa Haar flagrede i lange, op-hidsende Vimpler.

Henne i en Krog af Stuen sad Villadsen, ludende med Hovedet, mens de store, sugende Øjne søgte at udforske, hvorom Talen var.

Da Nancy kom ind, satte hun sig hen i Sofaen ved Siden af Kamilla. Hun gjorde det paa Trods, fordi hun vidste, at hendes Nærværelse var Søsteren ubehagelig.

Det var Kamilla, der havde Ordet:

— Ja Kristensen har 'et nu saadan, hvislede hun, at han aldrig *ka'* blive ved Hjemmen. Har han en Fridag, saa skal han ud og rende og stjerte li'som en Hund — og Gud ved, hvad for Steder han kommer paa — jeg siger: Gud fri og

frels En vel for at sætte sine Ben der. Og nu skal han jo til at strike — det skal de jo altid, saa snart de har faaet det lidt godt. Saa kan man faa Lov at rende paa Laanekontoret, til man knap har Særken paa Kroppen.

— Ja, mimrede Madam Villadsen, det er jo saadan — det er jo saadan med dem nuomstunder.

— Ja, det har Mo'er Ret i. Og altid skal de finde paa Kunster, saa de kan slippe for at gaa paa Arbe'de. Men tage i Skoven og gaa paa Værtshus, det kan de sgu. Kristensen leverer somme Tider nogen Kæferter, saa han ligefrem ikke er til at ha'e i Sengen . . . Gaar Fa'er endnu og græder over, at Snedkerne de gik paa Forlig?

— Ja, han er jo ikke klogere.

— Klogere! Har han nogen Klogskab, saa sidder den da ikke der, hvor vi andre har den. Det ender jo nok med, at de tager Arbe'det fra ham henne paa Værkstedet.

— Aa Herregud, sig da ikke det, Kamilla.

— Jo, det siger jeg sgu, og det skal ogsaa nok passe. Saa kan I jo sidde her og spise Luftsteg — ha ha ha! . . . Sikke han sidder og glor herhen!

Villadsen kunde mærke, at det var ham, Samtalen drejede sig om.

— Hvad er det, I sidder og prater om? spurgte han.

Kamilla gik hen og raabte ham ind i Øret:

— Vi taler om Kristensen. Nu skal der jo

snart være Strike ved de elektriske. Det gaar da ad Hedehusene til!

Villadsen rokkede med Hovedet.

— Fruentimmer har ingen Forstand paa, hvad Arbejderbevægelsen er, mumlede han. De skulde lade være at tale om det.

Kamilla blæste haanligt.

— Pyh! nu snakker han med. Han er jo skrupskør!

Nancy havde siddet tavs og hørt til. Nu rejste hun sig stille og gik hen til Faderen. Hun tog hans store, haarede Hoved mellem begge sine Hænder og glattede hans krusede Kinds-kæg. Paa sin ene Haand mærkede han noget vaadt og varmt.

— Ja, vi skulde sgu skabe os no'et, sagde Kamilla. Du gør sgu ikke Strike, Du har til og med skaffet Mandskab til Huset. Det hjælper jo altsammen. Men hver maa jo arbejde i sin Branche.

Nancy blussede. Der brændte hende nogle meget stærke Ord paa Tungen.

Men hun tvang sig rolig. For Faderens Skyld nænnede hun ikke, at der skulde bliver Scener.

— Du gaar nok ud paa, at her skal være Ballade, sagde hun sagtmodig, men det bliver her nu ikke. Nu gaar jeg, og saa kan Du sige om mig, hvad Du vil. Jeg er lige glad!

Hun tog sit Overtøj paa og gik ned i Gadedøren. Der vilde hun vente, til Søsteren kom ned, og saa vilde hun sige hende Besked. Kamillas

Mod plejede ikke at være slet saa hidsigt, naar de var paa Tomandshaand.

Hun havde imidlertid ikke ventet længe, før Frederik kom. Indenfor Gadedøren standsede han for at tænde sig en Cigar. Og imens bad han Frøkenen, som han ceremonielt kaldte hende, meget undskylde, at han havde troet, hun tjente hos hans Fa'er. Han var desværre noget nærsynet...

Men da han havde faaet hendes noget forbavsede Tilgivelse, blev han ved at passiare om løst og fast.

Det var jo dejligt, at hans Fa'er havde fundet nogen deri Huset, han kunde slutte sig til — det kunde ellers let blive noget ensomt for ham. Og da han nu saa, at hun stod med Tøjet paa og altsaa skulde ud, vilde han bede, om han maatte følges lidt med hende ned ad Gaden. Han vilde jo gerne høre lidt om Faderens Liv til daglig. Og ikke sandt: der kunde da ikke være noget upassende i, at de gik sammen? Gennem Faderen var de jo allerede gode Bekendte, syntes han.

Nancy betænkte sig et Øjeblik. Men hun var i Grunden ikke ked af at faa et Paaskud til at undgaa det pinlige og frugtesløse Opgør med Søsteren. Desuden morede det unge Menneske hende. Han talte, som om han hele Tiden gjorde Løjer med sig selv blot for at underholde hende. Godt saa han ogsaa ud. Hans Linned var saa snehvidt — det var rigtignok anderledes end Doktors — og han selv saa lysegul og blegrød som et lille Barn.

Inden de havde naaet Hjørnet, var de dybt i Samtale med hinanden, og hendes Ærgrelser var stillet i Skygge.

Men oppe i sit Vindue stod Dr. Funke og saa dem gaa bort sammen. Virkelig — de fulgtes — de blev ved at gaa ved hinandens Side — og de talte og lo . . .

Da de var forsvundet, gik han tilbage i sit Værelse og kastede sig ned i en Lænestol.

Der sad han længe og stirrede træt op mod Skyerne, der graa og ensformige togtede over Himlen, mens Søndagsstilheden trist og øde tætnede sig om ham.

„Du• har ønsket, at jeg skulde være til Stede ved Ellens Konfirmation. Jeg var fast bestemt paa, at jeg ikke vilde det. Men nu kommer jeg alligevel, Mathilde. •

Deri maa Du imidlertid ikke se nogen Tilnærmelse. Aarene har snarere ført mig længere bort fra Dig end de har nærmet mig til Dig. Jeg ved nu med Sikkerhed, at jeg ikke kunde have handlet anderledes, end jeg har gjort.

Kan Du forstaa mig, naar jeg siger, at jeg hører til en Art Mennesker, der er slette Fornemmelses-Ledere? Rimeligvis ikke. Lad mig da prøve paa at forklare Dig det.

Alle Indtryk, alle Følelser for godt og ondt, alle de Tanker, hvorpaa vi lever vort Liv, forplanter sig med en mærkelig Lethed gennem hele Menneskeslægten. Akkurat ligesom Elektricitet gennem en Kæde, hvis Led er af Metal. Det er i Virkeligheden forbavsende, saa ringe Forskel der er paa Mennesker, paa de gode og de onde, de kloge og de dumme (dog er den størst mellem de sidste).

Men saa kan der midt i Kæden være et enkelt

Led, som Strømmen ikke evner at trænge igennem. Det er af et andet Stof end de andre, det er en slet Leder. Derfor gør det Modstand, dæmmer op, stemmer sig imod.

Maskinmestrene — de, der staar for Verdensordenen — kan nu komme til et af to Resultater.

Enten at der er noget galt med Strømmen eller at Fejlen ligger hos det genstridige Led.

I første Tilfælde lægges Strømmen om, saa vi faar en ny Tid med en ny Tænkemaade. I sidste tages Leddet ud af Kæden, og Verden faar en Forbryder, en Sindssyg eller simpelthen en ligegyldig Særling mere.

Om nu det ene eller det andet eller ingen af Delene skal times mig, ved jeg ikke. Men jeg ved saa meget, at jeg ikke mere var nogen god Leder for de Fornemmelser, der var gængse i Din og min Kres.

Det er altsaa ikke for at stille denne Kres tilfreds, at jeg nu alligevel kommer. Nej, Grunden er ene og alene den, at jeg vil give mine to Børn Lejlighed til at lære mig lidt at kende.

Vi to, Mathilde, færdes jo nu til daglig i to vidt forskellige Egne af Tilværelsen. Naturligvis anser jeg i alle Maader min for den bedste og det Menneske for lykkeligst, som følger mig. Men saa forstaar Du vel, at jeg vilde betragte det som en Uret mod mine Børn, om jeg ikke lod dem se ind i det Land, som nu er mit, om de ikke fik Lov til at vælge.

Jeg kommer altsaa til Dig ikke for igen at

være fælles med Dig om Ellen og Frederik eller for at nogen skal tro, at vi er det. Tværtimod — jeg kommer for at kæmpe med Dig om, hvem af os de skal tilhøre.

Selvfølgelig har Du al mulig Udsigt til at sejre i denne Kamp — Du, som har haft dem hos Dig, fra de var spæde, og som altid har kunnet forme deres bløde Barnesind ganske i Dit eget Billede. Og jeg behøver vel ikke at sige Dig, at jeg skal optræde med den nødvendige Takt og ikke agter at blande Uvedkommende ind i, hvad den egentlige Hensigt med mit Komme er. Paa Konfirmationsdagen i det mindste behøver Du altsaa ikke at fortryde, at Du selv har givet Stødet til, at jeg kom.

Henrik Funke.“

— —

Dr. Funke havde skrevet dette Brev til sin Hustru. Som Svar fik han en formel, trykt Indbydelse, udfyldt med Svigerfaderens Haand.

Fru Mathilde Funke boede endnu i den Lejlighed, der havde været deres fælles Hjem. Men i Stedet for den fraværende Ægtemand var hendes Fader, Trikotagefabrikant Risgaard, rykket ind.

Risgaard var for henved fyrretyve Aar siden kommen vandrende til Byen som Uldjyde.

Han satte endnu sin Stolthed i at tale med almueagtige Ord og folkelig Dræven. Og han holdt meget af at fortælle om, hvordan han de første Nætter af sit Ophold i København havde

sovet i en Hestestald hos en Slagter, hvis Svend han kendte hjemme fra Sognet.

Nu havde han imidlertid Fabrikker baade i København og i Malmø. Men hans Hovedkvarter var stadig det lille fedtede Udsalg i en af Sidegaderne til Vimmelskaftet. Der havde han begyndt sin Virksomhed, og inde i Kontoret bag Butikken havde han hver eneste Dag i de mange Aar siddet bøjet over Bøgerne og hvert Aar gjort sin Status op med bestandig større Cifre.

Til Kontoret var der foruden Indgangen gennem Butikken ogsaa en Bagdør til Gaarden. Og Risgaard havde Forretningsforbindelser, der altid holdt sig til denne Indgang. Undertiden kunde man se dem staa tøvende udenfor Porten og se sig om til alle Sider, før de duknakkede og med Hatten ned i Panden gled ind. Men der var ogsaa dem, der straks gik ind med løftet Pande og med den Sorgløshed, der avles af Vane.

Men officielt vidste ingen, af hvad Art de Forretninger var, der afgjordes bag Kontorets tæt tillukkede Filtdør.

Heller ikke Funke havde nogensinde spurgt derom, saa længe han endnu levede med sin Hustru indenfor Familierammen.

Ganske vist var der af og til dukket op i ham en Følelse af Lede ved at lade sig nære og fede for Svigerfaderens sammenfedtede Penge, og han havde haft en Fornemmelse af, at der steg uren Lugt op fra disse klæbrige Sedler, der ufravigelig hver Førstedag i Maaneden taltes op til ham af

den store, bugnende Tegnebog. Men altid havde han skudt disse Fornemmelser fra sig. Svigerfaderen var jo dog saadan en bredtskaaren, hyggelig og venuesæl Mand: han fik nok selv svare til, hvad han foretog sig. Og hans Forretnings-Grundsætninger maatte nødvendigvis være bestemte ved hans Opdragelse, hans Kamp for Tilværelsen, den Omgang, han havde været henvist til. Det gik ikke an at anlægge en altfor stram moralsk Maalestok paa ham.

Men i den Klarsynethed, der førte til Bruddet med Mathilde, var hans halvt tilslørede Anelser pludselig blevet til skarpe og sikre Fodmodninger. Under et hidsigt Sammenstød, han den Gang havde haft med Svigerfaderen, havde han ikke lagt Skjul derpaa. Og hele Risgaards møjsommelig tilkæmpede Jovialitet var da gleden af ham. Bag den havde der vist sig et Svælg af hoverende Had, og han havde snærret og bidt fra sig med Ord, hvis massive Drøjhed var af usminket Landlighed.

Funke havde derfor ventet sig, at navnlig Risgaard vilde modtage ham uvilligt, naar han nu for en Dag vendte tilbage.

Men det kom ganske anderledes. Svigerfaderen hilste ham med en bred og paatrængende Venlighed, der var ham langt mere ubehagelig, end en tydelig Kulde vilde have været. Hans brede, grumsede Ansigt var lutter skinnende Smil, hans smaa vævre Øjne svømmede af Forbindtlighed under de nedhængende, krusede Bryn. Og hans

to fede Hænder lagde sig som en klæbrig Dejg om Funkes fremrakte Højre.

Ellers var Modtagelsen præget af dæmpet Forekommenhed og en halvt medlidende Venlighed. Man trykkede ham i Haanden, som om man vilde vise ham sin Deltagelse i en eller anden Sorg. Hans Hustru saa paa ham med Øjne, der paa en Gang skulde være bedrøvede og tilgivende: hver Gang, de mødte hans, var de ligesom glaserede af Taarer, der fugtede dem men som aldrig kom videre. Frederik bar en verdensmandsagtig Fornærmethed til Skue, bukkede med et endnu stivere Knæk end ellers og smilede dødsningeagtig under det spæde Overskæg. Og endelig mødte Ellen, Konfirmandinden, med et graadplettet Ansigt og saa ikke paa ham, da hun rakte ham sin tynde, forskræmte Haand. Men om hendes Grebethed skyldtes Gensynet eller den forestaaende Højtid — det formaaede han ikke at afgøre.

Strammest var imidlertid Familiens Landstorm af Tanter og andre Slægtninge, der havde givet fuldtallig Møde. Fra Stuens Baggrund, hvor de overværede Gensynet, betragtede de ham med Miner, som var de kaldede til Doms over ham og netop overvejede Straffens Størrelse.

. . . Da Funke lidt efter kørte til Kirke i en Landauer med sin Hustru og sine to Børn, følte han sig som en fangen Kriger, der pryder Sejrherrens Triumftog. Og der gled under hele Køreturen ikke et Ord over hans Læber.

Han saa ud gennem Vognvinduet. Der gik paa deres Fod andre Forældre, taalmodige Folk med bøjede Rygge, ledende deres Børn frem til et Voksenliv i Arbejde og Forkuethed som det, de selv havde levet.

Han følte halvvejs Harme mod dette lille Pige-barn, der var hans Datter, og for hvem Cere-monien i Kirken betød, at en Port blev aabnet til de flagrende Glæder, der er den velhavende Ungdoms. Han ærgrede sig over hendes Forgrædthed, over hendes blanke, bebrejdende Øjne, hendes purrede Haar, Salmebogen i Fløjl og Guld — hele hendes atlaskklædte Frøkensikkelse. Et Øjeblik havde han mest Lyst til at give Kusken Ordre til at vende og køre ud i Fattigkvarteret. Der vilde han saa føre hende gennem stinkende Nød og sløv Ulykke. *Det* kunde blive en Konfirmation, *det* kunde blive en Indvielse til at leve Livet!

Men da han sad i Kirken og Orgeltonerne susede hen over hans Hoved, da fornam han det, som var han nedsænket i et stort, grønt Vand. Fra alle Sider trængte det ind paa ham, blændede hans Syn, fyldte hans Øren med en ensformig, kogende og boblende Lyd. Alting blev ham saa ligegyldigt, al Vrede slettedes ud, al Attraa blev tavs. Han ønskede blot, at han kunde blive ved at synke, til alt blev Tomhed og Glemsel om ham.

Denne Stemning blev ved at beherske ham, efterat Præsten var kommen paa Prækestolen.

Han fornam blot Ordene som en Regn, hvis Draaber slog haardt mod et Skifertag langt, langt borte . . .

Gudstjenesten var endt. Dr. Funke var bleven trykket i Haanden af Mennesker, hvis Tilværelse han halvt havde glemt. Man havde ønsket ham til Lykke med en paafaldende, nervøs Iver, som om man vilde skaane ham for en eller anden ubehagelig Forklaring.

Nu var man paany i Hjemmet. Det fæg gennem det med travle Forberedelser til Middagen. Uafladelig sprængte tilkaldte kvindelige Hjælpetropper gennem Stuerne.

Inde i Kabinettet, hvis bløde Hygge Funke selv i sin Tid havde indrettet til den, der skulde være hans Hustru, fik Konfirmandinden sine Gaver overrakt. Selv gav han hende en Besætning i drevet Sølv, Brosche og Spænder. Han havde ladet en Kunstner tegne det efter hans personlige Smag, og han havde den Bagtanke, at Gavens Skønhed maaske vilde aabne ham den første snævre Adgang til Datterens Hjerte.

Men da han saa hende tage mod Gaven med et tomt Smil og ligegyldig lægge den hen mellem Festbordets Opdækning af Pragtbind med Bogindhold, af Guldskram og broderede Veninde-Lommetørklæder, da følte han det, som noget trak sig sammen indeni ham. Og han gjorde intet Forsøg paa Tilnærmelse men overlod hende til Tanternes vaade Kys og huldsalige Rørelse.

Han sank hen i en døset og slap Ligegyldig-

hed. Paa maa og faa drev han om i Værelserne, gav sig til at se paa Møbler og Billeder, som var han første Gang i Huset, faldt i et Album, hvis Billedrække tildels var fornyet siden hans Tid . . .

Han var ganske overladt til sig selv. Inde paa Chaiselonguen i det Værelse, der en Gang havde været hans Arbejdsrum, sov nu Trikotagefabrikanten til Middag. De andre Familiemedlemmer havde midlertidig trukket sig tilbage. Ellen syslede med sine Gaver, hendes Moder var ved at klæde sig om til Middagen.

Den eneste, der syntes at have haft nogen Sans for Pligten til at tage sig af ham, var Frederik. Han havde givet sig til at konversere sin Fader med en afmaalt Høflighed, som var han en Fremmed, der skulde underholdes. Men Funke, der forstod den villede Uforskammethed heri, havde brat afskaaret Samtalens Traad. Og Frederik var gaaet ind paa sit Værelse, hvor han hørtes fløjte stærkt og udæskende.

Dr. Funke indsaa, at Slaget alt var tabt. Han var kommen for at finde Vej ind til sine Børns unge Sjæle. Men han mærkede nu, at hvert lille Glughul, hver en Ridse og Sprække var bleven omhyggelig tilstoppet og tilkittet. Han havde forsømt Besøgelsens Tid. Nu maatte han se dem uhjælpeligt glide fra sig.

Og hvad saa? Han kaldtes deres Fader, var det ogsaa, forsaavidt det tilfældig var blevet hans Favntag, der havde givet dem Liv. Men hvad!

var det ikke blevet ham, saa var det efter al menneskelig Rimelighed blevet en anden. Den tomme og ligegyldige Kvinde, som havde født dem, var ligesaa sikkert en Gang drevet ind i en Mandsfavn, som et Stykke flydende Tømmer før eller senere naar Land. Hendes var de Børn, hun havde født — hendes og ikke den Mands, der var bleven den tilfældige Medhjælper ved deres Tilblivelse. Han burde have opsagt Interessentskabet allerede den Gang, han havde udført sit Hverv. Hvad havde han i det hele taget der i Huset at gøre? Det var dumt, hestedumt, at han var vendt tilbage, selv om det kun var for en Dag.

Nu skulde det imidlertid have en Ende. Han rejste sig for at gaa. Man vilde sikkert kunne forstaa hans Forsvinden, uden at han behøvede at umage sig med Forklaring og Afskedtagen.

Men inden han var naaet hen til Døren, gled der en Portière til Side, og Mathilde stod foran ham. Den sorte Silkekjole, hun havde haft paa i Kirken om Formiddagen, var ombyttet med en gul, nedringet og med langt Slæb. Fra den sorte Bræmme langs Halsens Udskæring, fra Bæltet og fra hendes mørke Haar tindrede der Brillantsmykker. Og af det gule fik hendes Hud et varmt Skær som en moden Frugt, der bades i Sollys.

Dr. Funke standsede. Det havde givet et Sæt i ham. Han følte sig angreben fra et Baghold. Aldrig, end ikke i deres Bekendtskabs første Tid, havde han set hende saa smuk.

— Jeg vilde saa gerne have talt lidt med Dig, nu da vi har Ro en Times Tid.

De satte sig ved hinandens Side i Sofaen. Han sank ned i dens bløde Polstring — saa unaturlig dybt, syntes han. Det var, som sugedes han ind i noget varmt og vigende, der lagde sig slappende over hans spændte Nerver.

Mathilde sad og saa paa ham. Hendes Øjne var halvt forskende, halvt forbavsede.

Hvor han i deres Forlovelsestid havde stirret ind i disse Øjnes Dæmring! Der syntes ham bag deres slørede graa at maatte gemmes en Higen, han ikke havde Rede paa, en undrende Trang til at bore sig ind i Livets Gaader.

Senere forstod han, at der intet var, intet uden Tomhed. Men selv efter at det var gaaet op for ham, blev deres ligegyldige Pragt ved at øve en uforklarlig Pirring paa ham. Og nu, da han atter saa ind i dem, mærkede han til sin Ærgrelse, at de endnu havde bevaret noget af deres gamle Magt. Og han følte sig usikker overfor denne smukke Kvinde, der næsten var bleven ham som en fremmed.

Men Virkningen af de smukke Øjne svækkedes ved, at Taarerne atter lagde deres Glasur over dem. Og pludselig dumpede hun ud med et:

— Kommer Du aldrig mere tilbage til os, Funke?

Funke hørte i det samme en Knitren af Avispapir inde fra Arbejdsværelset, der kun ved en Portière var skilt fra det, hvori de sad. Og han

var atter ganske Herre over sig selv. Nej saa sandelig, om han skulde lade sig overvælde af disse blødagtige Tillokkelser, som han for længe siden havde hærdet sig imod! Han skulde vise, at han var vaagen og paa sin Post!

Alligevel kunde han ikke frigøre sig for en vis Medlidenhed. Han tog hendes Haand og sagde mildt:

— Hvorfor vil Du nu tale om det, Mathilde? Jeg har jo for længe siden forklaret Dig, hvorfor jeg maatte flytte fra Jer. Jeg gjorde det sandelig ikke for at volde Dig Sorg. Men det var nødvendigt for mig.

Hun bøjede Hovedet, tavs og lydig. Men der faldt tunge Taarer ned i hendes Skød og plettede den gule Silke. Dr. Funke irriteredes over denne grove Sorg, som hun intet gjorde for at beherske. Hun blev uskøn som hun sad der og tvinede som en Skolepige. Og hans Medlidenhed forsvandt.

— Jeg har jo tilbudt Dig lovformelig Skilsmisse, sagde han haardt. Det vilde gøre Stillingen klarere og være en Befrielse for os begge to.

Men hun blev ved at sidde og græde ned i Skødet. Øjnene var halvt lukkede, deres Laag røde.

— Du ødelægger Din Kjole, Mathilde, sagde han med let Spot.

Men i det samme fortrød han det og strøg hende let hen over Haaret.

— Saa saa saa . . .

Men denne Smule Deltagelse løsnede fuld-

stændig hendes Sorg. Hun rystede af Hulken. Og med Lommetørklædet for Øjnene græd hun højt og bittert som et Barn.

— Jeg holder saa meget af Dig — jeg holder jo saa meget af Dig, Funke, stønnede hun ind imellem.

Han rejste sig og gik med lange Skridt hen over Gulvet. Henne i den modsatte Ende af Værelset standsede han, uvis om, hvordan han skulde tage dette pinlige Udbrud. Det var saa længe siden, han havde været ude for Kvindegraad. Var han dog blot langt, langt derfra!

Der var blevet ganske stille i Værelset. Man hørte kun Mathildes hikkende Graad og denne svage Raslen af Avispapir inde fra Arbejdsværelset. Den kaldte hans Koldblodighed til Live.

— Nej, du gør ikke, Mathilde, sagde han roligt. Du tager fejl: Du holder ikke af mig. Hvad er jeg? Jeg er jo dog de og de Tanker, de og de Stemninger, Meninger og Følelser. Men af alt det er der ikke noget, Du bryder Dig det fjerneste om. Ellers havde Du ikke behøvet at slippe mig. Da jeg flyttede ud i Arbejderkvarteret, tilbød jeg jo at tage Dig med mig.

— Jeg kunde da ikke opgive Hjemmet — og alle dem, jeg holdt af. Det kan Du ikke forlange af mig. Du kan ikke, Funke!

— Som om jeg nogensinde havde gjort det! Hvem af os tror Du egentlig, der bragte det største Offer, da vi skiltes?

— Aa Gud, hvad bryder jeg mig om, hvordan

jeg har det, naar Du ikke vil være hos os. Det er mig saamænd saa ligegyldigt altsammen.

— Er det Hjemmet her, Du mener?

— Ja. Jeg *ved* ikke, om Du synes, man kan kalde *det* for et Hjem. For jeg synes det ikke.

— Du forekommer mig ikke ganske logisk. Det var jo netop, fordi Du holdt fast paa Hjemmet, at Du opgav mig.

— Ja, naar *Du* ikke satte mere Pris paa *mig*, saa . . .

Han opgav det. Ad den Vej vandt han ikke frem med hende.

— Nu skal jeg sige Dig noget, Mathilde, sagde han. Du er vist i god Tro, naar Du siger, at det er mig, Du holder af, og mig, Du savner. Men det er det slet ikke. Jeg har aldrig været til for Dig som Menneske — kun som Institution. Jeg var Ægteskabet. Og Ægteskabet var igen Omgangskresen og Positionen.

Fru Funke rejste sig op. Pludselig var hun holdt op at græde og stod foran ham med blussende Kinder og med Øjne, der skinnede ondt.

— Ja, jeg ved jo nok, hvad Slags Anskuelser Du har om Ægteskabet, sagde hun dirrende. Men jeg er jo da Din Kone endnu! Og derfor synes jeg nok, Du kunde holde dem tilbage i min Nærværelse.

— Ja, bevares, men . . .

— Du har ikke Lov til at fornærme mig, saadan som Du hele Tiden har gjort det her i Dag. Forstaar Du det! Og det er vel mit Hjem her!

Saa længe Du opholder Dig i disse Stuer, saa kan Du vel respektere min Stilling.

— Hvad er nu det for noget, Mathilde?

— Aa, jeg ved saamænd saa udmærket, hvad det er for et Liv, Du fører. Saa udmærket ved jeg det! Jeg synes ellers nok, Du kunde forskaane mig for, at det skal blive sagt om min Mand, at han lever sammen med løse Kvinder!

— Nu er Du simpel, Mathilde.

Funke var bleven bleg.

— Ja, der sagde Du et sandt Ord. Jeg er simpel, fordi jeg taler om det Liv, Du fører. Det er saa smudsigt, at det smitter af, bare man tager et Ord om det i sin Mund.

— Jeg vil ikke mere tale med Dig om disse Ting. Enten tier Du stille eller ogsaa gaar jeg øjeblikkelig min Vej. Har Du forstaaet? . . . Gaa nu ind og vask Dit Ansigt. Du vil vel ikke have, at Dine Gæster skal kunne se, her har været Scener?

Mathilde begyndte igen saa smaat at græde.

Men inde fra Sideværelset skød i det samme hendes Faders lille tætte og korthalsede Skikkelse frem. Gulvtæppet dæmpede Lyden af hans Skridt, saa Funke ikke hørte dem, før han stod midt i Stuen.

— Gaa ind paa Dit Værelse, Mathilde, sagde Risgaard bydende. Vi skal ingen Skandaler have paa en Højtidsdag.

Mathilde bøjede Hovedet og gik. Trikotagefabrikant Risgaard blev staaende og saa skarpt

paa Funke. Den Kind, han havde ligget paa, blussede rødt og harmfuldt, Haaret, der havde været sirligt kæmmet, strittede i smaa, vrede Totter, og foran i hans Bukser skinnede en blank Metalknap uskyldigt drømmende frem. Funke maatte tvinge sig for ikke at smile.

— Hvad gaar her for sig? Hvad gaar her for sig? sagde han.

Han havde den Vane at gentage mange Sætninger to Gange.

— Ingenting gaar her for sig, sagde Funke. De kan være ganske rolig.

— Ja, for vi vil Pin'de ikke ha'e Vrøvl paa en Højtidsdag som idag.

— Vi vil ikke —? Hvem er vi?

— Det er mig — ja. Det er mig. Ellers — det siger jeg ikke noget til, det siger jeg ikke noget til, for det rager ikke mig. Men vi vil ikke ha'e det her idag altsaa.

Han travede skævt og ophidset hen over Gulvet. Funke fulgte ham roligt med Øjnene. Han vejrede Krig. Og hvorfor ikke tage Kampen op? I Grunden havde han altid fortrudt, at han havde søgt at sprede et forsonligt Skær over Afskeden med Familien Risgaard og ikke helt afskaaret Muligheden for, at han en Gang kunde vende tilbage. Et skarpt Brud vilde have givet Friskhed. Den stille Bortdragen, han havde valgt, havde efterladt en utilfredsstillende Fornemmelse af, at Baandet ikke var skaaret over men langsomt raadnede bort, og at der var et Mellemværende,

der stedse stod aabent og krævede sin blanke Afgørelse . . .

Uldhandleren kom nærmere. Han gik i en Kres og stadig skævt udenom ham. Som en vild, der blodhidser sig ved en Dans om sit Offer.

— I det hele taget, udprustede han omsider, i det hele taget saa er det jo ejendommeligt, dette her altsaa! Jeg ved Pin'de ikke — Folk de maa jo tro, at min Datter er spedalsk, naar De saadan holder Dem fra hende, naar De saadan holder Dem fra hende . . .

— Og hvis de nu troede det?

— Ja for Fanden altsaa — det behøver da hverken hun eller jeg at finde os i.

— Men hvis det nu var min Mening, at hun virkelig er det, Hr. Risgaard? Hvis jeg nu var af den fulde og faste Overbevisning, at De og Deres Datter og alt, hvad De tror og tænker, hele det Liv, De fører, den moralske Luft, De indaander, var fuld af Spedalskheds- og Pestbaciller? Hvis jeg nu maatte føle det som et Livsspørgsmaal for mig at komme ud deraf? Og hvis jeg idag var mødt frem ene og alene i den Hensigt ogsaa at redde mine Børn, fordi jeg følte, det var min Pligt som deres Fa'r? Hvad saa, Hr. Risgaard, hvad saa?

Den gamle Uldjyde var vegen tilbage for de hæftige Ord, der afskødes imod ham med en koldblodig og sikker Ro. Han saa ud, som om noget pludselig var faldet ned i Hovedet paa ham.

Men det varede ikke længe, saa gustnedes hans Ansigt af Vrede. Og han røg frem mod Funke:

— Nu skal jeg sige Dem en Ting! Jeg taaler ingen Fornærmelser her! Jeg taaler det Fanden skal splintre mig ikke! Og De burde skamme Dem, De burde skamme Dem ved at optræde saaledes paa en Dag, da Deres Barn har staaet frem for at bekræfte sin Daabs Pagt. Hvordan jeg er og hvordan min Datter er og vores Moral, som De kalder det, det rager ikke Dem! Det rager ikke Dem! Og jeg har allenfals været god nok til, at De kunde tage mod mine Penge til at gifte Dem for — den Gang var De sgu ikke saa vammelkraaset, da spurgte De ikke om Moral og Skidt og Møg! Men jeg vil ikke tale med Dem mere! Jeg gaar ind her ved Siden af, til de Fremmede kommer. Saa kan De for mig slaa ligesaa mange moralske Ræb op, De har Lyst til — værsgo'. Jeg er saa revnende, stjer-tende ligeglad!

Han fattede ud af Stuen. Funke blev tilbage og var saaledes til en vis Grad Herre over Valen. Men han følte ingen Glæde derved. Snarere et let kvalmende Ubehag ved Tanken om, at han i sin Tid havde kunnet forbinde sig med denne plumpe Mands Kød og Blod og været med til at forplante hans Æt. Havde ikke et Tilfælde skræm-met ham ud af det, kunde han den Dag idag have siddet nok saa lunt og ladet sig omhygge, med Mathilde, blød og unyttig og dum, ved sin Side, og med sine to Børn, opdragende dem til

en Gang at blive aandelige Uldjyder for Vorherre — mens Svigerfaderens fedtede Velsignelse lyste over hele Gruppen.

Nu havde han frigjort sig selv. Men han kom ikke bort fra, at i *hans* to Børn der flød det Risgaardske Blod og vilde maaske flyde videre ned gennem Slægtleddene. Hvad nyttede det, at han i sine Tanker fornægtede dem og søgte at skure sin Samvittighed ren for dem? Havde han overhovedet Lov til at slippe dem? Burde han ikke netop stadig være om dem og søge at holde Indflydelsen fra den mødrene Slægt Stangen?

Han følte sig som Toppunktet i en Pyramide, der stod paa Hovedet med hele sin Vægt paa ham og som der stadig vilde blive bygget videre paa. Enhver der satte Børn i Verden, gjorde sig til Stamfader, maaske for et helt lille Folk.

Et Folk af Risgaarder med Uld paa Samvittigheden!

Og alligevel kunde det jo aldrig være ret og billigt, at den foregaaende Slægt skulde tage Ansvar for den næste og kun leve for den. Paa den Maade kom man jo aldrig til et Punkt, hvor et Slægtled stolt og frit kunde være sig selv og leve for sig selv. Her var to moralske Hensyn, der gik i modsat Retning og som før eller senere maatte bumse sammen som to Lokomotiver.

Han havde sat sig i en Lænestol og gav sig til at skyde Tankeforbindelserne ind og ud af hinanden som Leddene af en Kikkert. Og det praktiske Udslag af hans Overvejelser blev, at

han ikke kunde bestemme sig hverken til at blive i Svigerfaderens Hus eller til at rejse sig og gaa, som han først havde haft i Sinde. Han blev siddende og døsede i Lænestolen, mens det prik-kede i ham af Utaalmodighed efter at komme bort.

Han vidste ikke, hvor længe han saadan havde siddet hen. Men han blev forstyrret ved, at der lød lette Trin paa Gulvtæppet.

Han saa op, og hans Øje mødte Ellen, der stod henne ved Vinduet, famlende ved Gardinets Frynse.

— Ellen! Han rejste sig med et Ryk. Er der noget, Du vil mig, Ellen?

Hun rystede paa Hovedet. Hendes blaa Øjne stod fulde af Taarer. Den lille tynde Skikkelse i den hvide Voksendragt saa saa inderlig hjælpeløs ud.

Pludselig vidste Funke, hvorfor hun havde været forgrædt, da hun tog imod ham om Formiddagen.

— Lille Ellen, sagde han og lod sin Haand glide hen over hendes Haar. Lille Ellen . . .

Han havde i flere Dage overvejet, hvad han vilde sige til hende, om hun blot syntes at love den mindste Modtagelighed for hans Ord. Han havde haft det saa nøje paa rede Haand, saa varsomt havde han formet det, han vilde sige, saa det uden at skræmme skulde kunne naa ind til hendes Barnehjerte . . . Og nu, da hun stod

der foran ham, saa havde han kun dette „lille Ellen“ og et fattigt Kærtegn.

Men han havde jo heller slet ikke tænkt sig det saadan. Ikke tænkt sig, at hun af sig selv vilde overgive sig til ham. Han havde forberedt sig paa at maatte erobre hende lidt efter lidt . . .

Han strøg hende paany hen over Haaret. Da lagde hun sit Hoved ind til hans Bryst, og hun græd og græd. Hendes fine Legeme skjælv i smaa Ryk.

Men i hendes Graad var der ingen Sorg. Den var som en dyb Udaanding. Og da den standsede, løftede hun Hovedet, og der skinnede et lyst, undseligt Smil frem om hendes Læber.

Pludselig havde han hendes Arme om sin Hals. Og han mærkede hendes varme Mund mod sin i tillidsfuld Barne-Hengivelse.

Da tog han hende ind til sig. Hendes blonde Hoved laa mod hans Kind. Og nu havde han ikke mere nogen Trang til Ord. Han følte, hvordan hun hvilte ud i fuld Tryghed hos ham. Og han tog hendes Hoved mellem begge sine Hænder, og de smilte til hinanden, som om de i Fællesskab havde fundet paa en eller anden Underfundighed og lovede hinanden Tavshed og Troskab . . .

Men saa var der en Klokke, der lød ude i Entréen, og de fo'r skræmt fra hinanden, som havde de daarlig Samvittighed.

Der aabnedes en Dør og hørtes Venindekys og henrykte Udbrud. Risgaard kom farende ind,

friseret og med flagrende Kjoleskøder. Han syntes at studse, da han saa, at Svigersonnen endnu var der.

Ellen maatte finde sig i at gaa fra Favn til Favn og fra Mund til Mund, mens Funke bukkede automatisk og adspredt for hver ny Gæst, der gled ind i Stuen.

Nej, han kunde ikke blive i dette Selskab — kunde ikke stemme sin Tale ind i dets Kammer-tone. Han fandt et Paaskud og tog Afsked.

Ingen søgte at holde ham tilbage. Men der var et Par klare, frejdigt lysende Øjne, som fulgte ham til Dørs.

Snedker Villadsen var bleven arbejdsløs.

Han var nu sidste Aften ikke kommen hjem fra Værkstedet til sædvanlig Tid. Først efterat hans Kone allerede i et Par Timer havde sovet sin søde Søvn, havde han ydmygt, som om han havde en Brøde paa Samvittigheden, listet sig op ad Trapperne, havde i Mørket stille klædt sig af og var gaaet i Seng.

Hele Aftenen havde han strejft om paa Gaderne uden ret at vide, hvor han havde været, pint af den ene Tanke, der ligesom sugede alle andre ind i sig, at han fra idag ikke vidste, hvordan han skulde skaffe Brød.

Først næste Morgen var det kommet for en Dag, hvad der var sket.

Nu holdtes der Familieraad i Hjemmet. Begge Døtrene var bleven hentede hjem.

Ogsaa mellem Husets øvrige Beboere drøftedes Begivenheden. Man hviskede om den paa Trappegangen og i de smaa Lejligheder, som var der Lig i Huset. Thi Arbejdsløsheden var som en snigende Sot. Hvad Øjeblik det skulde være kunde den ramme enhver af Familierne. Og i

Medfølelsen med dem, den denne Gang havde slaaet ned paa, blandede der sig en lun Hygge ved Tanken om, at man selv havde sit paa det tøre.

— Man maa jo være glad, saa længe man har det, mente man.

— Ja, man ved saamænd aldrig, hvor længe det varer.

— Og Villadsens, som ellers havde det saa godt . . . Nu faar de da at mærke, hvordan det har været for en anden en mange Gange.

Nancy havde været oppe for at bede Dr. Funke se indenfor til Forældrene.

Da han kom derned, sad Villadsen sløvt sammensunken paa en Stol. Albuerne støttede paa Knæerne, Hovedet hvilede paa den knyttede højre — som rummede det for tunge Tanker til, at det kunde bære sin egen Vægt. Øjnene syntes at stirre langt ud i Rummet.

Om ham trippede hans Kone, grædende og skændende. Hendes forvoksede Skikkelse havde ligesom rettet sig i Vejret. Det graa Haar flagrede i lange, tynde Tjavser om hendes Hoved, og hendes Øjne var onde og rødlig. Hun, som ellers i Reglen kun vovede at tale til Manden i spagfærdige Ord og sjældent drev det til mere end en tandløs Vrippenhed, hun havde idag af sin Fortvivlelse og Forbitrelse faaet Mod til højt og skingrende at raabe sine Anklager ind i Øret paa ham.

— Ja, hvad sa'e jeg! hvad sa'e jeg! hvinede

hun. Nu kan Du se, hvor godt Du har gjort det! Nu kan Du se, hvad Du har ud af alt Dit Sludder og Dine Anstalter! De har naturligvis faaet at vide paa Værkstedet, hvad Du gik og lavede. For sludre, det skal Du jo altid. Og saa faar det gaa med Arbejdet som det kan! Gud Fader bevares endda, sikken en Re'lighed!

— Ja, det maa Mo'r sgu nok sige! sagde Datteren Kamilla. Hun sad henne ved Bordet og drak Kaffe: ikke en Gang idag havde Moderen turdet nægte hende denne Nydelse.

— Men Du er naturligvis glad ved, at det er gaaet som det er! blev Madam Villadsen ved. Du vil jo saa gerne strike, for at Du kan faa Lov at spasere. Nu kan Du jo spasere ad hede Helvede til!

— Mo'r! udbrød Nancy harmfuldt.

— Hold Du bare Din Kæft! vendte Madam Villadsen sig imod hende. Hun var nu ganske ude af sig selv. Jeg ved nok, at Du ikke er klogere — Du og saa Din Fa'r, I kan tage hinanden under Armen og gaa ad hede Helvede til, kan I! Gøre Vrøvl det kan Du, og rende med Mandfolk det kan Du ogsaa! Men ellers er der nok ikke ret meget, Du kan.

— Undtagen sige til Dig, at nu er det nok bedst, Du dyr Dig. Nancy stod foran hende, stor og trodsig.

— Naa, saa Du vil ka'ske sla'e! Du vil ka'ske sla'e Din Mo'r! . . . Se nu, hvordan han sidder der og glor — det var igen Manden, hun

kastede sig over — se, hvor han sidder og kryber sammen! Ikke tale om, det rør' ham, hvad man saa siger til ham . . . Hvad har Du tænkt Dig at gøre, Villadsen? — Hun ruskede i ham, og Stemmen slog over af Raseri. — Skal Du ikke ud om Arbejde? Jeg ta'er mig ikke af nogen Ting, hvis ikke Du skaffer Penge!

— Nej, det manglede sgu da ogsaa bare! sagde Kamilla, tyggende paa den sidste Mundfuld Wienerbrød.

Villadsen saa op paa sin Kone med et fraværende Blik og faldt saa tilbage i sin tidligere Sløvhed.

— Kan Du ikke høre? skreg hun paany. Jeg spør', hvad Du nu vil lave. Det er vel ikke Meningen, at Du vil sidde der og hænge som et andet Fjols.

Hun ruskede ham paany. Og Kamilla rykkede hende til Undsætning. Der udspandt sig mellem dem en ligefrem Væddestrid om at raabe ham ind i Øret: i deres Iver puffede de til hinanden for at komme til denne den eneste Kanal, ad hvilken der kunde dryppes Gift i hans Sind.

— Du vil ka'ske ikke arbe'de mere! Du har ka'ske vundet i Lotteriet!

— Det er ka'ske Meningen, at Mo'r skal gaa paa Arbejde i Dit Sted!

— Ha ha, ja det manglede sgu bare! Nej ikke jeg rør' mig ud af Pletten!

— Hvor længe mon vi skal staa her og raabe?

— Kan Du ikke svare, naar man taler til Dig, Dit døve Gespenst . . .?

Funke havde hørt til i Stilhed. Men nu gik han roligt hen til Madam Villadsen.

— Nu tror jeg ikke, De skal sige mere, Madam Villadsen.

— Hvad Sat'n rager det Dem? skreg Kamilla. Der er vel ingen, der har haft Bud efter Dem.

— Nej, det er der vel ikke, stemte hendes Mo'r i.

Men Funke lod sig ikke anfægte. Han skød de to rasende Kvinder til Side og lagde sin Haand paa Villadsens Skulder.

— Kom, Villadsen, lad os gaa ovenpaa til mig. Det er bedst for Dem.

Det trak i Villadsens Ansigt. Hans Sorg havde ligesom været frossen under hans Kones og Datters Forbitrelse. Nu, da han mødte Medfølelse, tegnede den til at tø. Han rejste sig og saa paa Doktoren og Nancy, som om han nu først lagde Mærke til, at de var i Stuen.

Men Nancy smilede til ham, opmuntrende som til et bedrøvet Barn. Og den Graad, som et Øjeblik havde truet med at bryde frem hos ham, blev til et blegt, lidt sygt Smil.

De to opbragte Kvinder havde atter faaet Mæle og dansede om ham som to arrige Hunde. Men Funke og Nancy stillede sig hver paa sin Side af ham, og overfor Doktorens rolige Myndighed vovede hverken Moder eller Datter at trænge sig frem.

Men da Villadsen var vel ude ad Døren, hørtes en skraldende Latter at blive slaaet op inde i Stuen.

Ude paa Trappen løftede han pludselig Hovedet.

— De skal have Tak, Dr. Funke, men det er vist bedst for mig, at jeg kommer til at gaa lidt for mig selv. Man maa jo nu tænke over, hvad der er at gøre. Jeg havde været der paa Værkstedet i tolv Aar . . .

— Ja ja, Villadsen, gør som De vil. Men hvis De trænger til at tale med et Menneske eller der ellers er noget, saa kom De bare til mig.

Nancy og Funke blev staaende, til han var nede ad Trappen. Hans Skridt lød som et tungt Fald fra Trin til Trin — stedse nedad, indtil Gadedøren slog i efter ham.

Inde fra Lejligheden skraldede paany et Latterudbrud.

Funke kom til at se paa Nancy. Hun stod bøjet ud over Trapperækværket, stirrende ned efter Faderen, som var forsvunden.

— Nancy, vil De have, jeg skal gaa ned efter ham? Det er maaske alligevel ikke værd, vi lader ham gaa alene.

Hun bare nikkede. Funke fo'r ned ad Trappen. Han tænkte ikke paa, at han gik med blottet Hoved. Der var paa en Gang kommet en ubetvingelig Uro over ham. I Villadsens Ansigt havde der været saadan et underligt Udtryk . . .

Og Villadsen hørte til dem, der godt ganske pludselig kunde knække sammen under et Slag . . .

Han raabte hans Navn, mens han løb ned efter. Men der var ingen, der svarede. Heller ikke paa Gaden var han at se. Med Haaret flagrende i Vinden blev Dr. Funke ved at spejde til begge Sider.

Lige overfor dukkede Skomageren op i sin Kælderhals. Han vejrede Suset af en Begivenhed.

Men Funke maatte gaa op igen med uforrettet Sag. Nancy forstod det straks, da hun saa ham.

Og uden et Ord gik de sammen op i Dr. Funkes Lejlighed.

Der fik Nancy et Anfald af Graad. Hun sad ganske stille og stum midt i Sofaen, men hendes Legeme rystede som i Krampe, og Taarerne løb ustandselig ned ad hendes Kinder.

Funke havde sat sig ved Siden af hende. Han greb hendes røde og grove Haand og kærtegnede den mellem begge sine, mens han søgte at tale hende til Ro.

— Saa saa, Nancy, nu skal De ikke tage Dem det altfor nær. Nu skal De være fornuftig. Hører De!

Men Nancy syntes ikke at høre og svarede ikke. Dog lidt efter lidt lagde hendes Ophidselse sig. Og pludselig rejste hun sig med et Sæt.

-- Det er da ogsaa fjollet, at man ikke kan lade være at flæbe.

— Naa, det skader saamænd ikke at græde lidt. Men hør nu! Nu skal vi to fornuftige Mennesker til at tale sammen.

— Doktoren skulde slet ikke have noget med os at gøre. Gud ved, hvad De i Grunden tænker om os?

— Jeg tænker, at De er Mennesker som de fleste.

— Det var nu alligevel ikke godt, om de fleste var som de to her neden under os.

— Tør De nok tale saadan om Deres Mo'r og Deres Søster?

— Ja, hvorfor skulde jeg ikke turde det? Jeg har ikke bedt om at komme i Familieskab med de to Arrighøner. Og havde de spør't mig om det, saa havde jeg sagt Tak for mig. Det siger jeg lige ud. Men man skal jo have med dem at gøre alligevel. Man skal jo i det hele taget tage imod, hvad Vorherre byder en.

Uden at han tænkte synderlig over det, blev Funke ved at klappe hendes Haand.

— Er De ked af Livet, Nancy?

— Det havde man vel ikke en Gang Lov til at være, om ogsaa man nu var det. Men nogle Stød faar man jo. Og der kan være somme Øjeblikke, da man synes, de kan være lige haarde nok.

— Men hvad der saa sker, saa ved De da, at De har en god Ven i mig.

— Ja, Doktoren har jo altid været saa god imod os. Og der er saamænd ellers ingen, der

bryder sig om hverken Fa'r eller mig . . . Det kan jo være, jeg heller ikke er værd, at nogen skal gøre det — men en Mand som Fa'r, der altid kun vil det bedste . . . Doktoren skal rigtig have Tak, fordi De altid giver Dem saa meget af med ham . . .

Hun trykkede lempeligt hans Haand. Funke syntes, at hun gennem denne svage Berøring ligesom klyngede sig til ham. Der var noget usigelig hjælpeløst over den store, arbejdshærdede Pige som hun sad der, forknytt og sammen-sunken, med Øjne, der var svulne af Graad, med hvert et Ledemod i det stærke, spænstige Legeme slappet. Og der skød sig op i ham en Trang til at tage hende ind under sin Villies Styrke, til at føle hendes uøvede Nerver vigende under den Indflydelse, han i Kraft af sin Udvikling vilde kunne øve paa hende.

Han strøg hende sagte hen over Haaret. Hun syntes ikke at lægge Mærke dertil. Han lagde Armen om hendes Liv, og han følte hendes varme Legeme bøje sig ind til ham.

Han talte ikke til hende. Han frygtede for, at hans Ord skulde drive hende bort fra hans Side.

Længe sad de saadan sammen. Det lod ikke til, at der hos Nancy var nogen Tanke om at rive sig løs.

Funke syntes, at hendes Kind brændte ham i Møde. Han sad længe og kæmpede med sig selv . . . Om han nu kyssede hende — om han

nu sluttede hende i sin Favn. Kunde hun kalde det et Overfald? Havde han ikke gennem sin Adfærd tydelig varslet hende?

Paa den anden Side: hvad vilde han opnaa derved? Maaske det, at hun kom til at tilhøre ham. Men derved vilde han straks være indviklet i et Net af Hensyn og Ansvar.

Han vilde jo ikke gøre hende noget ondt, ikke for nogen Pris. Men for ikke at gøre ondt, kunde han blive nødt til at gifte sig med hende. Og for at kunne gifte sig maatte han først lovformelig skilles fra sin Kone.

Men alene Tanken om en Skilsmisses omstændelige og besværlige Ritual fyldte ham med rislende Gru.

Varsomt slap han hende og rejste sig. Nej nej — han vilde ikke *det* — ikke Besiddelsens brutale Haandgribelighed.

Men heller ikke kunde han holde Forholdet til hende i vissen Faderlighed eller bleg Broderlighed.

Mand var han, *Mand* vilde han være. Han vilde eje hendes Væsen, føle hendes Tanker snart vigende for ham, snart klamrende sig til hans. I hans Selskab skulde hun føle sig under Befrugtningens Lov — som en hemmelighedsfuld Betagelse skulde den komme over hende — selv skulde hun ikke vide at gøre sig rede for, hvad det var, der piblede gennem hele hendes Væsen.

Langsomt, ganske langsomt vilde hun da blive en anden end den, hun hidtil havde været. Den

Befrugtning, hun en Gang havde været Genstand for, havde kun modnet og udviklet hendes Legeme — den, han nu bød hende, skulde gennemtrænge hendes Sjæl. Og gennem den vilde hun vokse til at staa frem ved hans Side, fælles om hans Tanker, hans Maal, hans Kampe . . .

Saaledes sømmede det sig for den Mand, der var ude over Ungdommens røde Længsler, at eje en Kvinde. Kødets Brand skulde være slukt, Blodets Bølger jævne. Noget nyt fysisk Liv skulde han ikke skabe — ingen blege, forskræmte Gammelmandsbørn! Men han skulde herske over den Sjæleverden, der er i et Menneske. Og han skulde lægge nye Landvindinger til, Provins paa Provins, til Solen ikke mere gik ned i hans Rige!

Om han gav hende Hustrunavn — det var for saa vidt ligegyldigt. Hans Hustru skulde hun være — hans, hans — men ikke vilde han kræve det af hende, som ellers hegnes af Ægteskabets Hæk. Han vilde ikke tænke derpaa — blot lade Begivenhederne have deres frie Løb.

. . . Der var blevet ganske stille i Værelset. Nede paa Gaden raslede Formiddagens Larm. Gennem den skar en Gadehandlers hæse Raab.

Solen stod højt paa Himlen. Dens Glød vældede som et Baal ind gennem Vinduet.

Nancy rejste sig med et Ryk.

— Ja, det var vel ellers ikke her, man skulde sidde.

— Vil De gaa, Nancy?

— Ja, det kommer jeg nok til. Jeg har jo nok faaet en anden til at passè Forretningen, men det var da ikke Meningen, at det skulde være hele Dagen. Jeg hører herhen igen hen ad Aften.

— Ja ja, Nancy. Nu maa vi jo haabe det bedste.

— Ja, haabe kan man da altid. Og leve det skal man jo blive ved med. Skønt det kan somme Tider falde haardt nok at begribe, hvad det egentlig skal til.

. . . Da hun var borte, følte Funke sig ganske let i Sindet, næsten lystig.

Han fornam den Friskhed, som en tagen Beslutning fremkalder. Nu, da den var der, stærk og sikker, gjorde han det først ret op for sig selv, hvordan han i de sidste Maaneder stadig havde lidt under en Attraa efter den unge Kvinde.

Han havde i hendes Nærhed følt et lavt Behag ved Berøringer, hvis Væsen hun ikke opfattede. Han havde benyttet sig af, at hendes grovere og mere hærdede Nervesystem ikke var saa følsomt som hans, og han havde gjort det med en Fornemmelse, som om han stjal fra en sovende.

Bagefter kunde han skamme sig som en Skoledreng, der første Gang er bleven greben af sanse- lige Lyster. Men saa havde han atter skubbet alle Tanker herom fra sig og søgt at bilde sig selv ind, at hvad han havde gjort var sket halvt

uforvarende og uden Bagtanke eller skjult Attraa fra hans Side.

Nu først følte han sig sikker paa, at han vilde være stærk nok til at holde alt' sligt nede. Og alligevel vilde der ikke kræves nogen Forsagelse fra hans Side. Tværtimod vilde den Besiddelses-Glæde, der skulde blive ham skænket, kunne blive stærkere og rigere end nogen anden.

. . . Saa optagen var han af alt dette, at han hele Dagen igennem næsten ikke skænkede Villadsen en Tanke. Han gik sin sædvanlige Tur og spiste sine Maaltider paa det beskedne Spisekvarter, hvor han holdt til, uden at Bekymringen for den gamle Arbejders Skæbne noget Øjeblik kom op i ham.

Men da han henad Aften var kommen hjem og fornøjet havde sat sig i sin Stol henne ved Vinduet, blev Døren pludselig revet op, og Nancy stod for ham.

— De maa ikke være vred, men er Fa'r ikke her oppe?

— Deres Fa'r — nej. Jeg har ikke set ham hele Dagen.

— Jøsses! jeg troede saa bestemt, han var her. Hvad skal vi dog gøre?

— Hvad er der, Nancy?

Han saa først nu, hvor bleg hun var.

— Han har ikke været hjemme hele Dagen. Og nu er det jo snart Aften.

— Naa ja — saa har han vel truffet nogle Bekendte. Eller ogsaa har han faaet Arbejde.

— Nej nej — det er meget over Fyraftens-tid. Og Fa'r, som ellers altid er saa bestemt . . . Skomageren herovre han siger, han har hørt, han skal have gaaet om nede ved Gasværks-havnen. Og han skal have været li'saa bleg . . .

— Ja, den har naturligvis taget paa ham, den Historie i Formiddags.

— Skomageren siger ogsaa, det kunde snart se ud efter, som om han var til Sinds at gøre en Ulykke paa sig selv.

Funke slog i Bordet.

— Skomageren er en Giftsnog med hans Sladder! Han har ikke noget andet Ønske end at gøre Fortræd. Hils ham og sig det fra mig!

— Men derfor kunde det jo godt være sandt alligevel.

— Skomageren er en Giftsnog, siger jeg Dem! Deres Fa'r er en fornuftig Mand: han begaar ingen Dumheder. Men De kan vel forstaa, at han ikke er ivrig efter at komme hjem til sig selv — efter det, der skete imorges. Og ganske oprigtig talt, Nancy, jeg kunde saagu da ogsaa begribe, om han havde Lyst til at sætte Deres Mo'r en Skræk i Livet.

Nancy blæste haanligt.

— Hun! Doktoren tror da ikke, det rør hende, hvor han er bleven af. Hun siger ikke andet end, at for hende kan han rejse ad Helvede til! Derfor var det ogsaa, jeg gerne vilde bede Doktoren, om jeg ikke maatte være her oppe lidt, saa jeg kunde vente og se, om ikke han skulde

komme. Det er snart ikke til at holde ud at sidde og høre paa hendes Snak. Kamilla er ogsaa der nede: de har drukken Kaffe det meste af Dagen. Jeg synes ellers nok, de kunde holde lidt igen, naar vi kanske snart ikke har det tørre Brød i Huset.

— De trænger vel til noget at holde den hellige Ild vedlige med. Men vær's god, Nancy, bliv De blot her.

— Ja, jeg ved jo nok, at de der nede — de snakker om det.

— Om hvad, Nancy?

— Om at jeg er saa meget oppe hos Doktoren.

— Saa—aa — naa, saa det gør de?

— Ja. Men jeg er lige glad. Der gaar da ingen Stykker af mig for det.

Funke fik hende til Sæde i Sofaen. Selv satte han sig lige overfor paa en Stol.

Det var jo næsten, som om det var deres Hjem her oppe, hans og hendes i Fællig. Det var Havnen, hvortil de begge tyede, naar noget voldte dem Uro. Man kunde tænke sig, at de havde været gift i mange Aar. Bag dem laa da al Attraaens Dirren. Den første Tiltræknings Feberpuls var dysset i Ro, og deres Blod flød i to jævnsides, sindige Strømme, der løb sammen til en trofast og hengiven Følelse af Tillid.

Han kunde ikke lade være at sige det til hende. Og efterhaanden som han talte, blev han mere og mere varm ved sine Ord.

Ægteskabet burde ikke være en lunken Ulykkesforsikring mod Lidenskabens Storme, thi dem evnede intet Hegn og intet Bolværk at holde ude.

Men naar der var to, som følte, at den store Fred dalede hvid og solfyldt ned over deres Sind, da skulde de ty derind. Kom Uroen igen over den ene af Parterne, saa skulde den, det hændte, blot søge ud paany og jage sig træt. Der kom vel altid igen en sval Stund, og da vilde Skridtene af sig selv vende tilbage til den rolige Lykke bag Hegnet . . .

Nancy sad og hørte til. Hun var ikke vis paa, at hun havde forstaaet det altsammen ret. Men saa meget mente hun at kunne skønne, at i et saadant Ægteskab der kunde det være vanskeligt at faa Plads til Børnene.

Hun sagde ham det.

Nej, det vilde han ogsaa indrømme: Børnene var det, som voldte alle Knuderne. De klæbede Forældrene sammen, selv naar al anden Fællesfølelse var død. To saadanne Ægtefæller, der kun bandtes til hinanden af det nye Liv, de i Forening havde skabt, de var som to Hovbønder, der trods dødeligt Fjendskab er bundne til den samme Jord.

Spørgsmaalet var saa, om de var skyldige at ofre sig selv paa denne Fremtids Alter. Han mente nej. Et fuldvoksnet, fuldløvet Træ burde ikke fældes, for at der kunde blive plantet en Stikling i Stedet. Stodder var den, som kun formaaede at leve i sine Børn.

Men der var jo Kvinder nok, som selv ingen Børn havde og som derfor gik og gulnede hen til nøgne Stængler og Blade. Dem kunde man da for Pokker sætte til at opdrage Børnene fra de forulykkede Ægteskaber eller fra de ægteskabelige Kompagniskaber, der aldrig har været i Orden.

Men Nancy brød paany ind i hans Tankegang med et Spørgsmaal:

— Men hvem skal da saa betale for de sølle Unger? spurgte hun.

Han smilede.

— Det skal skam de barnløse Damer og Herrer i Forening. Enlige Folk gaar og bliver dovne, Damerne faar Nerver og Herrerne Mave — hvorfor skal de have Lov til at gaa og være unyttige Medlemmer af Samfundet? Saadan at have lidt Børneforsørgelse hvilende paa sig — det kunde sætte Ild i Halen paa dem, kan De tro!

Nancy kom til at le ad Doktorens Bemærkning. Som han da ogsaa kunde sige al Ting saa morsomt lige ud. Hun havde aldrig tænkt sig, at en lærd Doktor kunde være saa sjov.

Men hun vilde dog nok beholde sin Dreng selv. Og hun begyndte at fortælle Historier om ham. Han kunde allerede saa smaat begynde at ekspedere henne i Butiken, skønt han knap nok kunde tale rent . . .

Efterhaanden spandt hun Funke ind i en lun Passiar. Og for en kort Tid glemte de begge

de Bekymringer, for hvis Skyld hun var tyet op til ham.

Aftenen listede sig ind over dem. Det var blevet saa mørkt i Stuen, at de knap rigtig kunde skimte hinanden.

Men pludselig hørte de, at der nedenunder aabnedes en Dør, som igen smækkedes i med et Brag. Der kom nogen ud paa Trappegangen, og Nancys Navn raabtes højt og arrigt. Men Nancy sad stille som en Mus og svarede ikke.

Saa lød der klaprende Trin ned ad Trappen. Nancy gik til Vinduet. Der stod nogen nede paa Gaden og saa op mod Huset.

— Det er Kamilla, sagde hun. Hun vil se, om her er Lys.

— Skal vi tænde?

— Det jager jo ikke. Naar hun ser, at her er mørkt, saa tror hun naturligvis, at vi er gaaet ud sammen. Saa faar de da det at snakke om der nede.

— Men det kunde jo være, Deres Fa'r var kommen hjem.

— Det er han ikke. Jeg kan høre ham, lige-saa saare han kommer ind ad Gadedøren.

Pludselig gik hun hen og tog Funkes Haand.

— Maa jeg blive her, til han kommer, hvor sent det saa er? Jeg kan ikke holde ud at være hos de to der nede.

— Vist maa De saa, Nancy. Men hvis det nu trækker ud paa Natten?

— Jeg tænkte, jeg kanske kunde faa Lov at

blive siddende her — eller ogsaa maa jeg maaske lægge mig lidt paa Sofaen. Doktoren kan da godt gaa i Seng for det.

— De er nok ikke bange for Deres Rygte?

— Mit Rygte? Jeg har ikke noget Rygte mere. Det har de dernede saamænd godt sørget for at spolere for mig . . .

. . . Timerne gik. I Gaden sluktes et efter et Lysene bag Ruderne og de nedrullede Gardiner. Man begyndte at kunne skælne de enkelte gaaendes Skridt mod Stenbroen.

Funke og Nancy sad stedse og talte sammen, dæmpet, som kunde der naarsomhelst komme nogen i Værelset ved Siden af og lytte.

Ingen af dem tænkte paa at gaa i Seng. Og det blev ud paa Natten.

Funke gik hen og rullede Gardinet op. Maanen var kommen frem: den Side af Gaden, som laa lige overfor, var som forniklet af dens hvide Lys. Men inde under Huset var der dyb Slag-skygge.

Lygtetænderen havde netop gaaet sin Slukningstur gennem Gaden. Henne ved Hjørnet kvaltes nu de sidste Blus.

Det var for Funke, som om noget rørte sig nedenfor paa Gaden. Han lukkede Vinduet op og bøjede sig ud men kunde intet se.

— Nancy — se her — er der ikke noget der nede?

Hun kom hen ved Siden af ham. Begge hældede de sig ud saa langt, det var dem muligt. Funke mærkede Nancys varme Legeme, der lagde sig ind mod hans Skulder, hendes Haar, der strejfede hans Kind, hendes hede Aande, der kærtegnende strøg over Huden i hans Nakke. Og paany følte han sig fristet til at lægge Armen om hendes Liv og drage hende til sig. Han maatte tage et knugende Tag i Vindussprossen for at beherske sig.

— Tror De, der er noget, Nancy?

— Nej, jeg kan da ingenting se.

De gik tilbage i Værelset, og han lukkede Vinduet og rullede ned. Men der var kommet Uro over dem, og de var kommen til at fryse. Det var, som om de havde lukket Natten ind til sig. Nu strøg den koldt hen over deres Sind.

— Det er maaske alligevel bedst, jeg gaar, sagde Nancy.

Han svarede ikke. Men i sit stille Sind tænkte han, at hun havde Ret. De følte sig pludselig ene, hver for sig.

Det var, som sad de sammen i en Ventesal, trykkede af hinandens Selskab, utaalmodige efter, at Toget skulde komme og føre dem hver sin Vej.

Nedenunder aabnedes der en Dør, og der lød Trin ned ad Trapperne.

— Nu gaar nok Kamilla, sagde Nancy. Det var saamænd ogsaa paa Tiden.

Alt blev stille. Men ikke længe: saa kom der noget skurende tungt op ad Trappen, og der hørtes en hæs Stønnen som af et saaret Dyr.

Dr. Funke greb Lampen og ilede ud paa Trappegangen. Nancy fulgte efter. Hun var hvid i Ansigtet.

Der drog sig en kæmpemæssig Skygge hen over Væggen. Et sært forvredent Omrids af et Menneske, hvis ene Skulder ragede højt til Vejrs, mens Hovedet, lille og kuglerundt, dukkede sig ned under dens fremspringende Kam.

Skyggen kastedes af Madam Villadsen, der halvt paaklædt og med et osende og flakkende Lys i Haanden stod paa Afsatsen.

Hun gjaldede ned i Trappedybet:

— Naa, er Du der! Det er sgu ogsaa en Tid at komme hjem paa! Og møgfuld! Her har vi sat den halve Nat og ventet, og saa skal vi se Dig her komme ruslende, saa Du hverken kan gøre eller gabe! Saadan en Sjoever! Saadan en Labant!

En anden Stemme svarede nede fra:

— Ja, det er sgu en rar Re'lighed! Gaa Du bare i Din Seng, Mo'r. Han er saamænd ikke værd, at Du skal tage Dig noget af ham, det Svinehoved!

Den syge Stønnen blev stærkere og kom stedse højere op ad Trappen. Undertiden var der noget, der tumlede om der nede. Der hørtes

en skrabende Lyd og derpaa Kamillas vrissende, tøre Stemme:

— Saa saa saa! Tror Du nu ikke snart, det ku' gaa lidt over, hva'?

Omsider dukkede Villadsens Skikkelse op af Mørket — som et Havdyr, der hæver sig op af Bølgerne. Han var ligbleg, Øjnene glasagtige, som stirrende ind i en bundløs Sorg. Hans Klæder var tilsølede af Snavs. Kamilla havde taget ham under den ene Arm og drev ham op ad Trappen med vrede Skub. Hans Hat, som var falden af ham, holdt hun i Haanden.

Ved Synet af ham lod hans Kone en Skylle af Skældsord regne ned over ham, de sjofleste, hun vidste. Men Nancy fløj ham i Møde oppe fra Fjerdesalen. Hun kastede sig ind til ham, og med Armen om hans Hals hulkede hun:

— Fa'r! Fa'r!

Han søgte at smile. Et tomt, fraværende Smil, der hurtigt døde.

Saa begyndte han at mumle som et lille Barn.

Han vilde forklare, forstod hun, vilde have, at hun skulde forstaa. Men Tungen hang slapt og dødt i hans Mund som en følesløs, lammet Hudlap.

Pludselig mærkede imidlertid Nancy en Haand, der som en Klo bed sig fast i hendes Arm og slængte hende til Side. Hendes Mo'r stod bag hende, graablaa af Raseri.

— Vil Du se til, Du bliver fra ham! Saadan en, der render hos fremmede Mandfolk om Natten! Saadan en Tæve!

Nancy gav slip paa Faderen, og et Øjeblik stod hun udfordrende og trodsig overfor sin Moder. Hendes Øjne gnistrede af Harmen. Det saa ud, som vilde hun kaste sig over den lille forvoksede Skikkelse, hvis Ondskab lyste hende op i Ansigtet.

Men pludselig slappedes hun og faldt sammen.

Hun greb om Trappens Rækværk, slap det igen og lod sig synke ned paa et af Trinene. Der sad hun, sammenkrøben, med Ansigtet skjult i sine Hænder.

Moderen var overfor hendes truende Holdning veget et Skridt tilbage. Nu fik hun nyt Mod. Skrigende og fægtende med begge Hænder i Luften dansede hun om hende og blev ved at gentage:

— Saadan en Tæve! Saadan en Tæve!

Villadsen stod og saa sløvt og glansløst fra den ene til den anden. Det var synligt, at han ikke havde opfattet, hvormed Talen var. Men det ene Skældsord, som gentoges og gentoges, det hamredes efterhaanden som et Spiger gennem det tætte Lag af Sløvhed, der havde omtaaget hans Hjerne. Hans Øjne udvidede sig som i Forfærdelse, og hans sammensunkne Legeme rettedes langsomt i Vejret.

— Saadan en Tæve! Saadan en Tæve!

Nancy rejste sig. Hun vilde nærme sig, vilde atter kaste sig ind til ham. Saa ynkelig han var, var han dog i dette Øjeblik den eneste, hos hvem hun kunde søge Beskyttelse.

Men han strakte højtideligt afværgende Haanden ud mod hende. Og støttet til Kamillas Arm gik han med stive Skridt og unaturlig rank Holdning men fuldkommen sikkert op ad Trappen.

Moderen fulgte efter. Døren slog i efter dem med et Brag.

Funke stod endnu oppe paa Fjerdesalens Afsats med sin Lampe i Haanden. Han vidste ikke ret, om han skulde blande sig i Optrinnet. Men han havde tilsidst sagt sig selv, at Gavn vilde han i hvert Fald ikke kunne stifte dermed.

Nu gik han ned til Nancy. Han nævnede sagte hendes Navn . . .

Men hun saa paa ham, som om hun ikke kendte ham.

Et Par Sekunder stod de overfor hinanden, han med Lampen højt hævet . . . saa var det, som om dens Lys pludselig skar hende i Øjnene. Hun vendte sig fra ham og gik ned ad Trappen, men langsomt, tøvende ved hvert Skridt, som gik hun en Vej, ad hvilken hun aldrig mere vilde komme tilbage.

Han blev staaende og stirrede ned i Mørket, til Skridtene ikke mere hørtes.

Lidt efter saa han fra Vinduet, at hun gik ned ad den mørke Gade — ud ad den Kant, hvor Fælleden laa . . .

Det var tydeligt, at Villadsen senere intet vidste af, hvad der var foregaaet hin Aften paa Trappegangen. Da han et Par Dage senere mødte Funke udenfor sin Dør, standsede han, som han plejede, og ventede paa at Doktoren skulde give sig i Samtale med ham.

— Naa, Villadsen, sagde Funke, hvordan gaar det saa?

— Jo—o — Tak, endnu holder man det jo ud. Jeg havde lagt lidt til Side, saa helt sultet ud bliver vi ikke lige straks. Men man gaar jo her og er smidt til Side ligesom en unyttig Ting. Folk de ser saadan paa mig, synes jeg, som om de mente, at jeg ikke rigtig havde Ret til at være til.

— Det er jo bare en sygelig Idé, Villadsen.

— Det er vel saa. Men jeg tænker nu ellers paa at opgive Snedkeriet og se at faa mig en Plads som Bud eller noget af den Slags. Naar man en Gang er kommen ud af noget, saa er der intet rigtigt Held ved at komme ind i det igen. Det er nu min Tro.

— Og hvordan tager nu Deres Kone det?

— Jo, det gaar. Hun var jo ked af det den første Dag, det kunde Doktoren nok mærke. Men nu har hun da indset, at der ikke er andet for end som at finde sig i, hvad der ikke kan være anderledes.

I Virkeligheden var Madam Villadsen efter den stærke Opblussen sunken ganske sammen. Hun var begyndt at søge hen til et Missionshus, der laa lige i Nærheden. Der sad hun og rokkede og snøftede og lod de stærke Ord piske sig som en Svøbe.

Hun havde ingen Anelse om, at det var en Adventistmenighed, hun havde sluttet sig til, var blot tyet til det første det bedste Sted, hvor hun kunde være under Gyset af de Ord, der lød stærkt og truende uden dog at ramme hende personlig.

Overfor Funke var hun fuld af krybende Ydmyghed. Men han søgte at undgaa hende og sørgede for at være ude, naar hun kom for at gøre i Stand paa hans Værelse.

Nancy saa han i nogen Tid kun sjældent, og hun søgte ham ikke mere paa hans Værelse. Et Par Gange øjnede han et Glimt af hende paa Gaden. Det var ham paafaldende, at hun var mere pyntet nu end tidligere.

Han havde paa Fornemmelsen, at hun helst vilde undgaa ham.

Og han fyldtes af Savn. Saa underligt og tilfældigt dog Mennesker gled ind og ud af hindens Liv . . . Og saa hovedkulds og forfjam-

skede de blev, saa snart der var Tale om noget alvorligt, mens de gemte al Omtanke og Koldblodighed til Dagliglivets ubetydelige Forhold . . .

Ofte tænkte han i denne Tid paa at opsøge Ellen. Der var jo dog afsluttet en Art Forbund imellem dem, og Tanken om hendes bedrøvede Barneansigt hvilede som en uopfyldt Forpligtelse paa hans Sind . . . Men man kunde jo ikke vide, om ikke hendes Rørelse overfor ham paa Konfirmationsdagen havde været en Smule ungpigelig Hysteri. Hun var jo i den umaadeholdne Alder, da enhver lille Stemning straks virker som en Sprængning. Hvem kunde vide: hun vilde maaske være bleven rørt ligesaa meget over en forulykket Hundehvalp eller over en knækket Blomst som over dette Begreb en Fader, der pludselig var trængt saa haandgribelig ind i hendes Forestillingskres . . .

Alligevel kunde han tilsidst ikke modstaa sin Længsel. Han skrev et Brev til hende og bad hende besøge sig.

Det kom uaabnet tilbage, lagt indeni en anden Konvolut. Og desuden medfulgte et Brev fra Frederik, hvori han paa Moderens Vegne udtalte sig om det passende i, at alle Henvendelser fra Faderen til Ellen gik gennem hendes Moder. Ellen var jo i saadan en vanskelig Alder.

Funke skrev et Brev til sin Kone om, at han altid bøjede sig for Hykleriet. Men da Brevet var færdigt, brændte han det igen. Han gad ikke spille et Ord paa de Mennesker.

Imidlertid skrev han flittigt paa Værket om den menneskelige Vildfarelse. Det fik et nyt Kapitel om Egenkærlighedens Forlængelse ud i Forældrenes Kærlighed til Børnene. Det Afsnit sendte han til et ungt og oprørsk Tidsskrift. Tidsskriftet optog det straks, og i nogen Tid læste han ivrigt Aviser i Haab om deri at finde Angreb paa de Tanker, han havde fremsat. Men hans Artikel blev ikke nævnt. Den syntes at være gledet ganske uænset forbi Offentligheden.

Han fik Følelsen af, at der pludselig havde dannet sig tomt Rum om ham. Og en graa og svampet Ligegyldighed lagde sig over hans Nerver. I flere Dage var han ikke udenfor en Dør.

En Søndag Eftermiddag syntes han dog, at han alligevel burde se at ryste Trægheden af sig. Han vilde i hvert Fald høre Menneskestemmer summe om sig og føle Blodet iltes af frisk Uden-dørsluft, der ikke som om Hverdagen var forpestet af Arbejdets urene Dunster.

Han drev ud ad Frederiksberg til. Paa Vejen følte han en egen smertefuld Glæde ved at gaa der ensom mellem Mennesker, der hver havde sit og for hvem han ikke var til. Mennesker, der trængtes om ham, leende, snakkende, Arm i Arm, uden at de skænkede ham en Tanke eller blot et Blik. Deres Ligegyldighed æggede en egen Trods op i ham. Den stærke, friske Trods, der var som en Livsens Marv i hans Tilværelse.

Især da, naar han en enkelt Gang mødte nogen

af sine bekendte fra tidligere Tid og han saa dem i en Fart tage Øjnene til sig og stirre ud i Luften med et tomt og ligegyldigt Blik.

Han kom langsomt gaaende ind ad Indgangen til Frederiksberg Have. Der, lige indenfor, fik han pludselig Øje paa Nancy. Hun spaserede i sin bedste Pynt frem og tilbage og svingede utaalmodigt med Parasollen. Det saa ud, som om hun ventede paa nogen.

Han skyndte sig at smutte forbi hende, mens hun vendte Ryggen til. Da han var kommen et lille Stykke ned ad en af Alléerne, standsede han. Derfra kunde han holde Øje med hendes Bevægelser.

Lidt efter maatte hun have faaet Øje paa den, hun ventede. Hun gik hurtig hen mod Indgangen. Der kom en ung Mand i lyst Tøj gaaende hende i Møde.

Det var Frederik.

Funke blev staaende og saa dem tage Vejen ned ad Josty til. De gik tæt op ad hinanden — han saa Frederiks Ansigt bøjet smilende ned over hendes og hans Smil afspejle sig i hendes Træk, mens de banede sig Vej gennem Stimlen, som kunde de ikke hurtigt nok naa frem til et uforstyrret Sted . . .

Funkes Ben var kommet til at ryste under ham. Endnu nogle Minuter efter at Parret var forsvundet, blev han staaende med Blikket hæftet i den Retning, hvori de var gaaet. Han havde

en Fornemmelse, som om han var gaaet en uhyre lang Vej.

Men med en Kraftanspændelse rev han sig ud af sin Mathedsfølelse og gik ud af Haven. Da han var naaet til Runddelen, steg han op i en Sporvogn. Der sad han og krøb sammen i et Hjørne. Han følte en ubestemt Trang til at gøre sig lille og gemme sig bort.

Efterhaanden begyndte imidlertid Tankerne at løsne sig ud fra den Overvældelse, der havde knuget dem sammen i Klump.

Det var jo ganske latterligt, at denne ubetydelige Historie kunde gøre et saa stærkt Indtryk paa ham. Nancy gik undertiden med Mandfolk — det vidste han i Forvejen. Frederik gik med Kvindfolk — det var heller ikke synderlig overraskende. At saa Nancy og Frederik . . . jo netop det, at det var Frederik og ikke et Mandfolk i blaa Almindelighed, det gjorde dog straks Kendsgerningen ligesom mere haandgribelig og brutal. Og desuden kendte Funke kun altfor godt sin Søn. Hos ham fandtes ikke Skaansel. Og han var ikke af dem, der frivillig rejste sig fra et halvdækket Bord. Havde ikke Nancy gaaet der i sin halvt naive Pynt som et Offerdyr, der smykket og bekranset gaar i Undergangen?

Men da Funke var naaet hjem og kommen op i sin Lejlighed, spyttede han af Lede ved disse Tanker. Føj for en Ulykke! som han gik og løj for sig selv! Det var ham *ikke* om at gøre at redde Nancy for nogen Fare, for Nancy var klog

og stærk: hun reddede sig nok selv fra de Farer, hun i det hele taget brød sig om at blive reddet fra. Og endnu mindre lededes han af nogen faderlig Bekymring for Frederik, for han kunde slet ikke føle faderligt for ham. Nej, Sagen var ganske nøgternt og ærligt den, at Dr. phil. Funke var bleven forelsket i den unge, smukke Kvinde, som for Øjeblikket sad i hans Søns Selskab paa en eller anden Bænk under et af Frederiksberg Haves grønne Søndagstræer.

Forelsket — forelsket — gamle, taabelige Menneske — gamle, dumme Bjørn, paa hvem Honningens søde Duft endnu øvede sin uimodstaaelige Magt! Det manglede saagu da bare — men han var det, han var det!

Han var Mand — og han elskede en Kvinde. Det var den ganske simple og ligefremme Diagnose.

Det voldte ham en vis Lettelse, da han var kommen saa vidt med sig selv. Nu gik han altsaa under sit virkelige Flag. Ja, han var forelsket — og hvorfor skulde han ikke have Lov til at være det? Og hvad andet var der vel at gøre for en forelsket Mand end at søge at vinde den Kvinde, han elskede?

Dumt, at han havde veget Marken, da han for lidt siden saa hende og Frederik sammen. Han burde straks være gaaet imellem dem og have søgt at sprænge dem fra hinanden. Nu havde jo unægtelig Frederik faaet et Forspring . .

Men saa snart som muligt vilde han have Nancy i Tale. Nu maatte alle Hensyn vige!

Og det var ham, som for kort Tid siden i sine Tanker havde fornægtet Kærlighedens Ret til at tage i Besiddelse, erobre, skabe — ham, som havde villet bygge sig et Tevands-Forhold med aandeligt Fællesskab og gensidig Forstaaelse! Aandelig Bovlamhed og gensidig Opspædning af alle naturlige og sunde Følelser var det!

Paa sine Knæ vilde han afbede sin Synd mod den store, den rige, den blussende Eros! Livet vilde han leve, Livet vilde han kryste i sin Favn, al dets Fryd og Smerte vilde han tage paa sig! Kun saaledes vilde han kunne gøre Bod, fordi hans Ungdom og hans Ægteskab havde været en stor Forfuskelse deraf!

Ikke et Øjeblik faldt det ham ind, at Nancy vilde kunne vise ham tilbage. Hun syntes ham alt at tilhøre ham.

Og han følte sig næsten venlig stemt mod Frederik, der havde været den ufrivillige Aarsag til, at han havde vundet Klarhed over sig selv.

Han aabnede Vinduet og saa ud over Byen. Husmasserne, der laa som et Kaos af Bjerggrygge, bredte sig for hans Blik. Der, bag alle disse oplyste Vinduer, der stirrede ham i Møde fra hvert eneste Hus, gik Livet sin hastige Gang. Der tørnede Menneskevillier mod hverandre. Der vred de sig i Lidenskab, i Lyst og i Smerte. Der skabtes Liv og dræbtes Liv . . . Og han skulde holde sig udenfor, skulde sidde og sigte, veje,

maale og vrage som en Opsynsmand ved de andres Fest, uden selv at turde kaste sig ind i Tummelen!

Det blev sent, inden han den Nat faldt til Ro.

Næste Morgen vaagnede han, ør af Forventning. Han klædte sig paa med en Omhu, hvortil han i lange Tider ikke havde været vant.

Han vilde straks søge Nancy og bede hende om en Samtale, saa snart hun havde fri. Eller det var maaske bedre, at han sendte Bud til hende. Der vilde ligesom blive noget mere usædvanligt over Mødet, naar de ikke havde set hinanden Dagen igennem.

Der løb nogle Børn og legede nede paa Gaden. Et af dem fik han til at gaa hen med Besked. Barnet løb og var lidt efter tilbage med Svaret . . .

Og saa sad da Funke om Aftenen og ventede paa, at hun skulde komme til ham. Der var Blomster og Vin paa Bordet. Fest skulde der være, Bryllupsfest. Han smilte selv derved. Sad han ikke der i hjertebankende Højtidsstemning som en attenaarig, der efter de bedste Romanmønstre har truffet sine Forberedelser til første Gang at rykke i Ilden og som frygter et heldigt Udfald næsten ligesaa meget som han ønsker det!

. . . Nancy saa en Kende beklemt ud, da hun endelig stod der ude paa Trappegangen og han viste sig for hende i Dørens Lysaabning. Men

hun lysnede op i et Smil, da han tog begge hendes Hænder og førte hende ind i Stuen.

Hans Hænder dirrede af Iver, mens han hjalp hende Overtøjet af. Der var en Hægte, der havde haget sig fast i Ærmet paa hendes Jaket. Han kunde have rusket den af, men han maatte læmpe og vrikke og vikle, mens hans Nerver skjälv af Utaalmødighed.

Endelig var hun da klar.

Hun havde den samme tarvelige Kjole paa, som hun plejede at staa med i Butiken. Han følte sig en Smule skuffet derover. Han havde halvt om halvt ventet, at ogsaa hun vilde have været festklædt.

Men han tog sig hurtigt i det. For Herregud — hun kunde jo ikke vide — hun kunde jo ikke vide . . .

Han greb igen begge hendes Hænder og saa hende smilende ind i Øjnene.

— Nancy, kære Nancy, Tak fordi De vilde komme.

— Ja, det kneb jo lidt at slippe fra Forretningen . . . Det er ellers længe siden, at man har set noget til Doktoren.

— Men hvorfor har De slet ikke set op til mig? Det er siden den Aften med Deres Fa'r . . .

— Jeg vil helst, vi slet ikke taler om det. Som jeg skammede mig den Aften. Det var ikke det, at Mo'r kunde være saa simpel, men at Fa'r . . . Jeg syntes, jeg aldrig mere kunde se Doktoren ind i Øjnene. Skønt Fa'r husker

saamænd ikke Spor. Jeg tror slet ikke, han vidste af nogen Ting.

— Det vidste han nok ikke. Men for Resten har De og jeg jo aldrig skjult noget for ham — eller haft noget at skjule.

— Det har vi ikke. Men med det samme, vi er ved det, saa vilde jeg dog helst, at Doktoren ikke talte om, at jeg har været her i Aften.

— Nej, naar De ikke vil have det, saa naturligvis. Med mig kan De faa det ganske som De ønsker det, Nancy.

Han blev ved at smile og se paa hende. Skulde han i nogen Tid endnu lade hende være uvidende om, hvorfor han havde bedt hende komme? Han følte en naiv Forhaands-Glæde ved Tanken om det Indtryk, det, han havde at sige hende, vilde gøre paa hende. Og han sparede det afgørende Øjeblik op, som et Barn gemmer en Lækkerbid.

Han gav sig til at tale om ligegyldige Ting. Men han kunde ikke tvinge sin Hjerne ind i Pasgang. Og han mærkede, at Nancy undrede sig over hans Adspredthed.

Nej, der var ikke andet for: han maatte rykke ud med, hvad han havde paa Hjerte. Og pludselig afbrød han Samtalen med et:

— Naa, det var nu ellers ikke det, jeg vilde tale med Dem om i Aften.

— Saa det var det ikke?

— Nej, det var rigtignok noget, der var meget vigtigere.

Han bøjede sig frem mod hende.

— Nancy — kunde De tænke Dem at gifte Dem med mig?

Hun gav sig til at le.

— Gifte mig med Doktoren? Det vil jeg nok sige! Nej, det er nok ikke Doktorens Alvor.

— Hvorfor skulde det ikke være det? Tror De maaske ikke, jeg holder saa meget af Dem, at jeg kunde gøre det?

— Jo—o, paa en Maade nok. Men Doktoren er jo da gift i Forvejen.

— Jeg er ikke gift. Jeg tilhører ikke nogen Kvinde. Men det er for Resten ikke min Mening, at De skal have hele Gadens Slæng efter Dem, saa snart De viser Dem udenfor en Dør. Jeg skal søge Skilsmisse fra min saakaldte Kone — hun *maa* gaa ind paa det — den Side af Sagen skal jeg nok faa i Orden. Blot vil jeg ikke have, at De skal vente med at betragte Dem som min Hustru, til den Historie er klaret. Fra det Øjeblik, De har lagt Deres Haand i min og givet mig Deres Ord, saa hører vi to hinanden til.

Nancy sad med bøjet Hoved og legede med en af Bordtæppets Kvaster. Pludselig borede hendes Blik sig i hans, der spændt havde vaaget over Udtrykket i hendes Ansigt.

— Jeg forstaar nok, at det er for Fa'rs Skyld, Doktoren vil gøre dette her.

Han fo'r op.

— Nej saa min Sæl om det er! Hvor kan De dog tro det?

— Jeg tænkte, han kanske alligevel kunde have talt om det, der gik for sig den Aften — om at jeg havde været her oppe det meste af Natten . . . Men det er nu ogsaa lige meget. For hvad det saa er for, saa kan jeg ikke gaa ind paa det.

— Og hvorfor ikke det, Nancy?

— Fordi Doktoren slet ikke kan være tjent med saadan en som mig.

— Jeg ved, hvad De mener — han lo haanligt — det er Deres Ære, ikke sandt? Den skulde De have mistet, fordi Deres Barns Fa'r døde bort fra Dem. Hvad tror De i Grunden om mig?

— Det er ikke det, skønt det saamænd kan være galt nok, for Folk de snakker jo altid om det, og en Mand som Doktoren skulde der slet ikke kunne være noget at sige paa. Men De ved slet ikke, af hvad Slags jeg er, Doktor Funke.

— Jo, det ved jeg meget godt. De er et sundt, livsglad Menneske.

— Ja, saadan kan man jo godt kalde det. Men de fleste vil nok give det et helt andet Navn . . . Ja, jeg skal heller ikke gøre mig bedre, end jeg er: jeg ved godt, at jeg gaar baade med den ene og med den anden. Jeg gør i det hele taget meget, som jeg ikke skulde gøre. Men hvad! saa længe jeg ikke forlanger noget af nogen, saa kommer det jo ingen ved. Og saadan som jeg har haft det alle mine Dage — Doktoren maa tro: er der lidt Liv i en, saa

er man nødt til og skal komme ind i noget, som ikke er af det gode!

— Ja vist, lille Nancy, men det . . .

— Jeg vilde gerne have Lov til at forklare det som det er. Lige saa længe, jeg kan huske tilbage, har jeg syntes, at det skulde blive anderledes for mig end for de fleste andre af dem, der levede rundt omkring mig. Som nu min Mo'r — ja, jeg ved godt, hun er en skidt Kvinde, men som hun ogsaa har haft det! Altid slæbt og slidt og ikke vidst, om hun kunde spise sig mæt den næste Dag . . . Naar jeg har gaaet her hjemme, saa har jeg altid tænkt, det kunde da ikke være Vorherres Mening, at jeg en Gang skulde blive ligedan . . . Saa gjorde jeg, som jeg syntes, det passede til min Natur, og saa — ja, Doktoren ved jo selv, hvordan det er gaaet mig.

— *Er* gaaet Dem, Nancy? Husk paa, De er først lige i Begyndelsen af Livet endnu.

— Nej nej, jeg er ikke i Begyndelsen mere. Dertil har jeg gaaet for meget igennem — Gud fri mig for, at jeg endnu skulde have det meste af den Slags tilbage. Nej nu — ja nu bliver det ved at gaa med mig, som det hidtil er gaaet . . . Undtagen at der skulde være en af mine Lige, der vilde gifte sig med mig — saa tog jeg vel nok imod det, for man vil jo dog gerne have sit eget alligevel. Men ellers! Ja, saa vil jeg blive ved at more mig, saa længe jeg

endnu ser lidt godt ud. Og saa er jeg lige glad, hvad Folk de siger.

— Har De da ikke for længe siden opdaget, at jeg er det samme?

— Jo, det tror jeg saa gerne — nu i Øjeblikket. Men hvis De nu indlod Dem med mig, Dr. Funke, saa kom der en Dag, da De vilde fortryde det. Det ved jeg saa sikkert som noget. Og det vilde jeg ikke have for meget godt.

Hendes Ansigt havde faaet et eget træt Udtryk. Munden var sammenkneben, Øjnene stirrede forbi Funke ud i Rummet.

Men Funke vilde ikke opgive Kampen endnu. Sagte og blødt sagde han:

— De holder maaske ikke af mig, Nancy?

— Jo, det ved Gud, jeg gør, forsaavidt da en Pige som jeg kan holde af nogen. Men i min Stilling gør man nu ikke saa megen Forskel . . .

— Alle Mænd er Dem med andre Ord lige gode? Han lo bittert.

Men hun opfattede ikke den Bebrejdelse, der laa i hans Ord, og sagde alvorligt:

— Nej, det vil jeg slet ikke sige, de er. Ikke fra Begyndelsen da. Der kommer kanske en, som man ikke kan nægte noget, lige meget hvad det saa er. Men saa saare det saa er forbi, saa synes man, at nu kan det snart være lige meget. Og jeg vilde aldrig have, at Dr. Funke skulde ind i saadan et Forhold, som det

blev til med mig. Hvorfor vil De ogsaa det? De er jo da en gift Mand. Og hvad for Fejler Deres Kone saa kan have, saa kan hun snart være ligesaa god som jeg — og meget bedre til. Hvis jeg maa have Lov til at tale saa frit, saa synes jeg, at naar man er gift og tilmed har Børn, saa skulde man holde fast ved det. For det andet det bliver dog aldrig til andet end som noget Skidteri.

Funke havde rejst sig. Han gik med lange Skridt, der ligesom gav smaa Ryk i ham, op og ned ad Gulvet. Paa en Gang standsede han foran hende og saa hende fast ind i Øjnene:

— Jeg saa Dem ude paa Frederiksberg i Gaar. De gik med en ung Mand.

Hun blev blussende rød.

— Naa saa Doktoren saa det. Saa saa De vel sagtens ogsaa, hvem det var?

— Ja. — Holder De af ham?

— Han har aldrig spør't mig om det.

Funke lo med en kort, hvas Latter.

— Nej, det vil jeg tro! *Han* spørger ikke — han tager blot.

— Han har været efter mig allevegne i den sidste Tid . . . Det var den Søndag, jeg traf ham her oppe, da gav han sig i Snak med mig paa Trappegangen. Og siden har jeg ikke kunnet gaa for ham. Jeg ved godt, jeg skulde have vist ham af — Doktoren har jo altid været saa god imod mig, og jeg kunde nok

tænke, at De ikke vilde synes om, at Deres unge Søn havde noget at gøre med mig. Jeg sagde det ogsaa til ham. Men han blev ved at tigge og bede mig, om jeg vilde gaa med ham . . .

— Og nu, Nancy — nu er han maaske den, De ikke kan sige nej til?

Hun svarede ikke men sad med bøjet Hoved og saa ned for sig. Og pludselig blev Funke var, at en blank Taare faldt ned i hendes Skød. Der kom en og en til — men hun blev siddende ganske stille, ganske tavs. Der hørtes ikke en Lyd.

Med det samme var hans Bitterhed forbi. Stille satte han sig hen ved Siden af hende i Sofaen og greb hendes Haand — denne stakkels ru Haand, hvis Fingre skjælv som Lemmerne paa et skræmt Dyr.

— Lille Nancy — lille stakkels Nancy . . .

Da gav hun sig helt hen i Graad. Den brød ind over hende som et Uvejr, der rystede hendes stærke Legeme. Hun krummede sig forover som i voldsom, legemlig Smerte, og han lagde Armen om hendes Liv og drog hende ind til sig.

Men al den stolte Erobrervillie, hvormed han havde taget imod hende, da hun traadte ind ad Døren, var fuldkommen bortvejret. Han vidste, at naar hun igen var gaaet fra ham, da vilde Tomheden isne ham i Møde fra hver en Krog i Stuen. Men i Øjeblikket vэг hans Skuffelse ær-

bødigt til Side for hendes langt større og stærkere Smerte.

Imidlertid vilde han lade hende græde ud. Men med en voldsom Anstrengelse tvang hun Graaden tilbage og rettede sig i Vejret.

— Jeg ved jo saa godt, at det ikke er rigtigt, stønnede hun. Jeg har sagt det til mig selv saa mange Gange, og jeg har ogsaa ladet ham det vide. Men han bliver ved og bliver ved. Der gaar snart ikke en Dag, uden at jeg hører fra ham a'. Og jeg ved, at hvis han ikke vil lade mig være, saa kan jeg ikke — nej, saa kan jeg ikke blive ved at staa imod . . .

— Hør nu, Nancy: hvad jeg før sagde til Dem, det maa De glemme, at jeg nogensinde har sagt.

— Ja, det forstaar sig. Doktoren skal ikke være bange -- aa, jeg var saa ked af, at De sagde det, for De kunde jo ikke vide . . .

— Det er ikke derfor, jeg siger det. Jeg vil blot have, at De skal kunne have fuld Tillid til mig som til en god Ven og at De ikke maa tro, at jeg taler af Skinsyge. Jeg vil da blot sige Dem, at De ikke *maa*, ikke for nogen Pris maa komme dybere ind i det med min Søn. Han skal og maa lade Dem være i Fred.

— Det gør han aldrig!

— Saa skal jeg tale med ham.

— Nej for Guds Skyld — det vilde jeg da ikke have for meget godt.

— Naar det er Dem imod, skal jeg lade være. Men kun paa den Betingelse, at De lover mig, at De selv vil holde ham Dem fra Livet. Det er nødvendigt, Nancy! Slet ikke fordi han vil hvad man kalder forføre Dem, for jeg ved, De vilde være stærk nok til at komme over det ogsaa. Men han vilde nedværdige Dem. Han vilde gøre Dem lille og lav. Han ejer ikke Følelse i hele sin velplejede Krop — det siger jeg Dem, skønt jeg er hans Fa'r. Efter den første Rus vilde han slænge Dem fra sig — De vilde kæmpe som en fortvivlet for at holde fast paa ham — men tro De mig: det vilde ikke lykkes Dem ved gode Midler. Tværtimod — De vilde gaa dybere og dybere ned — De vilde blive lille og lav og smudsig. Og alligevel vilde han trampe paa Dem, til De slap ham . . . Nancy, skal jeg sige Dem, hvad min Søn er? Han er et af den Slags Mandfolk, som bare er en Port til Prostitutionen . . . Nu har jeg sagt Dem det — lover De mig saa, at De vil være en tapper Pige?

— Aa Gud — jeg vil jo saa gerne blive ved at være ordentlig. Men — ja, jeg ved ikke . . .

— Han har Magt over Dem, vil De sige, og De ved ikke, om De trods alt *kan* staa imod. Men saa skal De i al Fald love mig en Ting. Mærker De, at der er Fare paa Færde, saa skal De komme til mig . . . Nu kan De vel nok

tale ganske aabent med mig, som om jeg var Deres Fa'r og ikke hans?

— Ja, det synes jeg da. Doktoren er jo altid saa god imod mig.

— Sniksnak, jeg er ikke god. Jeg vilde jo — jeg er fuld af Egenkærlighed . . .

— De! Aa nej!

— Jo, Nancy! Men rejs Dem nu op. Nu skal De gaa. De trænger til Hvile . . .

Hun rejste sig. Han tog hendes Kaabe og vilde hjælpe hende den paa. Men inden han kunde forhindre det, havde hun slynget Armen om Halsen paa ham og trykket et Kys paa hans Mund.

Saa tog hun selv sit Overtøj og gled ud ad Døren.

Doktor Funke hørte Entrédøren slaa i efter hende. Han blev staaende midt i Værelset og lyttede til hendes Skridt ned ad Trappen, saa længe de var hørlige.

Hendes Læber havde været ganske kolde. Selv var han ogsaa kommen til at fryse.

Han saa sig om i sin Stue. Der stod Blomsterne og Vinen endnu paa Bordet.

Festens Blomster og Festens Vin.

Langsomt tog han Blomsterne, aabnede Vinduet og lod dem flagre ud. Vinen gad han ikke røre.

Der var faldet en stor Døsighed over ham. Han følte sig pludselig som en gammel Mand. Noget var smuldret indeni ham — det var, som

havde han nylig af en Læge faaet at vide, at et Organ, han troede friskt og sundt, var visnet hen i en snigende Sygdom. Dømt altsaa til at være Svækling hele Livet.

Han havde spurgt og faaet nej. Frederik derimod — han havde ikke spurgt . . .

Ikke spurgt — og vilde ikke faa nej.

Og Dr. Funke satte sig i en Lænestol ved Bordet, bøjede Hovedet og stirrede ned mod Gulvet . . .

Der fandt Madam Villadsen ham næste Morgen, da hun kom for at gøre i Stand i Værelset. Langt om længe var han falden i Søvn. Morgenkulden havde ædt sig ind til Knoklerne paa ham.

Og paa Bordet stod Lampen, halvslukt og osende ondt og gult i det morgenlyse Værelse.

Han skyndte sig at gaa ud, saa snart han var bleven vaagen og havde faaet Øje paa Madammen. Da han var gaaet, tog Madammen sig et Glas af Vinen. Og derpaa gik hun over til Skomageren i Genbokælderen for at fortælle, hvorledes hun havde fundet Doktoren, slumrende i Stolen og med Flasken ved Siden af sig.

Tidligt en Formiddag ringede det paa Dr. Funkes Dør. Et kort, angst Klem, der skar ind i Værelsets Stilhed. Og endnu efter at det var hørt op, blev Knebelen ved at dirre ligesom forskrækket mod Klokkens Metalhætte.

Det var nu et Par Uger siden, at den Klokke sidst havde givet Lyd.

Funke sad ved Skrivebordet. Han havde styrtet sig rastløst ind i en sprogvidenskabelig Afhandling, som han agtede at lade trykke. Verden burde dog en Gang imellem mærke, at han ikke var helt død endnu.

Han havde mest Lyst til at lade være at lukke op. Men Klokken havde lydt saa indtrængende, saa bønfaldende. Den klang, som kunde der ske en Ulykke, hvis man ikke ænsede den.

Uvilligt rejste han sig og gik ud i Entréen. Han aabnede kun Døren paa Klem, rede til straks at smække den i igen.

Men det var Ellen, der stod der ude.

Døren fløj helt op. Han tumlede frem imod hende.

— Ellen, Ellen! . . . Er der noget i Vejen, Ellen . . . Er der sket noget . . . ?

— Ja — nej, Fa'r — maa jeg komme ind til Dig — saa skal jeg sige Dig det, Fa'r . . .

Han fik hende ind i Stuen. Hun stod og glippede med Øjenlaagene. Hænderne famlede ved en lille Sløjfe paa Parasolskaftet. De syntes at have megen Umag med at glatte og ordne den.

Funke følte sig forlegen. Ellen syntes ham en helt anden nu end sidst, da han havde set hende. Haaret var blevet sat op i en stor lys Knude, det vandt sig som en Turban af matgul Silke om Tindingerne. Men Brynene var mørke, deres fine Halvmaaner mødtes i nogle spæde, broncegyldne Haarfnug over den regelmæssige, svagt buede Næse. Over hele hendes lille, faste Skikkelse var der noget paa en Gang varmt og forbeholdent, noget dvælende og dog utaalmodigt.

— Naa, Ellen, hvad er det saa?

— Det er Frederik, Fa'r. Jeg troede, han var her oppe . . . Han har ikke været hjemme hele Natten. Heller ikke hele Dagen igaar. Ikke paa Kontoret, ingen Steder.

Der var noget indeni Funke, der trak sig sammen som til en haard og smertende Knude. Aha, saa det var den søde Frederik — det var øm, søsterlig Bekymring, der havde drevet hende derop.

— Er det Din Mo'r, der har bedt Dig søge ham her?

— Nej — Mo'r ved ikke af, at jeg er gaaet

herop. Men de er naturligvis forfærdelig angst der hjemme -- allesammen.

Han stod lidt og saa smilende paa hende. Et ondt Smil var det. Og han følte, hun krympede sig derunder. Det voldte ham en egen Tilfredsstillelse. Han syntes, det var hele Familien, Moderen, Bedstefaderen og Frederik med, som han saarede med dette Smil.

— Nej, sagde han omsider langsomt og koldt, Frederik har jeg ikke set noget til. Men jeg tror ikke, I skal være ængstelige, fordi han har været ude en Nat. Kender jeg ham ret, bliver det ikke sidste Gang.

— Jamen — naar han ikke er her, saa er han vist slet ikke i Byen. Der er nogen, han er sammen med . . .

— Hvor ved Du det?

— Jeg saa ham jo selv — igaar — han kom kørende i en Droske ud ad Banegaarden til — og der var en Dame med i Vognen . . .

— En Dame?

— Ja. Men jeg turde ikke sige det hjemme . . . Det var den unge Pige, der bor her neden under.

Det gav et Sæt i Funke. Han følte, at en varm Blodstrøm skød sig op i hans Kinder, og han vendte sig bort for at skjule det.

— Hvor kender Du hende fra? Hans Stemme havde faaet en død og tør Klang.

Men Ellen svarede ikke.

Saa gentog han, højt og vredt, ind i Ansigtet paa hende:

— Hvor kender Du hende fra, Ellen?

Hun dukkede Hovedet, som ventede hun et Slag, og mumlede:

— Jeg har set hende staa her oppe — i Vinduet — det er ikke ret længe siden. Lidt efter kom hun gaaende ud af Huset — og saa spurgte jeg en Mand — Skomageren der ovre i Kælderen . . .

— Og Du — Du stod altsaa her udenfor? Og saa op mod mine Vinduer?

— Du maa ikke være vred . . .

— Vred — nej — Har Du gjort det tidt?

Hun hævede Blikket imod ham. For første Gang under denne Samtale saa han hendes Øjne. De var blaagraa helt ud i det hvide med store, skinnende Pupiller. Og Øjenhaarenes brede Silkebræmme hang som et Halvtag ud over dem.

Men paa en Gang havde han hendes Arm om sin Hals. Hun klamrede sig ind til ham, som søgte hun hos ham Tilflugt mod en Fare, der truede hende. Og hendes Legeme gennemsitredes som af elektriske Stød. En graadløs, bange Hulken, der helt syntes at have taget hende i sin Vold og som kun tillod hende at faa enkelte Ord frem.

— Aa, Fa'r — jeg — holder — saa — meget — af Dig . . . Jeg har — længtes saadan — efter Dig — Fa'r. . . .

Dr. Funke følte i dette Øjeblik, hvordan hele hendes Væsen sugedes ind imod ham.

Alle de Varmestraaler af opsparat Ømhed, af Længsel, af Offertrang, der havde været bundne hos hende, de samledes nu i en stor og lys Strøm, der søgte et bestemt Punkt i hans Indre.

Men den lille haarde Knude, som havde indkapslet sig i ham, da hun først nævnede Broderens Navn, vilde ikke ret opløses. Og hans Sind blev ved at være roligt og koldt. Han mærkede, at hans Hænder strøg hen over hendes bløde Haar. Men de gjorde det ganske automatisk. Han syntes, at en fremmed Villie havde sat dem i Gang og at han nu var uden Evne til at standse dem.

Imens stod han og overvejede nøgternt og roligt, hvad der var at gøre i Anledning af den Meddelelse, Ellen havde gjort ham.

Ogsaa det var noget, som i og for sig ikke evnede at sætte hans Sind i Bevægelse. Det kom ham jo ikke personlig ved, hverken for Nancys eller Frederiks Vedkommende.

Men hans Hjerne kunde ikke lade være at uddrage alle Muligheder deraf, opstille Formodninger, udklække Forholdsregler. Den rent mekaniske Side af hans Intelligens følte sig ægget og traadte mod hans Villie i Virksomhed. Han følte sig som en Tilskuer ved et Spilleparti, der efter et enkelt Udspil søger at regne Udfaldet ud og som efterhaanden hvirvles ind i Spillet, skønt han ingen personlig Interesse har af det.

. . . Altsaa Nancy og Frederik var rejst bort fra Byen sammen. Kort eller langt det vidstes ikke. Heller ikke om de muligvis var vendt tilbage igen. Dog dette sidste var lidet sandsynligt: i saa Fald havde Frederik rimeligvis vist sig paa Kontoret.

Det var da saa godt som sikkert, at de havde tilbragt et Døgn sammen — en Dag og en Nat — og at de var i hinandens Selskab endnu.

Saa var der fremdeles en vis Sandsynlighed for, at han havde vundet Magt over hende og at det nu var for sent at rive hende fra ham — selv om det kunde lykkes.

Men var det alligevel ikke et Forsøg værd? Om de kunde overraskes saa at sige paa fersk Gerning, det vilde dog rimeligvis gøre et vist Indtryk paa hende. En lille rask Skandale med et let Præg af Brutalitet — det var ikke sikkert, at Nancy vilde føle sig hærdet mod en saadan. Inderst inde i hende sad dog Frygten for hendes Omgivelser og gjorde hende usikker.

Det slog pludselig ned i ham, at igaar Formiddags havde han troet at høre hendes Stemme paa Trappegangen. Derefter havde hendes Skridt fjernet sig nedefter — de havde lydt saa forsigtig og tøvende. Han havde i det Øjeblik siddet ved sit Arbejde, og Indtrykket var kun blevet ham halvt bevidst. Nu, da han havde Brug for det, levede det op til fuld Klarhed.

Hun maatte under et eller andet Paaskud

have faaet fri fra Forretningen. Derfra var hun gaaet hjem for at give en eller anden Besked, der skulde hindre Forældrene i at efterspore hendes Veje. Sandsynligvis havde da Frederik ventet paa hende et Sted i Nærheden, og de havde da fulgtes ad til Banegaarden.

Klokken maatte da have været henad tolv. Et Kvarters Tid senere, huskede han, var han gaaet ud for at spise Frokost. Det skete altid paa Slaget tolv.

Kunde man nu finde et Tog, der gik omtrent ved den Tid, saa havde man dog altid et Holdepunkt, saa vagt det end var . . .

. . . Han skød blidt Ellen fra sig, lagde Armen om hendes Liv og førte hende hen til Sofaen. Hun var nu ganske rolig. Men hun saa ud, som om hun frøs.

— Nu skal Du ikke være ængstelig, Ellen. Der er ikke noget i Vejen med Frederik. Du skal se: han kommer nok tilbage inden Aften. — For Du tænkte vel ikke paa, at de kunde have gjort en Ulykke paa sig?

Hun slog Øjnene ned og svarede nej. Men han kunde se paa hende, at hun havde troet det. Naturligvis! For en sejstenaarig Opfattelse maatte *det* være en betydelig Kærligheds naturlige Udslag.

Hun mærkede øjensynlig, at hun var gennemskuet. Hun blev blussende rød.

— Nej — men man læser dog saa tidt om saadan noget i Aviserne, sagde hun sagte.

. . . Funke holdt ingen Blade og havde ingen Togliste ved Haanden. Han maatte have en Skuffe op, hvor forskellige Sager laa indsvøbte i Avispapir. Han løste alle Pakkerne op, begyndte med omhyggeligt at løsne Seglgarnet, brede Papiret ud og pakke sammen igen. Men da han forgæves havde gennemrodet hele Skuffens Indhold og maattet aabne en ny, blev han utaalmodig. Nu rev og flaaede han Papirhylstrene af Pakkerne.

Tilsidst fandt han virkelig, hvad han søgte . . . Der var det: et Lokaltog til Holte 12¹⁵.

Holte . . . sandsynligvis var de da staaet ud der. Der var Skov — dyb, ensom Skov — intet Sted kunde være bedre ad den Kant. Desuden havde de sikkert søgt saa langt bort fra Byen, som det Tog, de havde valgt, kunde føre dem.

Han saa paa sit Ur. Klokken var hen ad elleve.

— Jeg tror næsten, jeg ved, hvor Din Bro'er, Ellen, sagde han. Om en Times Tid tager jeg ud og ser at faa fat i ham.

— Aa Fa'r, søde Fa'r, maa jeg ikke have Lov at tage med Dig?

Han vilde have sagt nej. Men Ellen saa saa bønligt paa ham. Og desuden — der kom en egen grusom Glæde op i ham ved Tanken om, at han kunde øge hendes Moders Bekymring, om han tog Barnet med. Nu gik hun der hjemme i Angst for Sønnen, dette sløve Stykke

Egenkærlighed, som hun selv havde opdraget til det, han var. Naar nu ogsaa Ellen blev borte og maaske først kom hjem hen ad Aften, saa kunde hun maaske muntre sig med et lille hysterisk Anfald. Ellen skænkede øjensynlig ikke den Side af Sagen en Tanke: hun mente, at naar hun var hos sin Fa'r, saa var alting i Orden. Men Madam Funke, som hver Dag gik og dvaskede i fed og lad Moderømhed, kunde have godt af blot for nogle Timer at mærke, hvad det vilde sige at være i Angst for sine Børn.

Han tog Ellen under Hagen og saa hende smilende ind i Ansigtet.

— Naa, saa hun vil ud med sin gamle Fa'r? Og er slet ikke bange for, hvad Folk kan finde paa at sige, naar de ser hende spasere med en fremmed Herre? Ja ja, men saa gaar vi med det samme. Vi maa jo ind et Sted og have os lidt Frokost.

Ellen blev rød af Glæde. Spise Frokost paa en Kafé — det var en helt ny og straalende Mulighed, der aabnede sig for hende. Og saa tilmed med denne Fa'r, der i sin Fjernhed havde staaet for hende i Eventyrglans hele hendes Barn-dom igennem.

Hun gik stadig og saa paa ham, mens de fulgtes ned ad Gaden.

Smuk var han jo ikke, hendes Fa'r. Men at han var en berømt eller i det mindste en bekendt Mand, det kunde man straks se paa ham.

Han havde saa kloge Øjne, og saa Næsen — den havde den Façon, som betydelige Folks Næser plejer at have — hun havde en Gang læst en Artikel i et illustreret Blad om, at Næsens Udvikling var det egentlige Kendetegn paa stor Begavelse. Og at han var en meget anset Viden-skabsmand, det havde hendes Fransklærer en Dag omtalt i Klassen. Han var ny, Læreren, og vidste ikke bedre end, at hendes Fader boede hjemme hos dem. For Resten var hun bleven saa ulykkelig over, at han havde sagt det: han havde fordybet sig i, hvad det maatte være for hende at have saadan en Fa'r. Og imens havde hun hørt, at de andre i Klassen sad og hviskede.

Frederik havde hun nu ganske glemt. Hun tænkte kun paa Turen som paa en Fornøjelsestur.

. . . De fandt en stilfærdig Kafé, hvor de blev alene i det inderste Værelse. Ellen sad og skinnede af nyfiken Glæde. Det var saa mærkeligt altsammen — næsten som om hun holdt Stævne med en ung Kavaller, hvem det var hende forbudt at mødes med. Ja, for det var da en Selvfølge, at hendes Moder ikke maatte faa noget at vide om dette her. Ikke for meget godt!

Og saa Opvarteren, der havde set saa nysgerrigt paa hende, da han hjalp hende Tøjet af. Ja, glo Du bare, min Ven! Du hitter dog aldrig i Dine Levedage ud af, hvad det er, vi to har med hinanden.

I Toget blev hun meddelsom, næsten overgiven. Hun sad og fortalte om nogle Anfald af

Kolik, Bedstefa'r Risgaard somme Tider havde. Det kunde komme over ham, naar han var i Selskab — for han spiste jo altid saa meget, naar han var ude, Bedstefa'r. Saa smed han sig ned paa den nærmeste Sofa og gryntede — ved Gud! han gryntede som en gammel So. Det var maaske Synd at sige det, for naturligvis gjorde det forfærdelig ondt, men sandt var det nu alligevel . . . Lægen havde sagt, det kom af, at han havde for lidt Bevægelse, og det er vist troligt nok, for han kom jo aldrig udenfor en Dør. Men Bedstefa'r vilde ikke vide af den Slags nymodens Abekattestreger. Han var for gammel nu til at give sig til at rende paa Gaderne, sagde han.

Men da saa Lægen ikke kunde hjælpe, var han gaaet til en klog Kone. Hun havde raadet ham til at smøre Maven ind i Tobakssauce — tænk rigtig skarp Tobakssauce af de lange Piber, han altid gik og røg af. Det hjalp, det var ligesom det trak alt det onde ud, men han var rigtignok bleven ganske hudløs — sagde Bedstefa'r . . . Og saa lugtede han jo — meget værre end han ellers plejede at lugte.

Dr. Funke følte efterhaanden hendes Tale risle varmt ud i alle Kroge af hans Sind. Saa lystigt de klukkede og sprang, hendes Ord! Det var som de spæde Strømme, der ved Foraarstid baner sig Vej under Sneen, legende, blinkende i den første, milde Sol.

Han tog hendes ene, spinkle Haand. Den

føltes kriblende indeni hans, saadan den uvilkaarlig understregede hendes Ord med smaa, iltre Ryk. Men lidt efter lidt talte hun sig træt. Og hun lænede Hovedet ind mod hans Skulder, saa hendes lyse Haar flød sammen med hans graa-sprængte Skæg. En Gang imellem lagde hun Hovedet tilbage, og hendes graablaa Øjne glimtede op mod hans.

— Jeg elsker at køre paa Jernbane. Gør Du ikke, Fa'r? Bare vi skulde meget længere!

— Ja — bare vi skulde, sagde han.

Og han mente det.

Thi jo nærmere de kom Maalet, des mere svandt den Følelse af Tilfredshed, hvormed han havde givet sig ud paa Turen. Om han nu fandt de to, han søgte — hvad saa? Al den Følelse for Nancy, han nu i den sidste Tid voldelig havde presset ned, saa den var bleven æltet sammen til et lille, haardt Nag — den vilde sandsynligvis atter sprænge den kunstige Bom . . . Og alligevel maatte han holde den i Ave. I bedste Fald vilde han kunne optræde som en Art faderligt Forsyn — en Faarehund, der genner et løssluppet Lam tilbage i Folden — for den Dag. Men det var jo i det hele taget ikke sikkert, at han opnaaede nogetsomhelst. Muligvis vilde Frederik kunne bortføre sin Prise lige for Næsen af ham.

Han var lige ved at ønske, at de forsvundne ikke maatte være til at finde. Saa kunde Ellen og han spise fredeligt til Middag sammen. Og

naar Aftenen kom, vilde de le til hinanden over deres lille, listige Eventyr. Imens sad saa kanske Frederik derhjemme og paahørte en Skændepræken af Bedstefa'r Risgaard den duftende!

Men ubønhørligt gled de blanke Staalskinner bort under det stønnende Tog — gled — gled . . . Han følte sig given i en usynlig, dragende Skæbnes Magt — den tvang ham til sig, hypnotiserede ham med vidtaabne, ubarmhjertige Øjne . . . Og nu, nu gik der en Skælven gennem Toget — den gule Stationsbygning gled frem — Ordet Holte vrængede ham i Møde fra et hvidt Skilt . . .

Imellem Klynger af Skovgæster og hjemvendende Landliggere gik Fader og Datter ind gennem Stationsbygningen. Foran dem laa Skoven som en Fæstning med sine grønne, løvede Pallissader . . .

De gik tavse op gennem Skoven, Dr. Funke og hans Datter.

Der var faldet en Byge her ude. Regndraaberne laa endnu og skjald som Kviksølv paa Egenes mørke Blade. Og fra Bøgene faldt der nu og da som et pludseligt Styrtebad.

Der skinnede et Øjeblik en stikkende, gyldengul Sol. Men saa jog der en sort, ilter Sky hen over den som et tungt Draperi, der pludselig trækkes for en Lampe. Og gennem Skoven gik der et koldt, fjendtligt Pust, en Hvirvel af Efteraar, der gøs i Bladene og som trak en mørk, vredladen Hinde hen over Vandpytterne i Vejens Hjulspor.

Ellen trak sin Fa'r i Ærmet.

— Tror Du, vi finder dem, Fa'r?

— Ved det ikke, Ellen. Selv om de er taget hertil, er der jo saa mange Steder, hvor de kan være gaaet hen.

— Mon de ikke skulde være nede paa Hotellet?

— Vi kan jo se ad.

Men paa Hotellet var der ingen. Derimod

havde Opvarteren set en Dame og en Herre Aftenen forud gaa ned ad Rudeskoven til. Beskrivelsen af, hvordan de havde set ud, kunde nok passe paa de to efterspurgte.

Saa gik Dr. Funke og hans Datter ad Rudeskoven til.

Vejen var sølet, og Ellens Støvlehæle borede sig ned i det bløde, klæbrige Ler. Hun var allerede en Kende træt og begyndte saa smaat at fortryde, at hun havde bedt, om hun maatte komme med. Der var noget uhyggeligt ved denne Vandring med den tavse, alvorlige Fader gennem den ensomme Skov. Hun havde saa tidt læst i Aviserne om Folk, der pludselig havde staaet Ansigt til Ansigt med en hængt Mand inde i Tykningen . . .

De fulgte Landevejen, til de kom til en Skovvej, der borede sig ind gennem et tæt, lavstammet Krat. Saa drejede de ned ad den.

Hvorfor just ad den? Ingen af dem sagde noget. De fulgte den som ved en fælles Indskydelse. Ellen syntes, det var mærkeligt — men hun kunde slet ikke tænke sig, at de kunde være gaaet en anden Vej.

For Resten var Skovvejen ogsaa i sig selv saa underlig. Man kunde tænke sig, at den var anlagt af en, der havde været gal eller fuld. En, der havde gaaet og ravet sig frem og hugget ned med en Økse, saa der var blevet lyst efter ham, hvor han gik.

Den gjorde de mærkværdigste Krumninger og Slynngninger.

Først altsaa mellem lavt, purret Krat, der var ligesom filtret, uredt Dværgehaar.

Dernæst mellem en Klynge store, slanke Bøgetræer med høje, graa Stammer. De stod og knejste med de grønne Kroner og ligesom lyttede til noget, de alene kunde høre, og mellem dem gik Vejen i et stort, blødt Sving.

Saa var der et lille Stykke aaben Græsmark: der blev Vejen til et lige, smalt Baand. Lad os skynde os at komme videre, syntes den at sige.

Det næste var saa et Stendige med store Bregner i tætte Klynger, der stadig viftede med brede, velsignende Hænder ned til dem, der gik paa Vejen.

Men pludselig kom der et Stykke frodig, tæt Bøg, rigtig saftig, næsten fed Skov, ærværdige, tykmavede Træer, der knap gad bevæge deres tunge Kroner. I deres lade Ubevægelighed var de skønne som pensionerede Guder, der intet mere har med Verdensstyrelsen at gøre og som derfor frit kan udfolde deres Værdighed og mandige Dejlighed, lade Lokkerne vokse og Lemmerne runde sig . . .

Og her — det var nu det mærkeligste af det hele — her syntes Vejen pludselig at høre op. Det saa ud, som om dens lyse Stribe pludselig havde boret sig ned i Jorden. Men kom man saa til det Sted, hvor man havde troet, at der ikke var mere af den, saa viste det sig, at i

Virkeligheden gjorde den bare en brat Drejning til højre og smuttede ind under en lav Skrænt. Og Grunden til, at den ikke blev ved ligeud, var, at den i saa Fald vilde have ført ud i en lille Sø.

Ogsaa denne Sø var ualmindelig.

Den laa ikke i nogen Dalsænkning. Der var bare det pludselige Hul, fyldt til Hælvten med Vand. Den laa der og stirrede op mod Himlen som et blankt, nysgerrigt Fugleøje. Skrænterne langs dens Sider var meget stejle: Søen maatte sikkert være eventyrlig dyb, thi skønt Vandet var ganske klart, anede man ikke Bund. Det kunde se ud som en Brønd lige ind til Jordens Midtpunkt . . . Et Øje — netop et Øje! Kanske sad der derinde et kæmpeagtigt Væsen og stirrede ud med det . . . Der var ogsaa over dette dybe, mørke Vand noget af det underligt dragende, der kan være i et bundløst, stirrende Blik.

Her paa denne Side, hvor Dr. Funke og hans Datter gik, randedes Søen af Vejen, der var lys af Sol. Men ovre hinsides Søen der hang Bøgenes Kroner som tætte Markiser helt ned til Skrænten.

. . . De havde begge staaet og talt med sagte Stemmer, næsten hviskende. De havde en Fornemmelse, som kunde let nogen staa et Sted mellem Træerne og lytte. Og nu — lød der ikke en svag Raslen i det tætte Grentag derovre. Og var der ikke en Kvist, der bevægede sig saa underligt frem og tilbage, som blev den sat i Bevægelse af et levende Væsen . . .?

De saa paa hinanden. Ingen af dem havde Lyst at sige noget.

— Lad os se, hvad det er, Ellen, hviskede saa endelig Doktoren.

Ellen havde mest Lyst til at bede, om hun maatte være fri for at følge med. Hun var saa sært betagen: det ordentlig stemmede hende for Aandedrættet. Men paa den anden Side syntes hun, at det vilde være fejgt, om hun lod Faderen gaa alene. Det vilde ligesom være en Slags Utroskab.

Hun fulgte da efter ham i Luntetrav, mens han med lange Skridt ilede frem mellem Træerne.

Træet, hvor de havde set noget bevæge sig, var en mægtig Bøg. Grenene var ligesom for tunge: de hang ned til alle Sider og dannede en Art hvælvet Kuppelhal, i hvis Midte den svære, graa Stamme, arret og bulet af Aarhundreders Saar, skød op af Jorden som en Atlas, der bærer en Verden.

Da de var et Stykke derfra, kunde de gennem Løvet se, at inde under Grenekuplen stod der en Bænk og at der paa Bænken sad en mørk Skikkelse.

En Kvinde maatte det vistnok være, men det kunde man ikke saa bestemt afgøre. Skikkelsen var saa underlig rolig.

Men nu, da de var saa nær, at deres Skridt maatte kunne høres i det nedfaldne, fjorgamle Løv, rejste den sig op og gav sig til at løbe. Derved kom den udenfor Løvtaget, og Dr. Funke

saa nu, hvem det var. Han gav sig til at kalde:

— Nancy! Nancy!

Det *var* Nancy. Nancy i lys Jaket og med mørk Kjole. Hatten havde hun i Haanden. Haaret viftede om hendes Hoved som en vajende Fane.

— Nancy! Nancy!

Men Nancy standsede ikke, selv ikke nu, da hun hørte sit Navn. Tværtimod øgede hun blot Farten.

Saa satte ogsaa Funke i Løb. Ind mellem Træstammer gik det og over Grøfter og gennem Krat. Forrest Nancy med Kjolen staaende om sig som en Ballon. Efter hende Doktoren med lange Skridt og med flagrende Skøder, pustende og raabende. Og tilsidst Ellen, der havde Graaden i Halsen og som snublede over en Træstamme og slog sit Knæ, hvorved hun sakkede langt bagud . . . Havde hun dog blot nu været hjemme, var hun dog aldrig kommen med til dette! Men nu, hun var der, turde hun ikke paa nogen Maade svinge.

Pludselig styrtede imidlertid Nancy næsegrus til Jorden. Om hun faldt eller om hun med Villie kastede sig ned, var ikke let at afgøre. Men et Øjeblik efter laa Dr. Funke paa Knæ ved Siden af hende.

— Nancy, lille Nancy — hvad er dog alt dette for noget? Hvad er der dog sket?

Han maatte gentage sit Spørgsmaal flere

Gange, før han fik Svar. Først da vendte hun et graadrødt Ansigt op imod ham.

— Doktoren skal bare ikke bryde sig om mig. Saadan en som jeg er! Lad mig bare gaa!

— Snik Snak! De maa være en fornuftig Pige. Rejs Dem nu op og lad os tale sammen.

Hun rejste sig langsomt. Men hendes svulne Øjenlaag blev ved at være sænkede. Hun vilde ikke se paa Doktoren.

Ellen var kommen til. Hun forstod intet men var ligbleg af Bevægelse. Uden at tænke over det gav hun sig til at børste Nancy af. Nancy var ganske tilsmudset, og foran paa Kjolen var der to store, fugtige Jordpletter.

— Saa, sæt nu Hatten paa! sagde Dr. Funke, da Snavset nogenlunde var fjernet.

Hun gjorde, som han sagde. Det lod til, at enhver Smule Villie i hende var ganske knust.

— Tag nu min Arm . . . Ellen, Du kan holde Dig lidt bagved. Naa Nancy, lad os saa høre.

De satte sig i Bevægelse. Ellen gik bagved og følte sig paa en Gang lettet og skuffet over, at hun ikke maatte høre, hvad Nancy og Faderen talte om. Hun havde næppe turdet lytte til, selv om hun havde kunnet, men paa den anden Side fristedes og æggedes hun overnaturligt af det Mystorium, som hun anede bag Nancys underlige Færd.

Det varede længe, inden Funke fik Nancy til at tale. Og da hun saa begyndte, var det først

med en Mængde vidtløftige Sideomstændigheder, der syntes beregnede paa at trække Tiden ud, inden hun kom til det væsentlige.

Men efterhaanden som hun nødtes til paany at gennemleve det, der var sket med hende, reves hun med af sin egen Tale. Hun led igen det, hun havde lidt, hun følte endnu en Gang de Jag af en hed, nogen Glæde, hun ind imellem var bleven betaget af. Og hun græd og rasede som da, hun lo og var lige glad med det hele som da, og en Gang imellem greb hun Funke i Armen, saa han uvilkaarlig standsede.

Saa stod ogsaa Ellen stille — en halv Snes Alen bag ude. Og hun opsnappede da af Nancys Tale Ord, som hun vel ikke forstod men som alligevel rislede saa underlig ned igennem hende. I saadanne Øjeblikke gyste hun for, at hendes Fader pludselig skulde vende sig om imod hende og hun komme til at møde hans Blik.

Men Nancy fortalte, hvordan alt det med Frederik var kommet fra først af.

Det var jo begyndt den Dag paa Trappegangen, da han havde været oppe hos sin Fader. Hun havde syntes, at han var saa sjov — og meget sød for Resten ogsaa, det skulde hun ikke nægte. Og hun var gaaet med ham helt ned til Dronning Louises Bro.

Da de skiltes, havde han sagt, at de saas vel snart igen. Men saadan noget sagde de jo allesammen, dem man gik med. Saa hun havde ikke tænkt noget ved det.

Men otte Dage — lige otte Dage — efter at de først havde taltes ved, saa kom der et Bybud med en lille Pakke. Han skulde bare aflevere den, sagde han: der skulde ikke noget Svar.

I Pakken var der en lille Æske. Og i Æsken en Ring med en underlig gul Sten. Ellers ikke et Ord. Hun var virkelig bleven saa sær ved det. For hun kendte jo ellers ingen, der kunde finde paa at give hende saadan en dyr Foræring.

Den Slags gule Stene bragte nok ellers Ulykke — det havde hun bagefter hørt af en Veninde. Havde hun bare vidst det den Gang, saa kunde hun have gaaet ned paa Dosseringen og kastet den i Søen.

Nogle Aftener senere saa havde Frederik staaet udenfor Butiken ved Lukketid og passet hende op. Han havde spurgt, om han maatte følge hende, og hun havde sagt ja. For han var jo saa sjov at tale med.

Desuden havde hun tænkt, at nu kunde hun da faa at vide, om Ringen var fra ham. Hun havde ogsaa spurgt ham om det. Han havde let og sagt nej, men hun troede naturligvis ikke, det passede.

For Resten, havde han sagt, skulde hun tage sig i Agt for saadan en Ring. Der kunde let ligesom være noget Hekseri ved den, der bandt hende fast til den, der havde givet hende den. Det havde hun nu ikke brudt sig noget om, for den var jo ikke glat. Og det var da kun de

glatte Ringe, der kunde binde, naar man saa saadan paa det.

Alligevel kunde hun nu ikke faa den Ring ud af sine Tanker. Det var ligesom den var levende og saa paa hende. Og efterhaanden var hun bleven helt syg efter at faa at vide, om den nu ogsaa virkelig var fra ham.

Det var ogsaa derfor, hun var gaaet ind paa at følges med Frederik, naar hun saadan tilfældig mødte ham. Hun havde hele Tiden tænkt, at der kom vel nok den Dag, da han tilstod . . .

Og saa — ja, saa var det jo lidt efter lidt blevet til, at han kom og hentede hende fra Forretningen om Aftenen . . . men han havde altid været saa dannet i sit Væsen og forsøgte aldrig paa noget, den første Tid da ikke. Og saa prægede han altid for hende, at Mennesker de var da skabt til Fornøjelse for hinanden. Og det holdt hun jo egentlig med ham i.

Men somme Tider, det skulde hun aldrig nægte, saa kunde der komme noget i hans Øjne, som hun ikke holdt af. De kunde blive helt gule i det hvide, naar han saa paa hende — ja — de kunde i Grunden ligne efter den Sten, der var i Ringen . . . Eller maaske snarere Rav! Rav, det havde hun hørt, skulde kunne være elektrisk!

Lidt gode Venner var de jo nok efterhaanden blevet. Et Par Gange havde han faaet Lov at kysse hende. Hun vidste ogsaa nok, at Skomageren ovre i Kælderen havde talt om dem . . .

Men de havde alligevel ikke gjort andet end,

hvad alle og enhver gerne maatte vide. En sjælden Gang havde han trakteret, som naar de var paa Frederiksberg og lignende. Men ellers havde hun ikke taget imod noget af ham.

Saa var det nu igaar, da han var kommet hen i Forretningen for at hente hende. Han havde nok ikke været meget i Seng Natten forud, kunde hun forstaa. Han var saa hed i Kinderne.

Han vilde have hende med i Skoven, sagde han. Han havde faaet Penge af sin Bedstefa'r. Bedstefa'ren vidste det hele, han var ligegodt en gammel Svend. Og Frederik var gaaet ind til Bageren og havde bedt, om hun maatte faa fri. Bageren havde sagt ja. Principalen var bleven saa skikkelig i den sidste Tid: han var nok bange for, at hun skulde sige op.

Selv vilde hun allerhelst være bleven hjemme. Men hun *turde* ikke sige nej — eller *kunde* ikke, hvordan det nu var. Der havde været noget saa bestemt i hans Ansigt — ligesom han kunde have gjort en Ulykke, hvis hun ikke vilde føje ham . . .

Saa havde han ogsaa lovet, at hvis hun nu fulgte med ham, saa vilde han sige hende noget, som hun meget gerne vilde have at vide. Og hun havde jo saa straks tænkt paa det med Ringen.

Da saa de var kommet ud til Holte, havde de spist sammen i et Værelse paa Hotellet. Han vilde hele Tiden have hende til at drikke, men ellers havde han saamænd været saa skikkelig.

I Førstningen havde hun været lidt bange for ham, men det gik efterhaanden helt over.

Saa var de bagefter gaaet op i Rudeskoven. Og der havde de saa gaaet og snakket, til det begyndte at blive Aften.

Da vilde hun have været hjem til Byen. Men det vilde han ikke høre tale om. Der gik jo Tog nok, sagde han.

Efterhaanden var han bleven saa underlig. Han havde bøjet sig helt ind til hende og havde lagt Armen om hendes Liv . . . Ja, det var nu ellers ikke til at nævne, alt det, han havde sagt og gjort . . . Hun havde syntes, at hun aldrig før havde hørt et Menneske bruge saadanne Ord. Og hun var bleven helt betaget deraf . . .

Da de var naaet ned til Søen, havde han kysset hende. Hun vilde ikke gøre sig bedre, end hun var: hun havde ikke gjort Modstand. For hun var jo dog kun et Menneske!

Men Gud give, hun dog havde sat sig imod det! Gud give, hun dog havde! Saa var dog vel Ulykken ikke sket bagefter — nej, nej: *det* vilde hun ikke tro om ham, hvis hun ikke selv havde givet Anledning!

Hun brød ud i en Hulken, der knugede hendes stærke Legeme sammen, som sad der et Sted i hendes Indre en overmægtig Smerte, der borede sig ind i hende. Funke lagde Haanden paa hendes Arm.

— De maa fortælle mig det altsammen, Nancy.

De maa være rolig. De har ikke bedre Ven end mig.

— Ja ja — det vilde hun jo ogsaa — skønt hun ikke vidste, hvad Doktoren vilde tænke om hende . . .

Men det var altsaa der nede ved Søen — hun var gledet nærmere og nærmere ind til ham — hun vidste godt, at hun ikke havde staaet imod, som hun burde . . . Men det sidste, det var ikke sket med hendes Villie — nej, nej, hun havde aldrig kunnet tænke sig en Gang, at det kunde gaa saa vidt . . . Og bagefter var hun bleven saa led ved ham, at hun ikke kunde taale at se ham. Han vilde igen lægge Haand paa hende, men hun havde bidt og kradset ham, saa han tilsidst var bleven nødt til at slippe hende.

Han havde nok indskrevet dem i Rudersdal Kro, som om de kunde være Mand og Kone. Han sagde ogsaa til hende, at hun jo godt kunde faa sit eget Værelse, naar hun endelig vilde. For Resten kunde han ikke forstaa, hvad hun var saa vred over.

Men naturligvis var der ikke Tale om, at hun vilde følges med ham. Hun vilde aldrig se ham for sine Øjne mere . . .

Hun havde syntes, at alle Mennesker maatte kunne se paa hende, hvad der var overgaaet hende. Og saa var hun bleven hele Natten ude i Skoven.

Der var hun bleven ved at gaa om mellem Træerne. I Mørket syntes hun hele Tiden, at

hun kunde høre ham komme gaaende tilbage. Og det jog igennem hende, hver Gang hun hørte det rasle i Løvet. Men naar hun saa standsede og gav sig til at lytte, saa var der ingenting. Men saa ræd havde hun ikke været i hele sit Liv. Tilsidst vidste hun snart ikke af nogen Ting mere.

Doktoren skulde bare have ladet hende blive derude. Saa var hun maaske gaaet i Søen, og det var vel det bedste, hun kunde gøre . . .

Hun tav. Og en Stund gik de begge ved Siden af hinanden, uden at nogen af dem mælede et Ord. Funke vilde saa gerne trøste. Men alle de Ord, der meldte sig i hans Hjerne, de syntes ham at blive saa underlig klamme og forkrøblede, naar han vilde til at udtale dem. De stod ikke Maal med det, der var hændt hende. Og han beholdt dem for sig selv.

Kun spurgte han hende, om hun troede, at Frederik var tagen til Byen om Aftenen. Hun vidste det ikke. Maaske var han tagen ind paa Kroen, da han jo havde bestilt Værelse. Han havde vel nok sovet godt i sin Seng . . .

. . . De kom ud af Skoven og gik ad Vejen ned til Stationen. Men pludselig standsede Nancy og greb Dr. Funke i Armen. Hun var ligbleg, og mørke Ringe havde tegnet sig om hendes Øjne.

— Jeg er nok . . . ikke . . . rigtig . . . rask, hviskede hun.

— Men Nancy — for Guds Skyld . . .

— Aa, det er vist bare det, at jeg . . . at jeg ikke har faaet noget at spise siden igaar.

— Men saa kom dog her, Nancy, kom dog her — vi gaar op i Pavillonen. Det burde jeg jo have tænkt paa straks, Idiot som jeg er.

Han følte sig helt lykkelig over, at der saaledes midt i den store Forsmædelse, der havde ramt hende, fremdukkede et lille legemligt Onde, som der øjeblikkelig kunde raades Bod paa.

— Kom dog her, Nancy, kom dog her! Ellen — vi gaar op i Pavillonen.

Ellen kom hen paa Siden af dem. Tavs gik hun og kastede skjulte Sideblik til Nancy. Hun følte sig paa en Gang beklemt og underlig draget af at være saa nær ved en, som hun havde forstaaet bar paa en stor Ulykke — tilmed en Ulykke, hvis nærmere Art hun ikke kendte og som hendes Fantasi derfor kunde give et hvilket som helst Indhold. Tænk, hvor det maatte være underligt at være ulykkelig, men ogsaa hvor stemningsfuldt og højtideligt! Alle Mennesker talte sagte i ens Nærværelse, som om de var i Kirke; man blev ligesom betydeligere og mere anset!

Hun begyndte med et vist kildrende Velbehag at tænke sig, hvordan hun vilde fornemme det, hvis det nu var hende selv. Ulykkelig for Livstid — det havde hun naturligvis ikke Mod til at ønske sig, at hun maatte blive — og for Resten vilde det vistnok ogsaa være syndigt; det var nok det, man kaldte at friste Gud, og om man gjorde det, kunde Vorherre let tage en paa Ordet.

Men en mindre, passende Ulykke, den vilde hun til enhver Tid være rede til at tage imod. Hun følte saa tydeligt, at den vilde adle og lutre hende.

. . . Lidt efter sad de alle tre oppe i Pavillonens Veranda. Foruden dem var der ikke en eneste Gæst. Og nedenfor den høje Skrænt laa Banegaarden stille og øde. Inde paa Skinnerne stod Jernbanevognene som en By af ubeboede Huse.

De sad jo for Resten noksaa hyggeligt deroppe, syntes Ellen. Som en mindre Familie, der var i Skoven. En Fader med sine to voksne Døtre f. Eks. Nu havde de tumlet sig i det fri hele Dagen, kunde man tænke sig — derfor var de bleven en Smule trætte. Og derfor sagde heller ingen af dem noget.

Efterhaanden syntes hun dog, at Tavsheden blev en Smule krænkende for hende, der ikke var med i de to andres Hemmelighed. Men selv turde hun ikke være den, der brød dens Segl.

Nancys Sult blev hurtig stillet. Og nu rejste hun sig for at gaa. Hun vilde alene tilbagelægge Vejen til Byen til Fods, sagde hun. Doktoren skulde ikke have mere Ulejlighed af hende, end han allerede havde haft, og hun var jo heller ikke noget underholdende Selskab.

Men det vilde Funke slet ikke høre tale om.

— Nej, Nancy, jeg giver ikke slip paa Dem. Nu følger De med os ind, saa skal De og jeg have talt ordentlig sammen. De skal se, det bliver godt for Dem.

Ja ja — men der var da kommen saadan en underlig Uro over hende. Hun blev ved at se sig om til alle Sider — om der ikke kom nogen, om der ikke var noget ondt, der nærmede sig. Funke maatte rejse sig og gaa ned til Stationen med hende, skønt der var en halv Time til, at det Tog, de skulde med, vilde afgaa. Hun *kunde* ikke holde ud at blive siddende stille længere.

Nede ved Stationen maatte hun ogsaa stadig skifte Plads.

Fra Ventesalen søgte hun ud paa Perronen. Der blev hun ved at gaa frem og tilbage og se ind ad Ventesalsdøren.

Men med et fik hun den Tanke, at der kunde staa nogen ude i Forhallen, og vedkommende kunde, inden hun vidste af det, fare igennem en af Ventesalene og komme ud paa Perronen til hende. Saa gav hun sig til at gaa hen langs Banelinien paa Grusvejen, der afløste Perronen. En Gang var hun endogsaa nede paa Skinnerne; hun stod der og trippede raadvildt frem og tilbage, som kunde hun ikke ret besinde sig paa, hvor hun var. Men i et Nu var Funke ved hendes Side. Og ydmygt som en Hund steg hun igen op paa Perronen og gav sig paany i Færd med sin rastløse Gang . . .

. . . Omsider drøede da Toget op for Stationsbygningen. Nogle Døre blev slaaede op — mange Rejsende var der ikke.

Oppe paa Vejen kom der en ung Mand

løbende, raabende og vinkende. Men ingen syntes at ænse ham . . .

Dr. Funke fandt en tom Kupé, helt forude, hvor der ikke var Perron. Der var over en Alen fra Jorden op til Trinbrædtet.

Nancy vaklede hen til Døren. Funke havde Møje med at hjælpe hende op. Inde i Kupéen sank hun sammen i et Hjørne.

Efter hende kom Ellen, klatrende som en Kat. Sidst Dr. Funke selv.

Konduktøren kom for at efterse Billetterne. Den forsinkede Rejsende var imidlertid bleven opholdt af Kontrollen, der skulde klippe hans Billet. Nu kom han styrtende gennem Ventesalen og ud paa Perronen.

I det samme fik Funke Øje paa ham. Lynsnart trak han sit Hoved ind i Kupéen. Men det var for sent: Frederik havde allerede kendt ham.

Stationsforstanderen gav Signal til Afgang. Et kort, myndigt Klem. Et hæst Brøl væltede ud af Damppiben. Der gik en Dirren gennem Togets mangleddede Ormelegeme.

Men i samme Nu var Frederik henne ved Kupéen. Han tog fat i Metalstangen udenfor Døren og svang sig op paa Trinbrædtet. Med den ene Haand holdt han sig fast, med den anden søgte han at vriste Døren op.

Nancy havde rejst sig og saa til med store Øjne. Hun stønnede som i Dødsangst.

Funke styrtede ude af sig selv frem og bøjede sig ud ad Vinduet.

— Du kommer ikke ind, Du kommer ikke ind! skreg han. Vil Du ned med Dig!

Men Frederik lo op imod ham med et ondt, slapt Grin. Hans Haand havde allerede drejet Laasens Haandtag om. Og triumferende slyngede han et sjofelt Udraab op mod Faderen, hvis Ansigt kun var en halv Alen fra hans.

Funke havde med begge Hænder grebet fat i Døren. Men Frederik var den stærkeste. Han fik den efterhaanden vristet paa Klem.

Og Toget var allerede gledet forbi Stationsbygningen. Om et Øjeblik vilde det være i fuld Fart.

Da slap paa en Gang Funke sit Tag i Døren. Den fløj op paa vid Gab. Frederik slingrede et Øjeblik, syntes at skulle falde, men vandt atter Ligevægt og vilde skubbe Faderen til Side for at komme ind i Kupéen.

Men i det samme drev Funke ham rasende af Vrede et Slag for Brystet. Frederik tumlede bagover — der hørtes et halvkvalt Brøl, næsten som et Gisp kun — og henne fra Perronen et højt Raab . . . Funke saa som gennem en Taage, at det grinende Ansigt pludselig forsvandt, at en Skikkelse søgte Fodfæste, gled og faldt . . .

Toget standsede pludselig med et Stød. De, der stod op i Kupéerne, tumlede ned paa Sæderne. Der kom Folk ilende til — fra Stationsbygningen og ud af Vognene. I et Nu var der samlet en Skare af ophidsede Mennesker. Og fra Kupéerne hørtes der Skrig og bønlig Jamren. Der var

Børn, som græd. Og Konduktøren, som skulde billettere, havde pludselig faaet et stærkt Anfald af Opkastning.

Inde under Vognen laa der et Menneske, hvis Ben var en Klump af blodigt Kød og Bensplinter og flænget Tøj. Ansigtet var gustent, men fra Baghovedet vældede der en mørkerød Strøm af Blod. Han stønnede sagte, da man løftede ham op.

— Aa — aa — aa Gud . . .

Kupédøren var aaben paa vid Gab. Inde paa et af Sæderne laa Nancy besvimet. Og ud ad Døraabningen lænede Ellen sig med vidt opspærrede Øjne. Hun græd ikke, følte intet, kunde blot ikke faa Blikket fra den uhyggelige Klump af blodigt Kød og flænget Tøj. Hun syntes, hun havde staaet og stirret paa den i flere Timer, og at alt det, hun før havde oplevet, paa en Gang blev saa underlig uvirkeligt. Der var ikke andet til end dette, hun her saa for sig; det andet veg, svandt, blev til lutter halvslumrende Erindringer . . .

Men nede paa Banevejens Grus stod Dr. Funke bøjet over sin Søns lemlæstede Legeme, helt rolig, næsten ligegyldig. Den Ophidselse, han et Øjeblik i Forvejen havde været greben af, havde haft en saadan Styrke, at hans Hjerne endnu ikke var bleven modtagelig for Indtrykket af det, han her saa for sig.

— —

Nogle faa Øjeblikke efter, at Ulykken var sket, døde Frederik Funke paa en Sofa i Vente-

salen, hvor man havde baaret ham ind. En Læge, der var mellem Passagererne i Toget, fastslog Dødens Indtræden.

Dr. Funke var stille kommen ind. Nu gik han hen til Stationsforstanderen.

— Det var min Søn, det unge Menneske der. Han faldt for sin egen Ubesindighed. Vil De skrive min Adresse op; jeg skal senere give Forklaring overfor Øvrigheden . . .

Men i Kupéens Døraabning stod endnu Ellen og stirrede — — — — —

ANDEN BOG

Hvad er det for en Sot, der undertiden stiger op fra Liget af en fuldbragt Handling og forgifter vort Sind? Ikke den usvækkede Samvittigheds sunde Tilbageslag mod en Lumpenhed eller Fejghed men den syge Samvittigheds ængstelige Vridninger under Answaret for, hvad vi øvede ud af et redeligt Sind og den ærligste Villie til at handle ret . . .

Underligt er det! Vi begaar daglig Lavheder og Skændigheder, vi er smaalige, uretfærdige, misundelige, hykkelske, vi sælger os og lyver os fra vore Pligter og vort Ansvar — lyver undertiden med Ord, undertiden med Smil eller blot med Tavshed — og vi stiger tilfredse op af dette stadige Slambad, der højst nu og da volder os et forbigaaende Ubehag. Men saa kan der være en Handling, der avledes af vor lyseste Retfærdighedstrang og som vi ikke vilde have kunnet undlade uden bagefter at have maattet bebrejde os det bitterlig. Og en skønne Dag begynder Tvivlen om dens moralske Føje at pine os. Den er der først som et lille mørkt og saart Punkt, men for hver Dag breder den sig mere og mere,

æder og ætser sig ind i vort Sind, bliver til bitre Selvbebrejdelser, til nagende Anger — indtil tilsidst den Handling, der fra først syntes uden Plet, tynger os som en Brøde.

. . . Funke følte i den nærmeste Tid efter Frederiks Død ikke fjerneste Uro. Hvorledes skulde han have kunnet handle anderledes, end han havde gjort? Han havde øvet et nødvendigt Forsvar — den Følge, det fik, havde ikke ligget i hans Tanke. Og selv om saa havde været: skulde endelig en Gang et Regnskab gøres op, kunde det kanske komme til at tynde haardere paa ham, at han havde sat Frederik ind i Verden end at han atter havde udryddet ham deraf . . .

Han havde da uden at skræmmes set sit Ansvar lige i Øjnene. Selv havde han meddelt sin Søns Moder, hvad der var sket. Hun vovede ikke at rejse nogen Anklage imod ham, og han havde holdt hendes Haand i sin, da hun knugedes sammen af den første, forfærdelige Sorg. I tre Dage var han bleven i sit fordums Hjem.

Men ved Begravelsen havde han ikke givet Møde. Og han havde kun haft et Skuldertræk tilovers for de forbitrede og forargede Breve, Svigerfaderen i den Anledning skrev ham til.

Siden havde der været retslig Undersøgelse imod ham. Han var mødt for Skranken og havde givet Forklaring, og han havde uden mindste Usikkerhed forsvaret sin Handlemaade. Undersøgelsen var da ogsaa endt uden nogen Tiltale.

Men den Dag, da han frank og uplettet gik

ud af Retslokalet, bad han Nancy flytte hjem til sig. Ikke som den, der hørte ham til, men for at hun kunde have et Sted, hvor hendes Tilværelses omtumlede Baad saa lindeligt kunde lægge sig til Ro bag skærmende Siv. Og hun vilde maaske da en Dag forstaa, at hendes Liv ikke havde faaet det Knæk, hun havde troet, men at der endnu laa aabent Farvand for hende.

Hun tog mod hans Tilbud men ud fra helt andre Forudsætninger end hans. Hun mente ikke at tage noget af ham; tværtimod flyttede hun til ham, fordi hun paa sin Side mente at have noget at oprette. Hun havde taget hans Søn fra ham: nu skulde hendes Liv være en eneste lang Tjenerinde-Gerning overfor ham.

Og saa boede de da sammen, de to Mennesker, levede deres Dage Side om Side uden at nogen af dem havde noget højere Ønske end at *give*. Der skabtes derved en egen varm Hengivenhed, gennemstrømmet af et Vemod som hos dem, der har en Grav fælles. Nancys Barn blev i dette Samliv den glimtende Sol, den lysende Fremtid. Og Funke fik ham kær, som var det hans egen Søn.

Udefra var der intet, der anfægtede Funke. Ikke den Forargelsens og den retfærdige Harmes Klapjagt, der gjordes paa ham. Han mærkede nu og da dens Virkninger: mødte han nogen af sine Bekendte fra fordums Tid, fik de et Udtryk, som voksede der pludselig Pigge ud paa Ryggen af dem. Men hvad kom deres Følelser ham ved?

Hvad brød han sig om disse Spækmennesker, hvis Hjerte bare var en bulden Udvækst paa deres Mørbrad? Her ude i Forstaden var der ingen, der forandrede sin Opførsel imod ham. Det skulde da være, at naturligvis den enøjede Skomager smaskede i Sladder ovre i sin Kælder . . .

Men saa var det, det kom.

Først i Anfald. Som et koldt Pust strøg det hen over hans Sind, Smilet visnede om hans Læber, og det var, som greb en klam Haand om hans varme Hjerte. Som et skælet Udyr rejste sig den Handling, han havde øvet, paa hans Vej og aandede isnende og giftigt imod ham. Ofte kom det saadan over ham, naar hans Sind netop mest var i Ligevægt.

Senere samlede Anfægtelserne sig til en kronisk nagende Tvivl, og den blev til et Problem, som han syntes, han for sin Sjælefreds Skyld maatte løse. Men saa ofte hans Tanker gav sig i Færd dermed, rullede det sig sammen til et uhandleligt Nøgle.

Var det saadan, eller var det ikke saadan, at der i det Øjeblik, han i retfærdig Vrede løftede sin Haand mod Sønnen, dybest i ham havde ligget en hemmelig Tilintetgørelseslyst, et skjult Ønske om at fri sig for ham for stedse —? Og skulde kanske dette Ønske have givet hans Haand sin Styrke, hans Gerning sit Maal — —?

Atter og atter gennemgik han den Sindstilstand, hvori han havde handlet, den Sum af

Fornemmelser, der i det ene Nu havde suset gennem hans Hjerne. Men han fandt ikke Bund. I hans Erindring klumpede de sig sammen til en ubændig Vrededefølelse, der med uimodstaaelig Magt havde styret hans Arm. Han var sikker paa, at han paa et hvilket som helst Tidspunkt under de samme Omstændigheder vilde have handlet ligesom da.

For saa vidt var han uden Skyld.

Og alligevel blev hin kolde Følelse af Brøde ved at mareride ham — stærkere og mere uimodstaaelig for hver Gang, den meldte sig. Paa Bunden af den laa vel tilsidst kun en ubestemt Fornemmelse af Uhygge over at have tilintetgjort Liv. Der var i en saadan Gerning noget af en Vanhelligelse. Aldrig havde han kunnet overvinde sig til med Forsæt at dræbe et Dyr, til at bryde den Form sønder, som Livet havde skabt. Da han en Gang som Dreng var kommen til at træde en Fugleunge ihjel, var han endnu længe efter bleven overfalden af en sitrende Angstfornemmelse, hver Gang han gik forbi Stedet, hvor det var sket.

Han søgte sin Tilflugt i Arbejde. De videnskabelige Tidsskrifter skyede han — som alt, hvad der stod i Forbindelse med det første Afsnit af hans Liv. Derimod gav han sig til at skrive Artikler i et lille Blad, hvis Læsekres mest var Smaafolk. Bladet havde nok et daarligt Ord paa sig, havde han hørt — selv saa han det aldrig. Han sendte sine Artikler ind og fik sine

Penge ved Maanedsskiftet. Om andet spurgte han ikke.

Men i de Artikler udstykkede han sit Værk om den menneskelige Vildfarelse. Det var Aars ophobet Harme og Spot, han saaledes slap ud til Læserne.

De eneste, han i denne Tid søgte Samkvem med udenfor sit Hjem, var Børn.

Ofte drev han paa maa og faa om i Gaderne. Naar han viste sig i sin graa Kavaj, der holdtes sammen med en Spændetamp i Ryggen, med den bløde, falmede Hat trukken ned over Øjnene og de flossede Bukser slaskende om Benene, da blev der Stimmel om ham. Tidt havde han noget med til Børnene: Kobberpenge eller mærkværdige Ting, han havde fundet. Han havde vænnet sig til at samle paa sjældne Sten, Konkylie, Frimærker og Billeder, for at han kunde have noget at vinde deres Yndest med.

Men det hændte, at han forlangte noget til Gengæld for sin Veldædighed. Der var en lille bleg og forknyt Fyr, de skulde tage sig af og lege med. Eller der var en Synder, hvem de skulde tildele en passende Straf. En Dag saa han en Kreaturdriver, der lod det regne med brutale Stokkeslag over en ulykkelig Ko. Han paatalte hans Adfærd men høstede kun Grovheder. Saa pudsede han Drengeflokken paa Manden. Straks faldt de som en Bisværm over ham, mens der lød et Kor: „Dyrplager! Dyrplager!“ Og bandende af Harme blev Manden

slæbt afsted af Koen, der var bleven sky og havde sat i Løb.

Somme Dage vilde han imidlertid pludselig slet ikke kendes ved sine smaa Venner. Han syntes, enhver især af dem allerede bar Præget af den Lavhed, hvortil de voksede op. Og han gik stum og stiv, mens de dansede om ham og raabte „Hr. Doktor! Hr. Doktor!“

En Dag var der en lille retfærdigt glinsende Fyr, der fortalte ham, at en anden Dreng havde stjaalet Wienerbrød hos Bageren. Doktoren gav Meddeleren en Lussing. Drengen skreg i vilden Sky, bekymrede Mødrehoveder kom frem i Vinduerne, og Drengens Fader blev kidkaldt. Siden maatte Funke betale Bøde i Politiretten.

Denne ubetydelige Hændelse blev Skyld i, at han i nogen Tid skyede Børnene. Han gik nu kun ud om Natten . . . I Kvarteret blev han lidt efter lidt en stedlig Mærkværdighed.

Saa var det, Snedker Villadsen en Aften sent stod i hans Stue.

Han havde nu i lang Tid holdt sig borte fra ham. Hans tungt arbejdende Hjerne havde ikke evnet at trænge til Bunds i de Beskyldninger, han hørte blive rettede mod Doktoren, og det var ham imod at tage Parti, hvor han ikke kunde gøre det ud af hele sin ligefremme Sjæl. Da hans Datter kom og meddelte ham, at hun herefter vilde bo hos Funke, udtalte han hverken Billigelse eller Dadel. Han nøjedes med et stumt

Blik. Og naar hun kom paa Besøg i Hjemmet, talte han aldrig om Doktoren.

Men da han mærkede, at Funke var bleven en ensom Mand, da følte han sig dragen til ham. Han, der levede sit Liv ganske for sig selv, vidste, at den, der ikke faar Medhold hos nogen, altid har i al Fald nogen Ret. Og han skød alle sine Overvejelser til Side og gik til Funke.

Desuden søgte han ogsaa hans Vejledning i en Sag, der efterhaanden var kommen til at optage alle hans Tanker. Han vilde skrive en Piece.

Den skulde rense Arbejdersagen ud fra de Overkalkninger, dens oprindelige Tanker i Aarenes Løb havde været Genstand for. Thi, syntes det ham, den var som praktisk Politik kommen ligesaa langt bort fra sit Udspring, som Kirkens Lære havde fjernet sig fra Oldtidens Kristendom.

Selv vidste han god Besked om den oprindelige Socialisme. I den Stilhed, hvori hans Tungørhed nedsænkede ham, havde den uhindret kunnet gro fast, uden at nogen Antydning af Tvivl gnavede paa den. Lidt efter lidt havde *Sagen* fyldt alle hans Hjerneceller, og han havde vænnet sig til at bedømme alle Forhold ud fra dem.

Med utrolig Møje havde han i mange sene Nattetimer lært sig at skrive et ret uklanderligt Dansk. Han havde skrevet af efter Bøger, havde stridt sig ind i Stavemaade og Tegnsætning, til hans tunge Hjerne og hans uøvede Haand saa

nogenlunde lystrede de rent formelle Regler. Men han vidste med sig selv, at han savnede den fornødne Frihed og Lethed i Bevægelsen. Han vilde ikke kunne forfølge Modstanderne ind i de Løbegrave, som de kunde tænkes at lægge mod Sagen. Og Uretten var jo saa mangfoldig som selve Livet. Den spillede i alle Farver, den vred og bugtede sig i alle Former . . .

Derfor gik han til Dr. Funke.

Og Funke hjalp ham gerne. Selv havde han til en Begyndelse saa ganske opgivet al Kamp, alle Forbedringslyster, al virksom Iver. Men hvor han saa en brændende Villie skyde frem, der blev han greben som af et smukt Digt eller en tonende Melodi. Og han saa, at den gamle Arbejders Øjne var dybe af Tro, tryglende om Hjælp. De havde i Aarenes Løb faaet en sælsom Magt, fordi Villadsen havde vænnet sig til gennem Synet at opfatte meget, som han var afskaaret fra at tilegne sig gennem Øret.

De to Mænd sad da Aften efter Aften sammen oppe i Funkes Lejlighed, samtalende, ivrige, som nedsænkede i et dybt Vand. Naar Nancy var færdig med sin Gerning i Huset, satte hun sig i Reglen ind til dem. Bøjet over sit Sytøj nød hun deres Ord, Faderens, der faldt sørgmodigt og med en egen tung Tilforladelighed, og Doktorens, der smidigt og ildfuldt snoede sig om dem, krydsede eller støttede dem. Undertiden syntes hun, at det var, som om al deres

Tale var henvendt til hende, beregnet paa at give Svar paa lønlige Spørgsmaal, som hun i Aarevis havde baaret paa. Men til andre Tider var Ordene hende saa sælsomt nye. Det var, som droges et Dække til Side og hun saa ind i Verdener, hvis Tilværelse hun tidligere end ikke havde haft nogen Anelse om.

Gennem Villadsens tunge Alvor og hendes tillidsfulde Lytten vaktes saa efterhaanden Funkes Sans for den Menneskefremtid, Arbejdersagen syntes ham at omfatte. Naar han saa deres Øjne skinne af urokkelig Tro, syntes hans egen Tomhed ham mere tærende end nogensinde, og han rakte sig og greb efter det, der fyldte deres Liv, som den tørstende griber efter den første den bedste Draabe Vand. Han *vilde* føle den samme Iver som de — han fornam, hvordan allerede hans Stræben derefter hjalp til at skaffe Næring for hans Tanker, og han klamrede sig fast til den Overbevisning, der saa ganske op-tog dem.

Men da det var lykkedes ham helt at gøre den til sin, saa var det ham ikke nok at føle sine Tanker flyde sammen med de to Venners. Han trængte til at bæres af bredere Bølger, trængte til at høre en Folkemasses Larm om sig, kæmpe mod dens Ligegyldighed, overvinde den og føle sig vugget af dens Stemning. Han begyndte at optræde som Taler ved Arbejdstævner. Først hørte man ham som en Kuriositet.

Siden fængsledes man af det nye og uvante, der var i hans Ord. Han blev ikke en af Arbejdernes Officerer. Men ofte var han Hornblæseren, der gik i Spidsen og hvis Fanfarer kaldte Hæren til Strid og vakte Modstanderne til Forbitrelse . . .

Det lynede af Sol.

Sol, der som med rent fysisk Vægt vældede ud over Jorden. Sol, som flimrede og blinkede og funkledede i hver en Pyt Vand og hver en Stump Rude. Sol, som syntes at blege den hele Jord, saa alle Farver flød ud i et renligt og festligt graagrønt.

Og fra blanke Messinginstrumenter kastedes den tilbage, paa vajende Faner og flagrende Guirlander skinnede den, og den lo ind under Hatteskyggerne paa alle dem, som bar dem, spejlede sig i deres festglade Øjne, gav deres Ansigter Livets sunde Blussen, lagde sig lunende og dulgende over deres Nerver, fik dem til at give sig hen i en egen mild Følelse af doven Tilfredshed.

Men fra de mange smaa Blæseorkestre, som gik i Spidsen for hver Afdeling af det mægtige Tog, lød med en egen trodsig Sejghed den samme taktfaste Melodis Rytmer — de samme, til hvis Toner nu Arbejdernes Tog Aar efter Aar det meste af en Menneskealder igennem havde rykket ud til de store, aarlige Mønstringer. Kun nu og da klang en Fædrelandssangs runde og

trofaste Melodi ind imellem som sagtmodige Dønninger, der for et Øjeblik afløser Brændingens Hamren.

Tidt maatte en enkelt Afdeling blive staaende stille nogen Tid, indtil der atter blev Luft forude.

Saa brystede man sig og kastede frejdige Blikke op mod Vinduerne i Husene, hvorfra der allevegne stak Hoveder frem. Man spejdede paa en egen søgende Maade efter Udtryk for Samstemning eller Uvillie, thi skønt de Aar for længe siden var forbi, da Partiet opfattedes som en ætsende og skadelig Syreplet paa Samfundslegemet, følte man sig dog stedse som Soldater i en Hær, der drager ud til Kamp. De gamle krigerske Instinkter sad endnu fast i Sindene: man ønskede at læse Modstandernes afmægtige Forbitrelse i deres Holdning og at føle Tilhængernes Samstemthed strømme sig varm og styrkende i Møde.

Men de allerfleste af Tilskuerne, saavel dem i Vinduerne som dem, der paa begge Sider af Gaden stod sammenpressede til en tæt og uigennemtrængelig Mur, iagttog en fuldkommen Neutralitet. Kun hist og her viftede der et hvidt Lommetørklæde, og det kunde hænde, at der dalede Blomster ned over Toget. Som naar en Sten kastes i Vandet dannede der sig da en Ring, der pludselig uddybedes og atter hurtigt jævnedes.

Men pludselig kunde den Stemning af Forventning og Udfordringslyst, der gennembævede den store Menneskemængde, briste ud i Sang.

En Sang, der klang ud af stærke, vejrede Lunger og hvis Strofer smældedes ud som Fanfarer. En Sangforening lagde for, saa forplantedes Melodien i smaa Stød ned gennem Rækkerne. En Stund holdtes den endnu sammen, men andre Melodier blandede sig deri, til det hele opløstes i et Virvar af Menneskestemmer, af Hurraraab og højroset, fornøjet Tale.

Og over hele den bølgende Mængde vajede Bannerne med Fagmærkerne og de agitatoriske Indskrifter. Deres Duge, blaa og grønne men mest røde, ragede som Sømærker op over Mængden, baarne af stærke, senede Hænder, der jernhaardt klamrede sig om Fanestængerne.

Dr. Funke gik i Spidsen, mellem Arbejdernes Førere. Han var udset til at være en af Dagens Talere.

Han var i den sidste Tid atter bleven greben af Tvivl. Den Varme, som den første Tids Syslen med en praktisk og kampivrig Politik havde fremkaldt hos ham, var i Færd med at tabe sig. Og han mærkede, at den kolde og slappe Ligegyldighed, der havde sænket sig over ham siden Frederiks Død, truede med at kvæle den noget kunstigt opstemte Iver, han havde ladet sig gribe af.

Men Dagen idag skulde være ham en Prøve.

Han vilde ikke staa frem som en Præst foran Alteret og messe det vedtagne Litani. Fri skulde hans Tale være. Han vilde tale til hver enkelt

i Masserne som Mand til Mand, Menneske til Menneske, med de Ord, som laa *ham* nærmest.

Lykkedes det ham da at trænge igennem den Skæl af Parti-Dogmatisme, der laa udenom det, de hver for sig dybest tænkte og følte, saa vidste han, at ogsaa han havde sin Plads i Staben og at der var Gerning for ham at gøre. Hvis ikke vilde denne hans første Optræden ved et stort Folkemøde tillige blive den sidste.

. . . Togets Fortrop var nu naaet gennem Gaderne og svingede ind paa Festpladsen. Lidt efter lidt fulgte de andre Afdelinger. Som et uhyre sort Baand, der langsomt rulles op, slugtes Skaren af den gamle Park, hvor Festen skulde staa. Og Musikkorpsene satte i med endnu større Styrke end før. Der var et Virvar af skrattende Hornmusik og af støjende Menneskestemmer, der som en uafbrudt Række af Eksplosioner drønedes op mod den blaa Himmel.

Omkring Talerstolen troppede efterhaanden Afdelingerne op. Bannere og Faner plantedes i Jorden. Mylderet og Støjen steg med hvert Minut.

Men allerede var der Familier, der strakte sig under Træerne og gav sig til at spise. At føle sig fri, at kunne strække deres Lemmer i alle Ledemod, som det passede dem bedst, at kunne aande i en Luft, der ikke var fuld af Arbejdets Dunster — det var for dem Festen og Glæden. De kastede sig ned paa Grønsværet som løsslupne Dyr, de fyldte sig med Mad og Drikke og slængte deres Krop i Stillinger af udfordrende Magelighed.

Der var en Taler før Funke — en af Partiets Rigsdagsmænd. Det var en stor, bredskuldret Mand, hvis Skæg hang ham ned ad Brystet i uplejet Frodighed og hvis iltre Glubskhed og vredladne Uforsonlighed stod i Modsætning til hans lade Velholdthed og hans godmodige Mæthed. Han raabte sine Ord ud over Mængden. De var en Kæde af Udfordringer til de Modstandere, som ikke var til Stede, en eneste Kanonade, der smældede i Ørerne og som fik Tilhørerne til at føle sig kry og kamphede. Da Taleren traadte tilbage, drønedes der et Bulder af Hurra-raab op imod ham.

Funke stod lidt og saa ud over Forsamlingen. Han spejdede efter et Ansigt, hvori han ligesom kunde læse nogen Forudsætning for Forstaaelse. Til den ene vilde han da rette sine Ord, han skulde være Stemmegaffelen, hvis klingre Vibreren angav Tonen for hele det store Kor.

Der stod en ung Mand lidt tilbage, lige ud for Talerstolen. Han var tarveligt, næsten fattigt klædt men saa ikke ud til at være en Haandens Arbejder. Under den bløde Hat med den nedkrammede Skygge skinnede et Par livlige, brune Øjne. Ansigtet var skægløst men kronedes af et mørkt, kruset Haar, der i bløde Lokker bølgede frem i Tindingerne.

Ham valgte Funke sig. Han rettede sit Blik imod ham, og han syntes at kunne mærke, hvordan der ligesom spændtes en usynlig Lednings-traad mellem dem.

Og pludselig følte han, at de Ord, han i Forvejen omhyggelig havde formet men som hele Dagen havde ligget saa underlig døde i hans Hjerne, de pludselig fik Liv. De blev stærke og skinnende, de maatte og skulde kunne trænge ind i disse Arbejderes ærlige og upløjede Sind. En mægtig Lykkefølelse bruste frem i ham — Lykken ved at kunne skabe, ved at kunne vække nye Kildespring i alle disse Menneskesjæle. Og hans Stemme fik Styrke, han rettede sig i Vejret, saa han syntes højere end før, og bredte sine Arme ud mod Forsamlingen, som vilde han tage hver enkelt ind til sig i et mægtigt og ubrydeligt Forbund.

For Friheden talte han. Friheden, hvis Gudomsglans var saa mægtig, at ingen vovede aabenlyst at fornægte den men som netop derfor, maaske mere end nogen anden Guddom, havde sine falske Profeter og Øjentjenere . . .

Først vilde han da lægge det frem, at Friheden aldrig kunde rummes i en Formel. Den var ikke noget Resultat — naaedes aldrig af et sejrende Parti. Thi Sejr var Tvang. Sejr førte altid til Uret.

Nej, Friheden laa i selve den hvileløse Stræben. Frihed var allevegne der, hvor man ikke slog sig til Ro. Den var ikke en grøn Fastlandskyst. Den var et altid strømmende og bølgende Saltvandshav.

Den var den evige Bevægelse i den enkeltes Sind, den aldrig stillede Hunger og Tørst efter Retfærdighed. Den var den evige Bevægelse i

Slægten, den daglige Fornægtelse af de overvundne Standpunkter. Den var den evige Bevægelse i Tiderne, den stærke, sunde Død og den uovervindelige Skaberevne. Enhver, som kæmpede for den, maatte være rede til at dø uden at have faaet den at se. Kun Menneskeslægtens Profeter tillodes det at stedes Ansigt til Ansigt med den. Og ingen skulde ønske at være i deres Sted. Thi det var forfærdeligt at se Gud. Og Friheden var Gud.

Han vidste, der var dem i Forsamlingen, der stred for en falsk Frihed. Men der var ogsaa dem, der var med i Kampen for den rette. Nogle af dem havde Friheden dræbt. De levede ikke, de bare stred, virkede og bevægede sig som Krigs-Mekanismer.

Selv havde han ikke noget højere Ønske end at blive en Stridsmand. At være med blandt dem, der førtes frem for at ofres paa Frihedsguddommens Alter. Bekransede skulde de føres frem, de som valgtes dertil. Og der skulde høres Lovsang — den: leve, leve Friheden!

. . . Han havde hele Tiden set ned til den unge Mand, hans Tilhører. Og paa det sugende Udtryk i hans Ansigt mærkede han, at han havde ham med sig. Han følte sig baaret oppe af Forstaaelse.

Men nu, da han sluttede sin Tale, faldt der kun matte Hurraraab. Han følte, at han havde skabt tomt Rum om sig. Og i det samme

var den unge Mand forsvunden i Trængslen, saa at han ikke kunde faa Øje paa ham.

Da steg der op i ham en klar og urokkelig Vished om, at han aldrig mere vilde komme til at tale til disse Mennesker. Han vilde aldrig kunne trænge igennem den Pansersærk af Vane, der omsluttede deres Sjæle, og som udestængede alle Tanker, de ikke gennem lang Indøvelse var fortrolige med.

Altsaa han havde lidt et Nederlag med denne Optræden som Taler. Endnu for faa Øjeblikke siden havde han følt sig sikker paa, at et saadant Udfald vilde volde ham Sorg. Men nu, da det var der, vilde Sorgen ikke indfinde sig. Tværtimod pibled der frem i ham en kun halvt underkuet Følelse af Lettelse.

Han havde, det vidste han, den fulde Evne til at gaa foran de andre. Han formaaede at tænke, han kunde se tilbage fra et naaet Standpunkt der, hvor de andre endnu spejdede frem i noget, de skulde ind i men som de ikke kendte. Med disse sine Egenskaber havde han idag fremstillet sig for Krigsbestyrelsen — han havde af en Art Pligtfølelse tilbudt sig som Offer, som Kanonføde. Men man havde kasseret ham. Man havde ikke haft Brug for ham, og han var fri, fri! Kunde leve og lide, kunde elske og hade paa eget Ansvar, skulde ikke stikkes ind i noget Regiment, hvor der levedes efter Feltraab og Disciplin-Reglementer!

Da han var kommen ned fra Tribunen, følte

han en stor Haand lægge sig tungt paa hans Skulder. Han vendte sig om og saa Villadsen.

— Det var meget for godt for Anledningen, det, De sagde, Dr. Funke, sagde han. Det kan ikke nytte noget, for er der ti, der forstaar lidt af det, saa er der tusind, der ikke er med. Der skal tages fat med den grove Skrubbe, om man rigtig skal faa sat Liv i dem.

— Kunde De da høre, hvad jeg sagde, Villadsen? spurgte Funke lidt forbavset.

— Nej, høre kan jeg jo ikke, som Doktoren nok ved. Men jeg kunde jo se det hele. Jeg saa jo, hvor Folk de stod og faldt hen. Det gik lige over Hovederne paa dem. — Men hvis jeg maa sige min Mening, Dr. Funke, saa kan en Mand som De i det hele taget ikke gaa i Spidsen for os Arbejdere. De er ikke opfødt med de Tanker som vi andre, De har ikke saadan faaet det ind i Dem, at Retten kun er et Sted — derfor kan De ikke finde de Ord, som vi allesammen kan forstaa. Vi er kanske forblindede i mange Retninger, det kan være. Men derfor kan vi ikke bruge en Mand til Fører, som kan se altfor meget. For han fører os bort fra de kendte Veje, og saa er vi ikke længer trygge.

De gik frem gennem Sværmen af Mennesker, der nu, da Talerne var forbi, følte sig som havde de opfyldt en vanskelig Pligt. Larmen steg i store Bobler op gennem Folkehavet og satte snart hele dets Overflade i Hvirvel. Tonerne fra Danse-estraderne, fra Karusellerne og fra Sangkorene

smældede ind i hinanden, brødes og brast, saa de efterhaanden svømmede ud i en stor Melodi-Lobescowes.

Men Villadsen syntes intet at sanse af alt dette. Han gik og stirrede frem for sig med et haardt skinnende Blik.

— De siger jo nu, blev han ved, at vi skal være besindige. Vi skal tage Hensyn, vi skal sætte Sagen over Personerne. Jeg synes, at var der ingen Personer imod os, saa var der heller ingen Sag, og jeg i al Fald forstaar mig ikke paa at slaas, naar Modstandernes Personer skal holdes udenfor Legen. Hensyn! Ja, bare man havde taget Hensyn til os, da vi var de smaa og de svage. Nu er vi begyndt at blive de stærke, nu er det pludselig, de snakker op om Hensynene. Jeg kender kun et Hensyn, og det er, hvad der gavner vor Sag. Jeg giver gerne ti Kroner ud om Dagen, naar jeg ved, at Modstanderne mister ti tusinde ved samme Lejlighed. Og det vil jeg blive ved med, saa længe det ene Menneske kan blive født til at eje Millioner og det andet til Fatigvæsenet og Fængslet. Lad saa brase, hvad der brase vil! Hvad der er bygget op paa Uret, det vil jeg ikke være med til at sætte Stiver til.

Funke følte sig utryg i den gamle Arbejders Selskab. Han syntes, han gik der som en Karnevalsmunk ved Siden af en, der virkelig bar Tonsuren. For at dreje af fra Samtalen slog han Villadsen paa Skulderen og sagde:

— Naa, Villadsen, vi maa vel hen til Pige-
børnene. Vi satte dem jo Stævne her inde.

— Ja — hæ — Villadsen lo haanlig — de
skulde vel ha' dem en Svingom. Det er jo hvad
de bryder dem om. Og saa kommer vi to vel
til at være Balkavallerer, Doktor.

Og som om han pludselig var bleven grebet
af et uimodstaaeligt Ønske herom, banede han
sig saa ivrigt Vej gennem den tætte Mængde, at
Funke havde ondt ved at følge ham. Rundt om
skrattede Musiken dem i Møde, men den tung-
høre Mand gik med sammenknebne Læber og
uden at se til Højre eller Venstre, brød paa og
skød til Side, kun ænset af dem, han altfor
ublidt skubbede til.

— Det er Hr. Torning, og det er Fa'r.

Ellen kom hen imod Funke med den unge Mand, han havde lagt Mærke til, da han stod paa Talerstolen.

Lige bag dem kom Nancy. Hun syntes med Flid at have holdt sig efter de to unge.

Ellen saa glad forventningsfuld ud, som følte hun sig sikker paa, at det nye Bekendtskab vilde berede Faderen en Glæde.

Den unge Mand lettede paa Hatten.

— Ja saadan en berømt Mand som Doktoren kender man da.

— Naa ja — fra før. De hørte min Tale . . .

— Aa Gud, jeg har kendt Doktoren i flere Aar — af Udseende og af Omtale at sige.

— Men min Tale — hvordan synes De om den?

— Maa jeg sige Sandheden lige ud?

— Ja naturligvis.

— Jeg syntes, den var gammeldags. Jeg kan ikke gøre for det.

Ellen stod bagved ham og lo beundrende.

— Hr. Torning har saadan nogle forskrækkelig

moderne Anskuelser, Fa'r. Han siger, han faar nye en Gang om Maaneden, for saa duer de gamle ikke mere.

Torning lo med, og Funke følte sig smittet af de to unges Munterhed. Ogsaa paa Nancys Ansigt kastede den Genskin og fremkaldte et lille lyst Smil. Kun Villadsen stod uforstaaende med et mistænksomt Udtryk i sine runde, tungsindige Øjne.

— Jo, jeg skal sige Doktoren, sagde Torning, at alt dette med Friheden — og Sandheden — og saa videre i al Almindelighed — det er bare gammel Teologi paa en ny Maade. Maa vi faa at vide, hvad Friheden skal bruges til og hvem der skal have den, saa skal vi nok være der. Det er ligesom med Penge: det kommer bare an paa, at de sidder, hvor de skal sidde.

— Og det er vel først og fremmest i Deres egen Lomme?

— Ja, det forstaar sig. Men det er svært at faa dem ordentlig anbragt. Det vilde jeg have snakket om, hvis jeg skulde have holdt Grundlovstale. For det er dog det, det hele i Grunden drejer sig om.

Funke følte sig en Smule beskæmmet over, at han i den, der talte saaledes, nylig havde set en særlig optagen og fængslet Tilhører. Imidlertid morede Fyrens fripostige Tale ham.

— De er nok ikke, hvad man kalder Idealist? spurgte han ham.

— Nej, Vorherre bevares! Idealister de er ikke

til andet end til at lade sig sætte paa Spid og dreje rundt, til Kødet falder af Knoglerne paa dem. Der er aldrig noget Kød paa Idealister. Og hvad er et Menneske uden Kød?

Dr. Funke smilte.

— De taler med saa megen Sikkerhed. Det lader til, De har haft Lejlighed til at samle Dem en Del Livserfaring.

— Ja, man har jo prøvet noget. For Tiden er jeg en Slags Journalist til 35 Øre Nyheden og Frikort til Variétéerne. For Resten vil jeg være Maler. Talent har jeg men man maa jo lære noget ogsaa. Jeg begyndte som Telefonarbejder. Men det turde jeg skam ikke blive ved med i Længden.

— Turde De ikke? Saa blev De maaske svimmel?

Torning lo højt.

— Svimmel — jeg? Nej Hr. Doktor, De maa undskylde, det kender jeg ikke. Men jeg var paa en Maade bleven Dus med Døden. Og det Bekendtskab mente jeg, det var bedst at bryde af i Tide . . . Aa men De tror da vist, jeg er tosset, saadan som jeg staar her og sludrer.

— Jeg troede ikke, De lod Dem imponere af, hvad jeg mener.

— Det gør jeg for Resten heller ikke, sagde Torning og lo . . . Men det var saadan naar jeg klatrede om paa Tagene. Jeg kunde ikke lade være at tænke mig Døden som et gammelt mand-folkesygt Fruentimmer. Hun havde Øjne ligesom

en Kat, men dem lukkede hun i, for at jeg ikke skulde se, hvor det spillede i dem, og saa sad hun nedenfor og klaprede med Knoglerne og ventede paa, at jeg skulde komme ned til hende... Naturligvis morede det mig at drille Tøsen og faa hende gjort rigtig tosset efter at komme i Brudeseng med mig. Saa sprang jeg fra den ene Kvist til den anden — paa skraa Tage, saadan at Tagstenene de raslede. Eller jeg lod mig rutsche ned i Tagrenden, skønt jeg godt vidste, at gav den efter, saa var jeg hendes der nede... Det gik jo alltsammen godt naturligvis — men man kan jo aldrig vide, hvor længe det varer. Og jeg syntes, at Damen dernede blev mere og mere kælen. Saa holder vi op med den, sagde jeg til mig selv. Hun skal dog ikke habse Dig saadan...

— Nu er der maaske andre Damer, De lader Dem habse af? sagde Funke.

— Ja gudskelov, svarede Torning og blinkede ugenert i Retning af Ellen.

De satte sig i Bevægelse for at gaa hen til Dansepladsen. Men Villadsen viste sig at være forsvunden. Ingen af de andre havde set ham gaa. Men han var ikke til at øjne i Trængselen.

— Han sidder vel saa paa en eller anden Beværtning, sagde Nancy. Det er noget, han har fundet paa i den sidste Tid; før kom han der aldrig. Men jeg synes, han skal have Lov til det.

— Ja hvorfor skulde vi prøve paa at hindre ham i det, lille Nancy? Lad ham faa den Smule

Glæde, han kan. Jeg er nær ved at tro, at vi Mennesker har det lige godt, enten vi indretter os paa den ene eller den anden Maade. Enhver Antydning af Lykke, vi vil naa, den maa vi jo dog betale. Og saadan gaar det jo Altsammen lige op.

De to unge var gaaet foran. Torning havde faaet Ellen under Armen, de næsten valsede gennem Mængden. Man kunde høre hendes lyse Latter, der var som smaa, pludselige Skvulp, og saa hans Stemme, der lød varm og indtrængende.

— Nu skal vi danse, Fa'r, sagde Ellen og vendte sig om. Du ogsaa.

— Nej, Barn, Nancy og jeg danser ikke. Og Hr. Torning ser mig ogsaa nok ud, som om han alene var Mand for at give Dig den Dans, Du har godt af.

— Ja Frøkenen skal saamænd nok blive tilfreds, sagde Torning tillidsfuldt.

Funke og Nancy gik og søgte efter et Sted, hvor de kunde sidde. Men der var kun Siddeplads i Beværtningsteltene, og ingen af dem følte Lyst til at ty ind i et saadant. Saa søgte de ind mellem Træerne, til en grøn Plet, der var som en fredelig Ø midt i Festens Brænding. Der satte de sig i Græsset.

— Læn Dem kun op til mig, Nancy, sagde Funke. Jeg gamle Menneske gør Dem da ingen Fortræd.

— Nej, hvad Fortræd skulde Doktoren vel

kunne gøre mig? sagde Nancy og lo. Men han syntes, hendes Latter var skærende og sørgmodig.

— Nej, sagde han langsomt, — den Tid er forbi. Forbi for længe siden.

Hun lænede sig op til ham og støttede sit Hoved mod hans Knæ. Han mærkede Varmen fra hendes Legeme strømme op gennem hans Ben.

Hun lagde Hovedet bag over, saa hendes Ansigt var vendt op imod hans, og smilede til ham.

— Jeg har det saa godt nu, siden jeg har faaet den Plads hos Doktoren, sagde hun. For Drengens Skyld ogsaa. Jeg har aldrig nogensinde før i mit Liv følt mig saa vel til Mode.

Men bag de tilfredse Ord var der Længsel, forekom det Funke.

— Det er, naar man er holdt op at ønske, Nancy. Saa er det, man begynder at kunne føle sig tilfreds.

— Ja, det er jo muligt det. Naar man mærker, man er færdig . . .

Hun bøjede Hovedet, saa at han ikke mere kunde se hendes Ansigt. Han søgte at fange hendes Blik under Hatteskyggen. Men det var, som undgik hun med Forsæt at se paa ham.

— Det var jo ellers noget hurtigere, end man havde tænkt sig det, sagde hun pludselig lidt efter.

— Hvad var hurtigere, Nancy?

— At være færdig, mener jeg. For jeg er da knap de tredive endnu.

Han vidste ikke, hvad han skulde svare.

Uden at tænke over det strøg han hende blødt hen over Haaret.

Han mærkede, at hun trykkede sig tættere ind til ham . . . Lidt efter gled hendes Haand ligesom tilfældigt ned ved hans Side. Han greb den og holdt den fast. Hendes Fingre søgte op ad hans Haandlede, som vilde de omfatte saa meget af ham som muligt.

Længe sad de saadan sammen. Og gennem hans Sind drog en broget Række af ubetydelige Hændelser, der nu i den sidste Tid var forefaldet mellem hende og ham. Ord, hun havde sagt, Blikke, strejfende Berøringer. Han vidste ikke før nu, at han overhovedet havde lagt Mærke til alt dette, at hendes Øjne havde faaet stærkere Glans og dvælet forskende i hans, at hun med Iver havde søgt at komme ham nær, at hun havde været ganske uden Forbehold overfor ham. Nu pludselig kædede det sig sammen og blev til en eneste, lysende klar Kendsgerning. Den, at han ejede hele hendes Sind og at han, hvornaar han vilde, ogsaa udvortes kunde gøre hende til sin.

Han kom til at ryste ved denne Opdagelse. Næsten brutalt skød han hende til Side og rejste sig op paa Hug. Hun saa forundret paa ham.

Saadan sad de nogle Øjeblikke. Saa gled hans Læber ind mod hendes, og hans Arm lagde sig om hendes Liv. Han syntes, han blev suget ned i en varm Malstrøm, der steg op om ham og kærtegnede hele hans Legeme, som havde hendes Kys forplantet sig til hele hans Hudoverflade.

— De to har det nok godt sammen, lød en raa Stemme lige i Nærheden.

— Ja, hvad Fa'en skulde de ogsaa genere sig for? var der en anden, der svarede.

De fo'r fra hinanden. I et Nu var de begge paa Benene. Nancy stod og hørstede Jordpletter af sin Kjole. Hun bøjede Hovedet dybt.

Og i Dr. Funke slog i det samme den Tanke ned, som han saa ofte forgæves kæmpede imod: Tanken om Sønnen, den blege og knugende Følelse af Skyld, der bestandig væltede sine klamme Taager frem imod ham. Aldrig vilde den kunne lade ham i Fred. Prøvede han nogensinde paa at tage den Kvinde i Favn, som stod her foran ham, da vilde den i selve Favntagets Øjeblik komme over ham og knuge hans sunde Attraa til Døde. Den lagde sig som en Vægt i hans Nakkehule, og alle hans Lemmer slappedes og al hans Styrke brødes.

— Lad os gaa, Nancy, sagde han næsten haardt. Vi maa være fornuftige.

Han gik foran, hun luskede bagefter som en Hund, mens Latteren skraldede efter dem.

De talte ikke sammen, før de var henne ved Dansepladsen. Der kunde vel ikke være Tale om at faa de unge med hjem allerede nu. Men man burde dog have et Øje med dem, mente Funke Ved en Fest som denne, hvor alle Baand løsnedes mere og mere, jo længere Dagen skred frem, var det ikke rigtigt at overlade to varmblodige unge Mennesker alene til hinanden.

Han gik og udbredte sig med stakaandet Iver om dette. Imens skød Angeren og Skammen over blot et Øjeblik at have ladet sig rive hen gennem hans Sind. Han blev greben af fanatisk Iver for at faa adskilt de to unge, der vel nu sværmede lyst og vaarfriskt i hinandens Selskab. Al ung Svulmen, al nytændt Elskovsglæde burde kvæles i det første Gry, at den ikke siden skulde vende sig til Sorg og Skændsel.

Men paa Dansepladsen var de to unge ikke at se. Funke og Nancy delte sig og søgte paa Kryds og Tværs, de fik Stød og knubbede Ord af de dansende, men intetsteds øjnedes de savnede.

Saa gik de paa Opdagelsestogt paa maa og faa gennem hele Haven. Ørkesløst var det, men Funke fandt ikke Ro. Og da de en Time uden Held havde turet om, vendte de tilbage til Dansepladsen. Men heller ikke her var der mindste Spor af de forsvundne.

Tilslidst tog de Plads udenfor et Beværtnings-telt. Der gik Sværmens Hovedstrøm forbi; muligvis vilde da de to eftersøgte ogsaa i deres Kresløb komme den Vej.

Rundt om larmede Festjubelen i brede Bølger. Der drog syngende Skarer afsted, og unge Kvinder og Mænd gik tæt omslyngede, somme Tider en Kvinde med to Mænd eller omvendt. Man syntes at lægge liden Vægt paa, hvem man gik med: alle kendte de hinanden og var fortrolige, og i Forbifarten slog man sig sammen og drev afsted. Inde mellem Træerne kunde man i Maane-

lyset skimte enkelte mørke Skygger, der byltede sig sammen og løste sig ud fra hinanden og byltede sig sammen paany — — og over det hele teltede sig den skyløse, stjerneprikkede Junihimmel som et uhyre Alkoveloft.

Funke blev syg af alt dette. Af den Dunst af Begær, der udgik fra Menneskene, af Spændingen, der knugede hans Bryst sammen, af Nancys Nærhed, der pinte ham. Uden et Ord sad han og stirrede ind i den glidende Mængde. Men han saa ikke de to Ansigter, han spejdede efter.

Og efterhaanden trættes hans Øjne. Han syntes, at alle Mennesker kom til at se ganske ens ud. Han formaaede næppe at skælne de enkelte Træk.

Men i Stedet for de Billeder, hans Nethinde saaledes ikke mere formaaede at optage, var der et andet, der prægede sig mere og mere tydeligt deri. Det var Tornings. Han kunde ikke lade være stadig at se ham for sig med de to frittende Øjne, det overlegne Smil og saa denne Dukken med Hovedet, der saa ud, som om han altid var rede til at lade alle Livets Ubehageligheder skylle hen over sig.

Hvor havde han dog set ham før? Han havde en tydelig Fornemmelse af, at det ikke var første Gang, han mødte ham i Livet. Dette gullige Glimt i Øjnene og dette dovent udæskende Træk om Munden . . .

Paa en Gang slog det ned i ham med en

forfærdende Tydelighed: det var Frederik, Torning mindede om — Frederiks Smil og Frederiks Udtryk. Der havde været dette Glimt i hans Øjne den Dag, han gik med Nancy i Frederiksberg Have — det samme som nu hos Torning, da han for lidt siden førte Ellen bort . . . Flygtig set lignede de ikke hinanden det mindste; meget snarere var de i det ydre hinandens Modsætninger. Men dette Glimt og dette Smil . . . som gik de hver med sin Halvdel af en Sjæl, som det lyste ud af med Fosforglans.

Han var kommen til at fryse og rejste sig brat.

— Kom, Nancy, sagde han, vi maa videre.

Og atter begyndte de deres Søgning, denne Gang endnu ihærdigere end før. Næsten brutalt vred Funke sig gennem Mængden. Han skubbede med en egen ondskabsfuld Glæde hensynsløst til drømmende og hviskende Par, der kom ham i Vejen. Nancy fulgte troligt efter, skønt hun flere Gange var ved at opgive Ævred.

Længe endnu søgte de forgæves. Men omsider fik de Øje paa dem nede ved Karusellen. I Skæret af det elektriske Lys stod de tæt sammen og saa hinanden ind i Øjnene.

Funke fo'r hen til Ellen og greb hende haardt i Armen.

— Hvor i al Verden har Du været henne? Vi har søgt efter Dig i Timevis. Hvor kan det dog falde Dig ind, Barn?

Men Torning gik hen til ham og sagde alvorligt og værdigt:

— Frøken Ellen er ganske uskadt, Hr. Doktor. Hun har staaet under min Beskyttelse hele Tiden.

— Hr. Torning blev svimmel under Dansen, sagde Ellen. Saa vi maatte opgive at danse. Saa gik vi ud for at se efter Jer — vi har ogsaa søgt hele Tiden.

Funke syntes, at hendes Øjne havde faaet en egen Feberglans og at hun talte med en stakåndet Ilfærdighed. Hun løj utvivlsomt, og det var første Gang, han kunde skønne, at hun havde gjort det overfor ham. Imidlertid kunde han jo ikke bevise, at hun ikke talte Sandhed.

Han nøjedes derfor med at sige, at det nu var blevet saa sent, at det var paa Tide at gaa hjem. Han skulde selv følge hende ud i Bredgade, hvor hun boede hos sin Moder.

Men inden han kunde hindre det, havde Torning budt hende Armen og gik nu i Forvejen med hende. Selv maatte han gaa bagefter med Nancy.

Pludselig standsede han, slaaet af en Tanke, og næsten raabte til Nancy:

— Hun sagde jo, at han var bleven svimmel under Dansen . . .

— Ja . . .

— Men hvor kan han saa have været Telefonarbejder?

— Han har aldrig været Telefonarbejder, sagde

Nancy sagtmodigt. Jeg kender jo lidt til ham fra før i Tiden — det var derfor, han kom hen til os og bad om at blive præsenteret for Ellen. Han har været Kelner. Men nu gaar han og lærer at male, det er rigtigt nok.

Funke fremskyndede sine Skridt. Han og Nancy gik næsten lige i Hælene paa de to unge. De var tavse alle fire. Kun forsøgte Torning en enkelt Gang at nynne udfordrende . . .

Men Tavsheden holdt sig, da lidt senere Fader og Datter var bleven alene og gik ud ad Bredgade til.

Paa en besynderlig Maade havde Ellen siden Frederiks Død følt sig tiltrukken af sin Fader.

Dybt havde hun sørget over Broderens Endeligt. Hans Skyld kendte hun ikke; hun havde kun set, at han havde lidt en forfærdelig Død, vidste kun, at han var ung som hun selv og at han ligesom hun gerne havde villet leve længe, længe endnu. Altid maatte hun høre hans ubekymrede Latter, altid maatte hun se ham for sig ung og livsvarm, mens hendes Indbildningskraft søgte at bore sig ind i det korte Dødsøjeblikks isnende Angst og videre frem — helt ind i de dunkle Lande, hvor han nu færdedes — og hun græd hede Barnetaarer, græd ikke alene over ham, som maatte slippe Livets kostelige Gave men over hele den staalkolde Tilværelsens Ubønhørighed, der pludselig havde vist hende sit haarde, fortrukne Ansigt.

Alligevel havde Rædselen ved at se ham ligge blodig og lemlæstet paa Jorden ikke ret brændt sig ind i hendes Sind. Ulykkens Pludselighed havde stivnet og forstenet hende, havde halvt lammet hendes Nerver og svækket deres Mod-

tagelighed, saa det, der var sket, bagefter stod for hende i det drømtes Halvklarhed.

Og paa Faderen lagde hun ingen Skyld. Han syntes hende kun dybt mærket af Ulykke. Og den Ro, hvormed han bar den, var hende et Tegn paa hans urokkelige Styrke, hans selvfølgelige Skyldfrihed. Hundredfold mere end nogen anden maatte han jo lide, og alligevel bøjede han sig ikke under Trykket af den onde Skæbne.

Men den Rolle, han havde spillet i det blodige Drama, satte hendes Fantasi i den stærkeste Bevægelse. Helt nede i Rædselens dybe Gruber havde han været, og hun syntes, det gav ham en egen Mærkelighed og Storhed. Længe ad Gangen kunde hun sidde og se paa ham, paa hans Hænder, der havde virket Død, paa hans Øjne, hvori Frederiks brustne Blik havde spejlet sig. Og hun grebes af sitrende Kuldegysninger, der skaffede hende en ejendommelig Nydelse.

Ingen nævnede hans Navn eller talte om ham i hendes Nærværelse. Stilede Samtalen hen derimod, skyndte man sig at bøje af i Tide. I hendes Hjem vidste man, at hun besøgte ham, men det var hende forbudt at tale derom.

Herved øgedes imidlertid blot det Skær af noget hemmelighedsfuldt og næsten brødefuldt, der var over hendes dybe Hengivenhed for ham. Hun var stolt af at staa ved hans Side mod de mange, som dømte ham. Og alligevel følte hun sin Troskab halvt som en Synd.

Men fra den Dag, hun første Gang traf Karl Torning, blev Ellen utryg i Forholdet til sin Fader.

Han havde ikke nævnet ham til hende, og alligevel havde hun en Fornemmelse af, at han ofte tænkte paa ham og ikke kunde lide ham. Hun gik i en stadig Frygt for, at han en skønne Dag skulde tage hende for sig og fordre Fortrolighed af hende. Hvad skulde hun dog saa sige? Hun havde jo intet at tilstaa — og alligevel syntes hun, at hun maatte blive rød som et dryppende Blod og undvige hans Blik, om hun sagde, at han ikke var i hendes Tanker.

Derfor blev fra nu af hendes Besøg hos ham sjældnere end før. Og naar de var sammen, søgte hun med febrilsk Iver at holde andre Emner for Samtalen fast. Ofte sad de og drøftede med pinlig Udholdenhed Ting, som ikke optog nogen af dem; Ordene faldt tungt og dødt, mens Tankerne, som skulde give dem Liv, arbejdede rastløst langt borte.

Thi ogsaa Funke sysselsattes stærkt af Torning. Han havde ikke set ham siden den Dag ved Folkefesten. Men netop dette, at den unge Mand syntes at holde sig borte fra hans Veje, gjorde ham uhyggelig til Mode og satte hans Indbildningskraft i Bevægelse. Den Lighed med den døde, som ved det første Møde paa en Gang havde slaaet ham, fik stedse fastere og sikrere Form, og det var ham, som om Frederik i Tornings Skikkelse var vendt tilbage for at kræve Sonebod. Et eller andet Sted sad han vel nu og

pønsede paa ondt — med det Smil og det Blik, som Funke kun altfor godt kendte. Saaledes blev han en Art Hævnens og Straffens Aand, der selv skjult rugede over sine Planer og som naarsomhelst kunde træde frem i Lyset.

Funke kunde bittert le sig selv ud, fordi han opstillede disse Skræmmebilleder. Men han evnede ikke at jage dem fra sig.

Stadig holdt han Udkig. Altid havde Ellen hans vaagne Øjne over sig. Han spejdede efter den mindste Hentydning i hendes Ord, den mindste Rødme paa hendes Kind, den mindste Usikkerhed i hendes Blik. Men intet forraadte hende.

Til sidst nedlod han sig til uset at følge efter hende i nogen Afstand, naar hun gik hjem fra ham. Men hun mødte ingen.

Han kom til at lide af Søvnløshed i denne Tid. Tidt maatte Nancy sidde oppe til ud paa Natten og læse højt for ham. Eller han bad hende synge, og hun sang for ham som for et stort, uroligt Barn.

Om Dagen kom han undertiden pludselig ind og gav sig til at lege med Drengen. Men ligesaa brat kunde han holde op igen. Og det hændte, at Barnet græd af Skræk over det barske Udtryk, hans Ansigt saa paa en Gang fik.

Det skete en Dag, da Ellen kom for at besøge sin Fader, at det ikke var ham men Torning, der paa hendes Ringen kom ud og lukkede op.

Hun veg i første Øjeblik tilbage med et lille

forskrækket Skrig. Men Torning bragte hende smilende en Hilsen fra Faderen. Doktoren havde tilfældig mødt ham paa Gaden, de var kommen i Passiar sammen, og Doktoren havde spurgt, om han ikke havde Lyst til at gaa med hjem og se, hvordan han boede. Saadan en gammel snurrig Ungkarle-Wigwam, det kunde maaske more ham . . .

Altsaa var han gaaet med. Men som de bedst sad og passiarede, var med et Doktoren kommen i Tanker om, at en bestemt Aftale kaldte ham bort. Det var meget uheldigt, for han ventede netop Besøg af sin Datter.

Han havde da maattet bede Torning om at lukke op for hende, naar hun ringede paa, og holde hende med Selskab, til han selv kunde være der igen. Antagelig vilde han være hjemme i Løbet af en Times Tid.

Der var nu allerede gaaet et Kvarter.

Ellen gled ind i Stuen. Torning fulgte efter. Hun syntes, hun kunde mærke, hvordan hans Øjne brændte mod hendes Nakke.

Hun satte sig paa Kanten af en Stol og bed nervøst i Fingerenderne af sine Handsker. Imens løb alle Muligheder for at slippe bort rundt i hendes Hjerne, men ingen af dem vilde antage klare Omrids. Det var for hende, som om Torning fyldte hele Stuen rundt om hende.

Men Torning bøjede sig smilende frem mod hende og saa hende ind i Ansigtet.

— Ja, her sidder vi altsaa. Det er nok et ufrivilligt Stævnemøde, dette her.

— Jeg forstaar virkelig ikke, hvorfor Fa'r . . .

— Aa, han maa vel have undt mig det godt, tænker jeg.

— Saadan noget maa De ikke sige.

— Ikke? Det holder De ikke af? Hvad skal jeg saa more Dem med, Mademoiselle Funke? Skal vi lege Panteleg?

Hun kom til at le. Forlegenhedens trykkende Taage hævede sig, gennemskinnet af hans Ungdom og hans frejdige Munterhed.

— Aa, De er da en forfærdelig en til at finde paa.

Men han gentog med en alvorlig Mine sit Spørgsmaal.

— Jeg tillod mig at spørge, om vi skulde lege Panteleg.

— Panteleg! Jeg tror, De vil.

— De tænker vist paa at kysse. Men hvis det generer Dem, kan vi jo godt lade være med det. Da blev hun vred.

— Saadan noget vil jeg slet ikke høre tale om.

— De vil ikke høre tale om at lade være at kysse! Ja ja da, saa kysser vi. Jeg er ikke bange for at lægge Mund til.

Hun rejste sig.

— Vil De have, jeg skal gaa lige paa Minuten?

— Meget nødig. Hvad vilde Deres Fa'r tro, naar jeg maatte fortælle ham . . .

Hun blev saa forskrækket ved den blotte Tanke

om, at hendes Fader kunde blive indviet i, hvad de havde talt om, at hun lod sig falde ned paa Stolen, som hun nylig havde rejst sig fra.

— De maa ikke tale til mig om saadan noget, hører De, Torning, sagde hun ganske ynkeligt.

— Godt, saa taler vi ikke om det, sagde han alvorligt. De ved jo godt, at jeg ikke vil gøre Dem imod, Frøken Ellen.

Men i det samme greb han hendes Haand og kyssede den. Hun gjorde intet for at hindre det. Og et Øjeblik dvælede hendes Blik lysende og varmt i hans.

Der blev en lille tyst Pavse. Hun sad og saa ned for sig. Han havde rejst sig og givet sig til at se ud ad Vinduet.

Saa vendte han sig om mod hende og begyndte at tale om ganske ligegyldige Ting. Hun saa op paa ham paa en Gang beroliget og en Smule skuffet.

Men lidt efter lidt fangede han hende ind i Samtalens Garn. Han fortalte hende løst og fast om sit Liv, om hvordan han stadig havde kæmpet sig frem, vundet Fodfæste og tabt det igen, skiftet fra den ene Livsstilling til den anden, indtil det gik op for ham, at han vilde være Kunstner, *burde* være Kunstner. Paa alle Stadier af sin Tilværelse havde han oplevet de sælsomste Ting, aldrig havde han kunnet falde til Ro, altid havde han mødt Overraskelser. Og han vidste at fortælle med et eget malende og blinkende Liv, der fængslede og betog hende. Snart var hun

helt inde i Samtalen, hun lo og spurgte ud, og ofte fuldførte hun hans Sætninger, idet hun søgte at gætte sig til, hvad han vilde sige.

Da Funke kom hjem, traf han de to unge helt optagne af hinanden. Han maatte ringe to Gange, inden der blev lukket op for ham.

Det forekom ham, at der gled en svag Rødme hen over Ellens Kinder, idet han traadte ind. Han følte, hvordan en dump, afmægtig Uvillie stemte for hans Aandedræt. Mest havde han Lyst til at flænge det fine Spind af Lykke, der ligesom hang i Stuens Luft, tage Torning under Behandling, krænge hans indvortes Personlighed for Ellens Øjne, saa hun kom til at se den Humbug og Usselhed, som han vidste var der.

Men han vovede det ikke. Glippede Forsøget, vilde hun uigenkaldelig glide fra ham. Og han kuede sin Uvillie, var forekommende, næsten jovial, til den unge Mand omsider gik.

. . . Dr. Funke havde tabt sit Slag. Et Slag, som han nøje havde forberedt og varsomt gennemtænkt.

Han havde allerede for nogen Tid siden i Hemmelighed skaffet sig at vide, paa hvilken Tid af Dagen Torning kom hjem fra Malerskolen, og givet sig til at passe ham op, til han en Dag virkelig traf ham. Han udholdt ikke længere at have sin Skæbne svævende i Uvished over Hovedet. Derfor vilde han nu selv sætte den i Bevægelse.

I værste Fald vilde han derved kun fremskynde

Begivenhedernes Gang. Imidlertid nærrede han et Haab om, at naar Ellen uforberedt stillede Ansigt til Ansigt med Torning, vilde den Fortryllelse hæves, som muligvis sad igen fra deres første Møde. Der var en vis Sandsynlighed for, at Fyren ved et Møde under fire Øjne vilde gribe for rapt til for helt at vinde den Sejr, han allerede saa smaat havde i Hænde. Ellens ungpigelige Frygt for Livets altfor haandgribelige Virkelighed vilde da maaske rejse sig imod ham. Og hans Indflydelse vilde være besværgen for denne Sinde.

Det var det, der nu var slaaet fejl. Og Funke følte, hvordan Slapheden og Ligegyldigheden tog ham. Det var nok saadan, at hver Gang han aabnede et Glughul ud mod Livet og Lyset, saa var der en overmægtig Skæbne, der udefra satte Skodde for. Ogsaa Ellen skulde nu tages fra ham. For hans Øjne svandt hendes lyse, ungdommelige Skikkelse, gled ud i Dis, til han ikke mere formaaede at holde hendes Træk frem for sit Syn . . .

I den nærmeste Tid derefter kom Torning af og til op til ham. Han vidste godt, sagde han, at han manglede saa grumme meget i almindelig Udvikling — desværre, hans tidligere Livsstilling havde hindret ham i at indsuge Kundskaber og Almendannelse. Derfor var han saa taknemmelig over, at en Mand som Doktoren tillod ham at søge hans Selskab.

Funke fandt sig i ham i nogen Tid.

Men en Dag sagde han ligefrem til ham, at han ikke havde nogen Tillid til ham. Han vidste, at hvad han havde fortalt om, at han havde været Telefonarbejder, var Opdigtelse. Og ogsaa paa andre Punkter mente han at have grebet ham i Usandhed.

Torning indrømmede, at han havde bundet Doktoren noget paa Ærmet. Han vidste godt, at hans Fantasi undertiden satte i for stærke Spring for ham. Desværre, det var en stor Fejl, og hans eneste Undskyldning var, at han havde en ualmindelig Modtagelighed for Tankeoverføringer, saa andre Menneskers Oplevelser paa en højst ubehagelig Maade puslede i hans Hjerne. Han vilde dog fremhæve, at han aldrig løj til Skade for nogen.

Fra den Dag var han dobbelt høflig og indsmigrende. Han blev ved at komme til Funke som før. Og Funke fandt ikke nogen Lejlighed til et Brud.

Enkelte Gange traf han ved disse Besøg ogsaa Ellen. Og da sad Funke med en Fornemmelse af, at alt, hvad de to unge sagde, havde en underforstaaet Betydning, som var skjult for ham selv.

Men naar Fader og Datter var ene sammen, talte Ellen aldrig om Torning. De sad sky overfor hinanden, og deres Samvær blev tvungent og ordknapt.

En Dag brød Funke overtvært og spurgte hende ligefrem, om hun holdt af den unge Mand.

Hun bøjede Hovedet og tav, blussende rød.

Da brast for Funke det sidste Haab. Et Øjeblik sortnede det for ham. Men han gjorde hurtigt Vold paa sig selv. Han tog Ellen om Livet og førte hende hen i Sofaen.

— Ja ja, min lille Pige, sagde han, naar det er saadan med Dig, saa maa det vel være det bedste for Dig. *Jeg* kender ham jo ikke saa nøje, men jeg — jeg vil gøre for Jer, hvad jeg kan.

Efter den Tid mødtes Torning ofte med Ellen i hendes Faders Hjem. Undertiden gik Funke ud og lod dem være ene.

Men til sin Moder sagde Ellen ikke noget. Og hun syntes, at hun heller aldrig i Livet vilde kunne faa sig til det.

Men Funke var i den sidste Tid bleven saa gammel og træt. Nancy plejede ham med alskens Husraad, men intet hjalp.

Og atter optog han sit Venskab med Gadens Børn. Eller han drev omkring i Kvarteret paa maa og faa, med et underligt træt Smil om den sammenknebne Mund.

Madam Villadsen kunde ikke tilgive sin Datter, at hun havde givet sig i Huset hos Dr. Funke.

Ikke fordi hun, naar hun vilde være ærlig, personlig syntes, at der var noget ondt i det. Pladsen hos Doktoren var en Plads som enhver anden, der var ikke nogen Uregelmæssighed i, at Nancy havde taget imod den — og selv om der havde været, saa havde Madam Villadsens moralske Ømtaalighed før staaet for værre Stød.

Men Ulykken var, at Kvarterets Sladder nu en Gang havde klæbet sig til Forholdet, og at enkelte Stænk af den Dyndmasse, der daglig nedvæltedes over Datterens Rygte, ogsaa ramte Moderen, hvem man formodede meddelagtig. Og Madam Villadsen, for hvem den ydre Agtværdighed var som en Klædning, der barmhjertig dækker over enhver Brøst, følte nu paa en ubehagelig Maade, at dette Klædebon flængedes, og hun grebes af en ubestemt Frygt for, at man gennem Flængerne skulde kunne skimte et eller andet, som ikke vel taalte Dagens Lys.

I Villadsens Nærværelse nøjedes hun imidlertid

med at klynke surt og vrippent. Ærgrelsen havde faaet alle Vædske i hende i Bevægelse, hun dryppede og flød bestandig ud af Øjnene og den tandløse Mund, og ved enhver Smule Ophidselse sprak der en sur Sved frem paa Panden af hende. Og hele Dagen rumsterede hun om i Slæber, saa at hendes Gang lød som en Svamp, der visker hen over en Tavle.

Men naar Villadsen var gaaet til sin daglige Dont, kom i Reglen Kamilla. Hendes Nærværelse havde altid en stærkt forfriskende Indflydelse paa Moderen. Fra at være klynkende blev hun snærende. Og under stride Braadsøer af Kaffe hidsede hun sig op i et Hysteri, der fraadede og hvæsedede og skældte. Oppe paa Fjerdesalen kunde Funke og Nancy altid høre, naar Kamilla var der.

Men somme Tider gik Madam Villadsen over Gaden og besøgte Skomagerens i Kælderen. Der kunde hun blive siddende i flere Timer ad Gangen. Naar hun skulde hjem, fulgte Skomageren hende til Dørs, og de blev saa staaende begge to nogle Minuter og stirrede op mod Fjerdesalens Vinduer, som ventede de derfra en Aabenbaring.

I Begyndelsen mærkede dog Nancy ingen Udslag af Moderens Vrede.

Men saa var en Dag noget Linned, hun havde hængt til Tørring, revet ned og slængt i Snavset paa Loftsgulvet. Kort Tid efter var nogle Potteplanter, hun havde stillet ned i Gaarden, væltede og Urtepotterne slaaet itu. Og atter en Dag var

en Del af en Klosetspands Indhold tømt ud udenfor hendes Køkkendør.

En Dag, da Nancy stod nede i Gaarden, fik hun gennem Kældervinduet Øje paa Moderen, der puslede om dernede. I et Rum af Kælderen, til hvilket der førte en Tremmedør, havde Nancy liggende et lille Forraad af Kartoffler og Grøntsager. Hun saa nu Moderen trække en Flaske Petroleum frem under sit Forklæde og helde noget af Vædsken ind mellem Tremmerne, saa den flød ud over alt, hvad der laa derinde.

Ganske sagte listede hun sig ned ad Kældertrappen. Da Madam Villadsen efter fuldbragt Daad vendte sig om, stod hun Ansigt til Ansigt med sin Datter. Madam Villadsen blev herover saa betuttet, at hun tabte Petroleumsflasken, der gik i Stykker.

Nogle Øjeblikke stod hun ganske forbløffet, uden at finde Ord. Men saa gav hun sig til at smælde en Hagl af Skældsord ind i Ansigtet paa Datteren. Først fordi hun kom listende, saa man ikke kunde høre hende, ligesom hun kunde være en Ræv, der gik og lurede og lumskede — laa nu ikke den go'e Petroleum spildt, og Urtekræmmeren havde netop sat Petroleumen op; Fattigfolk fandt sgu ikke deres Penge paa Gaden. Dernæst i større Almindelighed over det ryggesløse Liv, hun førte. Man maatte jo skamme sig over at være hendes Mo'er — men det var Takken, fordi man havde opdraget sine Børn ordentlig og altid undt dem det bedste. Tænkte hun saa

endda lidt paa sine gamle Forældre — der var jo altid i saadan et Hus som Doktorens noget, som alligevel ingen brød sig om. Men hun gjorde Fa'en! Hun var nok ligeglad, om de saa kom paa Gaarden imorgen den Dag!

Madam Villadsen spyttede af retfærdig Harm og førte Forklædesnippen til sine Øjne.

Nancy hørte længe tavs paa hende. Men tilsidst tabte hun Taalmodigheden. Og det kom mellem de to Kvinder til et Skænderi, der gjaldede over hele Huset og lokkede nysgerrige Ansigter frem i alle Køkkenvinduerne.

I nogen Tid derefter skulede Madam Villadsen i afmægtig Vrede efter Nancy, naar de tilfældig mødtes.

Men saa var det, Torning begyndte at komme i Dr. Funkes Hus. Hun var ikke længe om at opdage, hvad hans Besøg betød. Og med det samme stod det hende klart, at her var et Punkt, hvor de der oppe paa Fjerdesalen kunde rammes.

Selv var hun imidlertid ikke i Stand til at lægge og gennemføre en tilstrækkelig virkningsfuld Krigsplan. Men som sædvanlig tyede hun til Skomager Thomsen. Hun tilbragte hele Dage i hans Kælder.

Og en Dag saas Skomageren at komme op af Kælderen og stiv af ansvarsfuld Værdighed at bevæge sig ned ad Gaden og dreje om Hjørnet. Det var noget, der sjældent skete, thi Skomageren følte sig utryg, naar han kom udenfor sine egne Enemærker. Man vidste derfor, at han maatte

være optagen af en eller anden vigtig Mission. Tilmed var han iført den høje Hat og den sorte Frakke, hvori han for en Aarrække tilbage havde hjemført sin Brud. Hatten var for stor og gyngede langt bag ad Nakken, og Frakken, der var lang og gejstlig, slog nogle sørgmodige Folder om hans slatne Person. Men desto højtideligere saa han ud, og gennem Gadens Beboere gik der et halvt ængsteligt, halvt forventningsfuldt Gys.

Et Par Dage senere, da Funke gik ud af sin Gadedør, løb han paa Trikotagefabrikant Risgaard.

Risgaard stod plantet midt paa Fortovet. Det var synligt, at han havde passet ham op. Hans store, runde Ansigt blussede af Vrede, og den svære Haand fattede krampagtigt om Stokkehaandtaget.

— Hvad er det for Skandaler, De nu har lavet? Hvad er det for Skandaler, siger jeg? Der har været en Mand og har fortalt det, hjemme hos os. Han kunde ligefrem ikke holde ud at se, saadan som det gik til, sa'e han.

Han næsten spyede Ordene ind i Ansigtet paa Svingersønnen.

Funke veg uvilkaarligt et Skridt tilbage.

— Skandaler?

— Ja, jeg sagde Skandaler altsaa. Hvad skal man ellers kalde det? Skal De nu have Deres Datter kørt ned i Skidtet? Syn's De kanske

ikke, det er nok, syn's De kanske ikke, det er nok, at De var Skyld i, at Frederik han kom saa sørgeligt afsted?

— Nu skal De vogte paa Deres Mund, Risgaard.

— Nej, Dælen rast' mig, naar jeg gør! En Kavalier som Dem kan ikke forlange altid at blive taget paa med den bløde Kost — De kan tro, De skal faa Deres Samvittighed paa Komedie! De lader Deres Datter holde Stævnemøde med en ung Skvatmikkel oppe paa Deres Værelse! Tør De nægte det, tør De nægte det?

— Jeg har ingenting at nægte. Jeg skylder ikke Dem Regnskab for, hvordan jeg handler overfor mit Barn.

— Saa det gør De ikke, saa det gør De ikke! Hvem har kanske kostet hendes Opdragelse — hvad? Det er maaske Dem, De sølle Skidt, som ingenting har og ingenting kan uden gøre Ulykker?

— De taler om Opdragelse — De!

— Ja De kan sgu da ikke tale med om det — af Deres Lomme er der ikke gaaet saa meget til hende som til hendes Særk. Men faa hende til at smide sig væk til en af samme Slags som De selv — der er De Manden! De maa jo skamme Dem noget, føj for Satan, De maa jo skamme Dem!

— Nu skal De gaa Deres Vej, Risgaard.

— Jeg gaar, naar jeg har Lyst, jeg gaar, naar jeg har Lyst. Men De skal holde Ellen

udenfor Deres beskidte Anskuelse altsaa. Ellers gaar vi frem ad Rettens Vej imod Dem.

Han stødte Stokken haardt mod Brostenene. Funke havde følt sig greben af et klamt Ubehag ved hans plumpe Vrede, og paa samme Tid havde det ærgret ham, at han ikke kunde finde de rette Ord at vise ham tilbage med. Men hvorledes skulde han kunne trænge gennem denne Tykhuds Panser af Grovhed? Han stod overfor ham som overfor en, der talte et fremmed Sprog og kun det ene. Han kunde gøre sig forstaaelig for Funke, men naar Funke forsøgte at svare igen, vilde han tale for døve Øren.

Paa en Gang forekom imidlertid Svigerfaderen ham komisk. Hele Skikkelsen med den bugede Mave over de korte, kluntede Ben, med det røde Ansigt fuget af Harme, med det stride, graa Haar, der tottede sig frem i Børster under Hatteskyggen, lysnede op i en stor Latterlighed. Som Risgaard stod der, lignede han en tirret Flodhest.

Funke gik tæt ind imod ham og saa ham smilende ind i Øjnene.

— Hør nu, min gode Risgaard, skal vi nu lade være at skabe os. Tror De ikke, jeg kender Dem og Deres moralske Principper? Tror De ikke, jeg kunde krænge Dem ud og ind som en gammel mølædt Rævebælg, om jeg havde Lyst? Der er maaske dem, hvem De endnu kan imponere som Hædersgubbe og Vildmand i det moralske Vaaben, men husk paa, hvor godt

jeg kender Dem! De kommer her jo dog bare, fordi De mener, at den Slags Optøjer hører sig til — og saa fordi De af et godt Hjerte under mig en Overhaling. Men i Virkeligheden er De jo ikke Spor af indigneret. Nu skulde De gaa hjem og tale med Mathilde. Hun er rimeligvis hysterisk, hun trænger til at beroliges. Og lad De saa for Resten ganske rolig mig passe mine egne Sager.

Prustende af Harme havde Risgaard hørt paa ham. Nu hævede han truende Stokken imod ham. Men han slog ikke.

— Skal jeg sige Dem, hvad De skulde? raabte han. Skal jeg sige Dem, hvad De skulde? De skulde have nogle gode nogen i Deres bare Ende altsaa! Og hvis det ikke var, fordi vi staar her paa offentlig Gade, saa skulde jeg ogsaa nok være Mand for at give Dem dem. Det kan De stole paa, jeg skulde!

Han gjorde pludselig omkring og vraltede hvæsende hen ad Gaden. Men da han var kommen nogle faa Skridt bort, vendte han sig endnu en Gang om mod Funke og raabte:

— Men nu skal jeg sige Dem, hvad vi gør. Vi sender Ellen paa Landet. Hun skal i en Præstegaard, hun skal Fanden danse mig i en Præstegaard; jeg gaar ud om det imorgen den Dag! Saa kan De jo se, hvornaar De igen kan faa arrangeret Stævnemøde og Uanstændighed — fy for Fanden altsaa!

Han forsvandt om Hjørnet.

Men Funke havde pludselig tabt Lysten til at gaa ud. Han gik ind ad sin Gadedør og steg tungt op ad Trapperne. Med de sidste Ord havde Risgaard dyrt taget Oprejsning for hans rolige Hævn, og Sejren var nu Modpartens. Ellen skulde sendes bort — han kunde ikke hindre det. Han skulde i lang Tid ikke se hende, og hun vilde komme ind under Paavirkninger, som var ham fjendske og som han ikke havde noget virksomt Middel imod. Alle de Tanker, han havde fremelsket i hendes fine, uberørte Sjæl, dem vilde unænsomme Hænder atter søge at luge bort. Og det nu, netop nu, da hun var i den Alder, hvor Personligheden faar sin endelige Støbning og hvor det gælder om, at der vises den varsomste Omhu af dem, i hvis Hænder den er lagt.

Men pludselig slog en Tanke ned i ham. Skilsmissen fra ham betød jo tillige en Skilsmisse fra Torning.

Hver Gang de to unge havde været sammen, havde han med ængstelig Opmærksomhed iagttaget dem. Han læste ud af Ellens hele Holdning en hovedkulds, ungdommeligt stormfuld Hengivelsestrang. At Torning var bleven dens Genstand, var nærmest en Tilfældighed; ligesaa fuldt kunde en anden ung Mand, hun havde mødt paa sin Vej, have vakt den hos hende. Hos Torning sporede han derimod kun Mandsdyrets Behag ved at se et smukt Bytte næsten tilbydende sig selv. Og med dyb Bekymring

fulgte Funke Forholdets Udvikling uden at turde gribe ind.

Imidlertid var der næppe endnu udtalt noget afgørende Ord mellem de to unge. Torning følte sig øjensynlig sikker; han gav sig god Tid og dvælede nydende i Situationen og Forventningen.

Imidlertid var det jo muligt, ja næsten sandsynligt, at Ellens Følelse for ham alligevel ikke var saa stærk, at den vilde hærdes gennem en længere Adskillelse. Tvært imod: halvt udfoldet som den var vilde den snarere langsomt bleges og visne. Den vilde dø tyst og uden Smerte, saadan som de for tidlig spirende Blomster dør i de første Vaarnætters Kulde.

Han hævede sit Hoved. Maaske var dog til syvende og sidst hans egen Indflydelse paa hende stærk nok til at overleve Adskillelsen, mens det Indtryk, Torning havde gjort, vilde udslettes. Naar hun kom tilbage, vilde hun paany være hans lille Pige, og med al den Styrke, han ejede, vilde han kæmpe for at holde hende fast. I hende vilde han leve sit Liv. Hun var den eneste, i hvem han nu saa en Fremtid for sig selv. For denne Fremtid var han rede til endnu at tage en Dyst.

Der gled et Smil hen over hans Ansigt. I Tankerne saa han sin Svigerfader harmbuldrende stønne ind ad Byen til. Mon den gamle Mand vidste, hvis Sag han nu stod i Begreb med at fremme?

Villadsen havde sit Stridsskrift næsten helt færdigt.

Skridt for Skridt havde han kædet dets Tanker sammen, til de dannede en Bygning af en egen strid og stejl Rejsning. Al sin sammenruggede Trods, al sin ensidige Ærlighed havde han nedlagt deri. Ikke en Tøddel i det hele Manuskript, uden at han havde lidt og stridt sig dertil gennem slidsomme Dages bitre Oplevelse, gennem vaagne Nætters mørke Grublen.

Men endnu stod tilbage at give alt dette tunge og barske Stof en saadan Formens Smidighed, at det vilde kunne trænge ind, selv hos de ligegyldige eller uvillige.

Her var det især, Dr. Funke kunde yde ham Støtte.

Thi med Menigmands Ærefrygt for det trykte Ord og hans usikre Angst for at slippe noget fra sig saa Villadsen overalt Faldgruber, Muligheder for Misforstaaelser eller Blottelser. Ikke en Tøddel, ikke et Komma formaaede han at glide let henover. Og mens hans Sikkerhed ikke et Øjeblik havde svigtet ham, da det gjaldt om at

opstille selve Bogens Grundtanker, saa blev han nu raadvild og hjælpeløs som den, der bevæger sig frem over et ukendt Jordsmon, ængstelig for pludselig at mærke Mosegrund under sine Fødder.

Og under denne Usikkerhed var det kendeligt, at hans Arbejdsevne begyndte at svækkes, hans Interesse at sløves. Ofte, naar Funke søgte at overbevise ham om et og andet, sad han og stirrede tavs ud for sig med et underlig tomt Blik. Det var tydeligt, at hans Tanker var langt borte og at han intet havde forstaaet af Doktors Ord . . .

Dag for Dag tog hans Uoplagthed til. Ofte klagede han over Hovedpine. Den begyndte nede mellem Nakkehvirvlerne og pressede sig kileformet op efter, til hele Hovedet tilsidst var som en stor, smertende Byld. Aldrig før i sit Liv havde han kendt til noget saadant.

Funke søgte at styrke hans vaklende Evne det mest mulige. Naar Villadsen fik et af sine Anfald, talte han til ham som til et lille Barn.

— Go'e Villadsen, sagde han, vi *maa* jo. Men særligt Hastværk har det naturligvis ikke. Verden bliver saamænd ikke bedre i det første Par Maaneder, saa enten Deres Piece kommer nu eller først til Mikkelsdag, vil der være lige god Brug for den. Nu bare ikke forknyt, Villadsen. Tag den blot med Ro, tag den med Ro!

Men herom vilde Villadsen ikke høre tale. Ingen vidste, hvad der kunde ske: han kunde jo

saaledes dø imorgen den Dag. Og det, han her havde at sige, det maatte og skulde ud og øve sin Virkning. Hver Dag, han tøvede, var en Dag vunden for Uretten.

Saa tvang han sin syge Hjerne til at arbejde videre. Med en Kæmpeanspændelse overvandt han sin Usikkerhed, og ved Funkes Hjælp pløjede han sig gennem et Par Sider af Manuskriptet.

Men pludselig som han sad, kunde det hele briste for ham, og han kom da ikke ud af Stedet. Saa kunde han blive greben af en ustyrlig Hidsighed. Han kunde slaa i Bordet og raabe paa, at han ikke vilde skyldes Doktoren noget. Ja, han antydede, at Funke blot vilde lægge Snarer og Baghold for at hindre ham i at faa det frem, han vilde.

Indtil Anfaldet var ovre, og han bøjede Hovedet ned mod Bordet og græd som et Barn.

Paa samme Tid kom det Funke for Øre, at han ved forskellige Lejligheder havde haft Sammenstød med Kammerater og tidligere Venner. Han gik rundt paa Arbejdspladserne og bebrejdede dem, at de havde svigtet deres Sag. Det var en formelig Missionsvirksomhed for de Spørgsmaal, der efterhaanden helt havde fyldt ham. Og naar man tog til Orde imod ham, kunde han blive helt ude af sig selv. Et Par Gange havde man maattet sætte ham udenfor med Magt.

Nancy saa, hvad der foregik, men hun sagde intet. Gik blot stille om og med bøjet Hoved.

En Dag, da Arbejdet ikke havde villet gaa, fik Funke Vennen med hen i „Sejren“. Villadsen havde mod Sædvane vist sig mildt resigneret, han havde endogsaa spøgt med sin Uoplagthed. Og Doktoren havde da tænkt, at det kanske kunde adsprede ham at komme mellem andre Mennesker.

Da de kom ind, opdagede Funke straks Skomager Thomsen mellem Gæsterne.

Skomageren havde tydeligvis drukket en Del. Han sad midt i en oprømt Kres, perlende af Spiritus og Ondskab.

I Øjeblikket var han netop ved at fortælle en Historie, der synligt optog Tilhørerne stærkt. Og da han saa, hvem det var, der kom, knejste han udfordrende.

Funke og Villadsen tog Plads henne i Hjørnet. Der blev i nogen Tid stille ved begge Bordene.

Stille som lige før en Fægtning, naar begge de fjendtlige Parter lurar paa hinanden i Dækstilling.

Saa begyndte Skomageren at tale om visse Folk, der ansaa sig for bedre end deres Kammerater og som derfor ikke vilde være med, netop naar det gjaldt om at staa sammen. De gik bare ud paa at sætte Lus i Skindpelsen med Sludder og Præk om Ting, som ingen Steder hørte hjemme. De skulde meget før passe deres egne skidne Sager end som at gaa og stikke Næsen i, hvad der ikke ragede dem. Naar man saa lidt

nøjere efter, saa kunde de vist have nok at tage sig af hjemme hos dem selv . . .

Han hævede Stemmen netop saa meget, at Funke kunde høre det meste af, hvad han sagde. Af og til kastede han et skjult Sideblik hen til Hjørnebordet, og der gled et tilfreds Udtryk over hans Ansigt.

Villadsen sad imidlertid med Øjnene ufravendt rettede imod ham. Han bestilte Kognak og skyllede i Hast et Par Glas ned foruden Øllet. Der tegnede sig to røde Pletter paa hans Kinder.

Al sin Styrke samlede han om det at forstaa de Ord, som derhenne fra hviskedes imod ham. Hans Blik hang ved den talendes Læber. Han indsugede i sin Sjæl hele hans Minespil, alle hans Bevægelser.

Og han forstod. Det var, som om der spændtes hemmelighedsfulde Traade mellem ham og den anden. Ordene gled fra Hjerne til Hjerne. En usynlig Haand skrev dem paa Væggen i Villadsens Bevidsthed.

Skomageren hidsedes mere og mere op — af Vennernes nyfigne Latter, af Funkes kolde Ro — af disse to Øjne, der glødede imod ham. Han blev højrøstet og slog i Bordet . . . Jo, det var evigt sikkert og vist: disse Villadsens var en Skandale for Kvarteret. Manden doven, i Smug drikfældig, Forræder mod Arbejdernes Sag, Datteren letfærdig, samlevende forargeligt med en vis Mand, de vidste nok hvem. Konen var skikkelig nok: Stakkel! hun kom jævnlig til ham, Thomsen,

for at søge Raad og Trøst. Kraft stejle og Fanden raspe i ham! Men hvad skulde han gøre? Han havde jo ingen Magt og Myndighed til at faa den gamle skidtvigtige Skruebrækker anbragt der, hvor han med rette hørte hjemme . . . Han sagde Skruebrækker! For al den Fest, han gik og lavede rundt om, hvor han kunde komme til, den var jo bare beregnet paa, at Arbejderne skulde gaa galt i Byen og skade deres Sag.

Villadsen havde forstaaet. Han forstod, at Ordet Skruebrækker, Arbejdernes værste Smæde-navn, blev fæstet paa ham.

Han var bleven ganske bleg. Det var, som saa han Gruppen derovre ved det andet Bord langt borte. Den hørte ikke til i Stuen. En Væg var gleden tilside, og den havde vist sig for ham som en ond Aabenbaring.

I Sammenhæng med denne overnaturlige Tilsynekomst maatte ogsaa den pludselige Lydløshed staa, der gjorde, at han kunde opfatte hvert et Ord af, hvad Skomageren sagde, mens han ellers ikke sansede en Lyd.

Der var den igen, den nervøse Hovedpine, der i den sidste Tid saa ofte plagede ham. Han mærkede, hvordan den begyndte at skrue sin Kile op i Nakken paa ham.

Han følte sig greben af en pludselig Trang til at forvisse sig om, at de Mennesker virkelig sad ved Bordet derovre, at det, han saa, ikke var Blændværk. Han rejste sig. Funke lagde sin

Haand paa hans Arm. Men Villadsen gik med faste, rolige Skridt hen imod Thomsen.

Hele Selskabet derovre rejste sig. Skomageren søgte at dække sig bag sine Kammerater. Men de traadte til Side, saa de to Mænd kom til at staa lige overfor hinanden. De vilde ikke narres for det virkningsfulde Optrin, som de følte maatte komme.

Villadsen stod lidt og saa paa Skomageren. Der var ingen Ophidselse at spore i hans Miner. Snarere en dyb Bedrøvelse som hos en, der uventet ser sig svigtet og forraadt.

Men pludselig faldt hans Haand tungt mod Thomsens Kind. Vennerne styrtede sig frem imod ham og vilde lægge sig imellem. Men der var noget i Villadsens Maade at være paa, der holdt dem tilbage, en ubevidst Billighedsfølelse, en Fornemmelse af, at deres Mellekomst vilde kunne føre til en Ulykke.

Thomsen søgte at værgе for sig. Men Villadsen rev den Arm til Side, som han holdt op for sit Ansigt, og blev ved at slaa, sanseløst, ustyrligt, mens hans Ansigt stedse beholdt sin bedrøvede Ro. Skomageren ramtes i Hovedet og Ansigtet, saa hans Næse sprang op at bløde, og han fik nogle Nævestød i Ryg og Bryst, saa han var lige ved at miste Vejret. Han stønnede og bad for sig.

Hele Optrinet varede kun nogle faa Øjeblikke. Da Værten kom styrtende til, raabende paa Politi, var Skomageren flygtet op af Beværtningen.

Villadsen stod midt paa Gulvet, aandende tungt, bleg og med store Sveddraaber paa Panden. Ved Bordet, hvor Skomageren havde siddet, laa Kopper og Glas i Skaar.

Værten dansede forbitret om Villadsen.

— Hvad er det her? Hvad er det for Bøllestreger? Det skal De Dælen rast' mig faa Lov at betale! Tror De, Kaféen her er en Snask, hvor man kan gaa og overfalde Folk? Sjover!

Men Funke standsede hans Ordstrøm. Han trak roligt sin Portemonnæ frem og erstattede Skaden. Og derefter tog han Villadsen under Armen og gik op af Kælderen med ham.

En Stund gik de tavse begge. Saa vendte Villadsen sig mod Funke og sagde:

— Jeg kommer til at bede Doktoren om, at jeg maa have Lov til at være lidt for mig selv nu. Det kom jo saadan over mig, dette her — jeg ved nok, jeg skulde naturligvis ikke have gjort det, men jeg kunde ikke lade være. Det har staaet og spændt paa i mange Aar. Men nu vilde jeg jo gerne have Ro til at tænke lidt over det . . .

Funke svarede ikke men trykkede varmt hans Haand. Lidt efter saa han ham dreje om det første Gadehjørne.

Selv gik han langsomt hjemefter. Han skuttede sig saa smaat i en egen Følelse af Velbehag. Vist var det dumt, det hans Ven havde gjort, men var der ikke undertiden noget befriende i at slippe en stærk og oprindelig Dumhed løs? Saa-

dan sætte over Snoren, der skilte det regelbundne fra det naturligt stærke? Det kunde være Kærlighed, der drev en, og det kunde være et oprigtigt og trofast Had: i begge Tilfælde var Nydelsen stor. Nærmere beset var det maaske netop godt, at der gaves smaa klamme Lovmennesker, med eller uden Guldtrusser — Folk, som satte deres Livs Opgave i at skridte af og lave Indhegninger og Vedtægter. Havde man ikke dem, vilde der ingen Forhindringer være at sætte over, ingen Skranker at bryde. Og Livet vilde blive som en Ørken — frit men overmaade kedsommeligt.

Han kom ind i den Gade, hvor han boede. Børnene flokkedes som sædvanlig om ham.

— Giv en Femøre, Hr. Doktor, giv en Femøre!
Og han greb i Lommen og delte Femører ud.

— Værs'god, I smaa Troldeunger, kan I saa raabe Hurra?

De satte i med et Brøl, som fik forargede Ansigter til at vise sig ved Vinduerne. Men Dr. Funke stod midt i Klyngen og lo. —

Da han gik op ad Trapperne, hørte han, at der blev ringet paa i en af Lejlighederne. Men inden han var naaet saa højt op, at han kunde se, hvem det var, aabnedes Døren til Villadsens Lejlighed, og der var nogen, der smuttede ind. Da han gik forbi, lød der inde i Entréen en op-hidset Mandsstemme.

Han kendte den straks. Det var Skomagerens.

— Hoho, tænkte han, nu søger den saarede Krigsmand Tilflugt hos den barmhjertige Søster.

Han gik op paa Fjerdesalen. Der blev han staaende ved Trappegangsvinduet og saa ned paa Gaden. Og ganske rigtig: lidt efter kom Skomager Thomsen og Madam Villadsen ud fra Huset og smuttede over i Kælderbutikken.

I et overstadigt Humør gik Funke ind i sin Løjlighed for at fortælle Nancy om de skete Krigsbegivenheder.

Imidlertid drev Villadsen om paa maa og faa, slentrede gennem Gaderne uden at vide, hvor han var, standsede af og til og saa paa et Butiksvindue uden at vide, hvad det var, han tog i Øjesyn.

Hele Tiden tumlede hans Hjerne med Spørgsmaalet om Ret og Uret i Forholdet til Skomageren. Han havde den danske Arbejders store Ærbødighed for disse Begreber og fandt ikke Ro, før han kom til Klarhed over, hvorvidt han havde haft Lov til at slaa fra sig eller ikke — om han kunde forsvare Overfaldet for sin egen redelige Samvittighed. Tvivlen herom laa sammenfiltret og uformelig i hans Hjerne.

At han havde haft juridisk Ret, det søgte han ikke et Øjeblik at bilde sig ind. Selv om han vilde sagsøge den anden for hans giftige Ord, saa vilde Straffen derfor dog blive mindre end for det legemlige Overfald. Intet kunde saare saa dybt som Ord, og alligevel var der kun ringe

Straf for at misbruge dem. Ordene var det mægtigste i Verden . . .

Iøvrigt tænkte han slet ikke paa at drage Skomageren til Ansvar. *De* Ord skulde ikke fæstnes i Rettens Protokoller. Skomageren kunde bare melde ham, saa skulde han tage sin Straf uden at kny.

Men naar saa det var overstaaet, saa var de vel ogsaa kvit. Saa havde han vel betalt. Og ingen skulde herefter kunne hæfte Bøllebetegnelsen til hans Navn.

Aa nej, han behøvede vel ikke at fortryde noget, selv om et Overfald naturligvis var og blev et Overfald og et Brud paa Loven. Nu kunde det jo dog være, at Skomageren vogtede sin Mund i det mindste en lille Tid. Og hvordan havde den Mands onde, hvislende Tunge ikke forpestet Livet for omtrent alle dem, der boede i Gaden. Hvordan havde ikke baade den ene og den anden Familie døjet under den Snak, han altid spredte om sig? Mon noget andet havde kunnet hjælpe end disse tøre, paalidelige Prygl?

Der gled et tungt Smil hen over hans Ansigt, og han rettede sig og trak Vejret dybt. Harmen med dens voldsomme Udladning var som en forfriskende Tordenbyge draget gennem hans Sind. Den Hovedpine, han før havde lidt af, var forsvunden.

Nu følte han sig oplagt til igen at tage fat paa sit store Arbejde. Dets Tanker, som han i

lang Tid kun med største Møje havde kunnet holde sammen paa, fyldte nu atter af sig selv hans Sind. Han syntes i et pludseligt Klarsyn at se, hvordan alle Vanskeligheder maatte løses og hvordan det hele Arbejde maatte forme sig.

Det var hen paa Eftermiddagen, før han vendte hjem. Han havde besørget nogle Forretninger, og sin Middagsmad havde han spist paa et Spisehus. Bagefter havde han været hos en Ven, der var Marskandiser paa Kristianshavn, for at fortælle ham, hvad der var sket, og høre hans Mening om Sagen. Og da Marskandiseren ganske billigede hans Handlemaade, omend med nogen Betænkelighed ved Tanken om Straffen, saa gik Villadsen glad hjem.

Sin Kone havde han hele Dagen igennem ikke skænket en Tanke. Heller ikke lagde han nogen Vægt paa, hvad Dom hun kunde antages at ville fælde.

Men da han nu kom gennem Gaden, saa han hendes sure Ansigt ligesom forstenet oppe i Vinduet. Det var, som blev det pludselig saa graat omkring ham.

Han gik op ad Trappen og lukkede sig selv ind. Men hun havde set ham komme og stod nu i Entréen for at tage imod ham.

— Hvad er 'et, Du har lavet? skingrede hun ham ind i Øret. Hvad er 'et, Du har lavet? Skal Du gaa og overfalde Folk? Du har sla'et Skoma'ren, til han snart ikke kan krybe henad Gaden. Du ku' jo li'saa godt ha' sla'en ham

ihjel. Men det er det forbandede Skidt, Du altid gaar og har saa travlt med. Dig og saa Doktoren, I vil nok danse i Tugthuset sammen.

Han trak Øret bort fra hendes Mund og skød hende til Side. Han vilde intet høre. Men derved blev hun endnu mere rasende. Hun fløj om ham og knyttede Hænderne imod ham, som vilde hun slaa, mens Eder og Skældsord flød ud af hendes tandløse Mund.

Inde i Stuen sad Kamilla og svælgede Kaffe. Hun saa lige ud i Luften uden at hilse, da Faderen kom ind.

Men Villadsen ænsede hverken Moder eller Datter. Han syntes i dette Øjeblik ikke, de kom ham ved, og deres Vrede var ham ganske ligegyldig. Mange Aars Vane havde pansret ham derimod.

Den eneste Tanke, han havde, var, at han igen kunde arbejde paa sit Stridsskrift. Øjeblikkelig vilde han give sig i Kast dermed. Oppe hos Dr. Funke kunde han vel faa Lov at sidde med sit Skriveri.

Han aabnede Kommodeskuffen, hvor han plejede at gemme sine Manuskripter. Men pludselig blev han ligbleg. Skuffen var tom.

Han vendte sig om mod sin Kone.

— Hvor har Du gjort af mine Papirer? raabte han. Du har gemt dem for mig, Din forbandede Kælling! Vil Du komme med dem, og det straks!

Hun gik tæt hen til ham og saa ham skadfro op i Ansigtet.

— Dine Papirer? Hvad er det for Papirer, Du sludrer om?

— De Papirer, der laa her i Skuffen. Du ved godt, hvad jeg mener.

— Naa dem! Det Skidt! Det har jeg brændt! Saa kan Du prøve paa at gøre Bøllestreger en anden Gang!

I samme Nu ramte hans Haand hendes Skulder, og hun følte sig slynget over mod en Stol, der væltede. Hun søgte at gribe for sig, men faldt baglænds mod Gulvet. Der hørtes et tungt Drøn af hendes Nakke, der slog imod det.

Hun hylede i vilden Sky. Kamilla foer rundt i Stuen og raabte med Munden fuld af Wienerbrød paa Politi.

Oppe fra Dr. Funkes Lejlighed lød der hurtige Skridt ned ad Trappen.

Nancy og Funke dundrede paa Døren. Men Kamilla havde ikke Sans for at lukke op. Hun havde aabnet Vinduet og skreg ud ad det om Hjælp. Nede paa Gaden begyndte der at samle sig Opløb.

Funke maatte ned til Viceværten og skaffe sig en Nøgle.

Da han omsider sammen med Nancy traadte ind i Lejligheden, stod Villadsen midt paa Gulvet og lo med en underlig, hivende Latter.

Midt paa Gulvet laa Madam Villadsen besvi-

met. Fra et Hul i Baghovedet vældede Blodet frem, klæbede de sparsomme graa Haar sammen og løb i en lang, tynd Strøm i en af Fugerne mellem Gulvplankerne.

Nancy rev med Magt Kamilla bort fra Vinduet og bøjede sig over Moderen.

— Kom her og hjælp mig, sagde hun kort til Søsteren. Vi maa have hende ind i Sovekammeret. Saa kan Du springe efter Doktor, mens jeg ser at faa lagt noget om Saaret.

Villadsens Latter hørte op. Han saa frem for sig med et tomt Blik, som om han ikke havde forstaaet, hvad der var gaaet for sig.

Funke lagde stille sin Haand paa hans Skulder.

— Kom op til mig, Villadsen. Her er ikke godt for Dem at være.

Og mens Døtrene bar den besvimeede Moder ind paa Sengen i Soveværelset, gik Villadsen efter Doktoren, stille og villigt som et Barn, der resigneret gaar Straffen for en Forseelse i Møde.

Men ned ad Trappen stod Husbeboerne i Klynger og drøftede, hvad der var sket. Man var enig om, at man længe havde forudset en Katastrofe. Og man udmalede sig med Tilfredsstillelse den strenge Straf, som kunde antages at ville ramme Villadsen.

Lidt efter kom Lægen. Han undersøgte Madam Villadsen, der nu atter var kommen til sig

selv og skældte og smældte. Støttet af Kamilla paastod hun, at det havde været Mandens Hensigt at slaa hende ihjel.

Men Lægen fandt ikke Saaret farligt. Næste Dag vilde hun igen kunne være paa Benene.

Oppe hos Funke sad imidlertid Villadsen og skrev og skrev. Funke havde ikke faaet Ro, før han havde givet ham Papir og Blæk. Inden det blev Morgen skulde Piecen være færdig, erklærede han.

Da det blev Sengetid, søgte Funke at faa ham til Ro. Men herom vilde han ikke høre tale. Han havde ikke Ret til at sove, naar Uretten vaagede.

Nancy og Funke fik kun et kort Blund den Nat.

Da Morgen kom, fandt de stadig Villadsen skrivende. Han lo til dem, stille og fornøjet. En hel Mængde beskrevne Stykker Papir laa foran ham, men paa de fleste var der kun nedskrevet nogle faa Ord.

Og sammen med nogle af Arbejderpartiets Slagord var Madam Villadsens og Skomagerens Navne stadig gentagne. Enkelte Steder var der sat tre Kors over dem. Og et Sted stod Ordet *Døden* gentaget tre Gange med flere Udraabstegn efter.

. . . Otte Dage senere blev Villadsen ført til Kommunehospitalet. I Mellemtiden havde han tilbragt den meste Tid med at skrive og ikke

været at formaa til at holde op, før han segnede af Træthed.

Men da Vognen kørte bort med ham, stod Skomager Thomsen i sin Kælderdør og plirede fornøjet og triumferende med sit ene Øje . . .

Korsør-Iltoget foer som en vred, snøftende Drage gennem det midtsjællandske Landskabs korngyldne og skovgrønne Fredsommelighed.

Dagen var ved at dø en mild og sagtmodig Død. Ganske skyfrit gik Solen ned, rød og rund og retskaffen som en stræbsom Familiefader, der søger Hvile efter en arbejdsfyldt Dag. Og Bønderne, der hist og her med Hænderne i Lommerne betragtede det forbiilende Tog, saa i deres brede Sindighed ud, som var de henfaldne i medlidende Forbavselse over, at nogen gad sammenhobe en saadan Sum af Energi, som det udladede.

Men for Ellen, der sad i en Tredieklases Damekupé, gik Toget langt fra hurtigt nok.

Ikke at hun ubetinget længtes efter at naa frem, thi Frygten for den Afgørelse, hun bares i Møde, var mindst ligesaa stærk som hendes Haab om, at den skulde havne i et heldigt Udfald. Men selve Opholdet i Kupéen var hende næsten uudholdeligt. I den Uvirksomhed, hun der var tvungen ind i, var det, som om alle Stalfjedre i hendes Sind slappedes, og den ivrige og glade

Villiessikkerhed, der havde baaret hende oppe de sidste Dage, faldt sammen. I dens Sted traadte en dirrende og prikkende Nervøsitet, der næppe tillod hende at sidde roligt paa det haarde Træsæde.

Og der havde dog ikke hos hende været Skygge af Tvivl om, at hun handlede ret.

Hun havde følt det, som gik hun til en Fest, da hun om Morgenens ovre i den jyske Præstegaard med sin Haandtaske i Haanden listede sig ned ad Loftstrappen for at gaa de halvanden Mil til Stationen.

Der havde ingen været oppe i hele Huset. Inde i Dagligstuen var Gardinerne rullet ned, som var det Nat endnu. Hun kastede et Blik derind — der stod endnu paa Bordet hendes Kniplebrædt fra Aftenen forud, der laa Præstens Bog, som han havde læst i til sin Aftenpibe, der den halvtømte Frugtskaal, af hvis Indhold ogsaa hun havde faaet sin Del. Det var, som om den foregaaende Dags Liv endnu tøvede og vilde holde hende fast . . .

Men hen over det ufejede Gulv skød der sig to lange Solstriber.

Og da hun havde drejet Nøglen om i Døren og gik over Gaardspladsen, stod Solen om hende som en varm, luende Gyldenstykkets Kaabe. Rundt om hende lød der Fuglestemmer. Spurvenes hæse Pippen skrattede ind imellem Lærkens Morgenjubel højt oppe fra den blaa, varmesitrende

Luft. Og omme fra Toften gjaldede Hanens Trompet-Fanfare.

Hun næsten dansede hen ad Vejen. Det glimtede af Dugg fra alle Marker, og Jorden glinsede af Fedme og Frugtbarhed. Hist og her var Sæden mejet og stod i tunge, gyldne Hæs.

Nu og da kom fra et af Husene en Køter trillende ud i tjenstlig Harmen. Og jo længere hun kom frem ad Vejen, des flere Mennesker mødte hun. Mest Røgttere og Vogterdrengene, der skulde ud at se til Kreaturerne. De hilste hende med et lille sparsomt Nik, og hun smilede og sagde Goddag.

Fra et Hus kom der et Par Smaafyre frem i bar Skjorte og stillede sig op ad Muren. De nikkede til hende og hun nikkede igen, til dem som til de andre.

Af Frygt for at komme for sent til Toget havde hun givet sig paa Vej i god Tid. Da hun naaede Stationen, var der næsten tre Kvarter til Afgangstiden.

Taalmodig satte hun sig paa en Bænk. Først nu kom hun til at tænke paa, at hun ingen Morgente havde faaet og at næsten alle hendes Penge vilde gaa til Billetten, saa hun maatte halvsulte den Dag, til hun om Aftenen kom til København.

Hun følte sig en Smule slap, og et Øjeblik var hendes Mod ved at dæmpes. Men hun gjorde Vold paa sig og trængte denne Fornemmelse tilbage. Og efterhaanden fyldtes hun af

en vis Tilfredshed ved Tanken om, at hun led Sult og maatte bringe Ofre for sit Forehavende. Der vilde ligesom ikke have været noget heroisk ved Flugten, naar hun ikke udsatte sig for et passende Maal af Strabadser.

Og en Flugt var det jo. Oppe paa sit Værelse i Præstegaarden, hvor hun nu et halvt Aars Tid havde haft sit Hjem, havde hun efterladt et Brev til Familien. Heri underrettede hun den om, at hun var rejst til København til sin Fader. Hun kunde ikke mere modstaa den Længsel, der drev hende, skrev hun. Og for Resten maatte de vel selv være kommen paa det rene med, at de ikke vilde kunne øve nogen Indflydelse paa hende. Hun vilde da blot takke dem for den Venlighed, de havde vist hende, og bede dem sende hendes Kuffert efter hende . . .

Hun havde syntes, at det hele var den naturligste Ting af Verden. Hun havde fattet en Beslutning — og nu var hun i Færd med at udføre den. Andet var der ikke sige om den Ting.

Men allerede da hun sad paa Stationen og ventede paa Toget, var der jaget som en Kuldegysning igennem hende. Om hun nu blev skuffet? Om nu hendes Fader ikke vilde staa paa hendes Parti? Om hun blev nødt til at tage tilbage til Præstegaarden med brudt Haab og stækket Villie? . . .

Og da Toget havde sat sig i Gang, havde Angsten begyndt at bore i hende og havde efter-

haanden bredt sig om en Sitren gennem alle hendes Lemmer. Det var utaaleligt at være spærret inde i denne trange Kupé, naar man følte Trang til at løbe sit Legeme træt i susende Jag, til at aande dybt og suge al Sommerdagens styrkende og lindrende Luft ind i sine Lunger. Og paa den anden Side var der en egen grusom Ligegyldighed i den Punktlighed, hvormed Toget stedse rykkede hende nærmere og nærmere mod Afgørelsen for at kunne styrte hende i dens Gab paa Minut og Time.

Oven i Købet havde hun jo telegraferet til Faderen, med hvilket Tog hun vilde komme. Sandsynligvis vilde han møde paa Banegaarden og tage imod hende. Dermed havde hun kastet alle Broer af efter sig. Hun kunde ikke, selv om hun havde villet, staa ud paa en Station og vende tilbage til Præstegaarden med et modgaaende Tog.

Hun tog et Brev op af sin Kjolelomme og gav sig til at læse det. Forlængst kunde hun det udenad. Dets Ord og Sætninger havde nu i over fjorten Dage bestandig hvirvlet i hendes Hjerne. Alligevel følte hun Trang til endnu en Gang at forvisse sig om, at hun ikke i noget Punkt kunde have misforstaaet det.

Brevet var fra Torning.

Han skrev, at han havde været saa fortvivlet over, at han maatte undvære hende. Han vidste jo nu, at hun havde holdt lidt af ham: hver Dag læste han paany det Brev, hvori hun kort

efter Adskillelsen havde tilstaaet det for ham. Men at vide det og ikke kunne slutte hende i sin Favn — det var mere end et Menneske kunde bære.

Han havde da indladt sig paa det dristige Skridt at gaa op til hendes Moder og aabne sit Hjerte for hende. Han havde ganske oprigtig sagt, at han godt forstod, at han i hans Stilling ikke kunde være noget kærkommen Svingersøn. Men han havde heller ikke noget højere Ønske end at komme ind i noget praktisk. For Kunsten var han efterhaanden kommen bort fra. Den laa ikke for ham. Og han vilde her indskyde, at alt, hvad man kaldte for Kunst, sikkert var noget, Menneskeslægten en Gang vilde vokse fra, ligesom Børn voksede fra deres Legen med Dukker og Tinsoldater.

Fru Funke havde rigtig været saa venlig imod ham. Han var kommen til at holde *meget* af hende, vilde han sige, og hun havde talt saa meget med ham om, hvor ensomt hun havde det. Men om selve den Sag, han var kommet for, kunde hun ikke sige ham noget saadan paa en Studs. Derfor havde hun bedt ham komme igen en Dag, naar hendes Fader, den gamle Grosserer, var hjemme.

Naturligvis var han kommen igen, og han havde haft flere lange og meget alvorlige Samtaler med den gamle Grosserer. Ogsaa ham var han kommen til at holde af. Han havde saadan en aabenhjertig og ligefrem Maade at tale paa.

Man skulde slet ikke tro, at han var saadan en Matador og fin Forretningsmand.

Det var da tilsidst blevet til, at han havde faaet Ansættelse paa hendes Bedstefaders Kontor, foreløbig dog kun paa Prøve.

Det var nu snart en Maaned siden. Han havde ikke skrevet noget til hende derom, for han vilde først være sikker paa, at Forsøget gik godt, og da skulde det komme for hende som en Overraskelse. Nu kunde han lade Hemmeligheden bryde. Grossereren havde været særdeles tilfreds med ham og lovet ham fast Ansættelse. Han følte sig som det lykkeligste Menneske paa Jorden.

Og nu vilde han sige, at en god Forretningsmand var mere Kunstner end alle Landets Malere tilsammen. Døde Farver var det ingen Sag at have at gøre med. Levende Mennesker — det var en langt større Kunst. En Forretningsmand var ganske simpelt en Mand, der lod sin Fantasi og sit Talent arbejde med Mennesker. Og det vel at mærke ikke dresserede Dukker som Skuespillerne paa et Teater, der ikke sagde og gjorde andet end, hvad Forfatteren ligefrem dikterede dem — men frie og levende Sjæle, der maatte studeres hver for sig og hvis Villier maatte bøjes i den Retning, man vilde have dem. Det var stort, og saa var det saa overmaade spændende. Og han havde fundet, at gamle Grosserer Risgaard, der sad saa beskedent i sit lille snævre og mørke Kontor bag Uldvarebutikken — han

var netop en stor Menneskekunstner. Han betænkte sig ikke paa at kalde ham et Geni. Hun skulde blot vide, hvad det var for storartede Forretninger, han havde for . . .

Det var Brevet. Hendes Faders Navn var først nævnt i en Efterskrift. Der stod der, at han ikke havde set ham i lang Tid, men hos Risgaard fortalte de saa mange underlige Ting om ham, og han kunde ikke godt tænke sig, at det altsammen skulde bero paa Misforstaaelser. Men herom vilde han hellere tale mundtlig med hende, naar de mødtes. Og skønt han af Længsel efter hende knap kunde sove om Natten, vilde han dog bede hende foreløbig blive rolig i Præstegaarden og stole paa, at de nok klarede det hele . . .

Det var især denne Efterskrift, der havde sat hende i Uro.

Hvad var det for en Forandring, der pludselig var sket med Karl Torning? Det saa jo ud, som om han vilde have hende til at tage Parti for Moderen og Bedstefaderen mod hendes Fader. Aldrig i Evighed skulde det ske! Der ude i Præstegaarden, hvor hun havde Tid nok at tænke i, var det rigtig gaaet op for hende, hvor nobel og fin Faderen var og hvor højt han stod over de Omgivelser, hun var vokset op imellem. Han var den ædleste Mand, hun nogensinde havde kendt, og hun var fast bestemt paa, at hun vilde staa ved hans Side og kæmpe med ham, hvis det blev nødvendigt. Torning var ikke saa-

dan inde i Forholdene som hun, og man kunde ikke forlange, at han straks skulde have den samme Opfattelse. Men hun var vis paa, at hun med Lethed skulde kunne aabne hans Øjne.

Skulde det alligevel vise sig, at hun ikke kunde faa ham med over paa den rette Side, da vilde hun bringe sin unge Kærlighed som Offer til Faderen, sin unge og eneste Kærlighed, thi saa vilde hun aldrig mere kunne holde af nogen eller stole paa nogen. Hun havde en Gang læst i en Bog, at der var Kvinder, som ikke berørtes af den jordiske Kærlighed, fordi de havde langt højere og renere Formaal for deres Liv. En saadan vilde hun da blive. Men før hun blev gammel og graa, maatte ingen faa at vide, hvad hun i sin Ungdom havde gaaet igennem. Og paa hendes Gravsted skulde der staa et Skriftsted om Kærlighed.

Hvilket vidste hun ikke i Øjeblikket, for hun huskede ikke saa nøje dem, der kunde være Tale om. Men der var jo saa mange, der var kønne.

Hun gemte igen Brevet i sin Lomme og lænede sig tilbage i Kupéhjørnet. Efterhaanden dyssede Togets Rysten og Maskinens ensformige Rhythme hende i en Halvslummer, og ombord paa Færgen over Storebælt fik hun sig endogsaa en Smule Søvn i Salonen.

Men da Toget førte hende gennem Sjælland, vaagnede hendes Uro paany og tog til for hver Station, der gled forbi. Hun sad og haabede

saa smaat paa et lille Uheld, der kunde forhale Ankomsten. Maaske vilde hendes Fader da blive ked af at vente paa Stationen. Hun kunde telegrafere til Præstegaarden, at hun straks vendte tilbage, opsøge Torning, tale Faderens Sag hos ham og faa Penge af ham til at rejse tilbage for. Bagefter kunde hun saa skrive til Faderen, at hun var bleven hindret i at rejse . . .

Men der skete intet. Ubønhørligt rykkede Toget hende nærmere til Hovedstaden. Udenfor Kupévinduet fløj de første høje Huse forbi, saa flere i Flok, og der glimtede Søerne i Aftensolen . . .

. . . Dr. Funke stod paa Perronen og ventede.

Telegrammet havde vakt en vis ærgerlig Uro hos ham. Nu skulde han vel blandes ind i Historien med Torning; kanske blev han nødt til for Ellens Skyld at gaa til Moderen og Bedstefaderen, og han skulde atter kæmpe for at holde sig klar af en Forsoning, som han ikke *vilde* ind i. Det lod virkelig til, at han aldrig helt skulde blive klar af dette gamle Ægteskab med tilhørende Familie-Suppedas. Det blev ved at klæbe ved ham som en blød, klistret Dejg, man ikke kunde frigøre sig for, naar man en Gang var bleven dyppet i den.

Men da han fik Øje paa Ellens lille forknytte Skikkelse, der hjælpeløst spejdede til alle Sider i Trængselen, glemte han straks al sin Ærgrelse, og der skød sig en bred, varm Strøm af Ømhed op igennem ham . . . Nu havde hun faaet Øje

paa ham, og i samme Nu var hun ved hans Side. Midt i Strømmen af Rejsende klyngede hun sig til ham og blev ved at kysse ham paa Munden. Han maatte varsomt skyde hende fra sig for at gøre sig fri.

Men endnu mens de gik gennem Ventesalen, hlev hun ved at stryge sig op ad ham som en lille Hund.

De tog en Droske paa Banegaarden. Under Kørslen talte de kun lidt sammen. Han sad hele Tiden og saa paa hende. Der var faldet en varm Tone af Solbrændthed over hendes Ansigt og Hænder. Og der var en lille Kløft i Hagen, som han syntes havde skaaret sig dybere ind. Maaske var hun bleven en Smule fyldigere; han kunde ikke med Sikkerhed afgøre det.

Da de var kommet op i Lejligheden, løstes hendes Spænding i en voldsom Graad. Hun kastede sig om Halsen paa ham og klamrede sig fast til ham, som var han det eneste faste Punkt midt i et skaanselløst Hav. Men hvad Grunden til hendes Bevægelse var, det var det ham umuligt at faa ud af hende. Og naar han forsøgte at tale beroligende til hende, græd hun blot stærkere endnu.

Efterhaanden græd hun sig dog rolig. Hun slap sit Tag og fik tørt sine Øjne. Der var ingenting i Vejen, svarede hun paa hans bekymrede Spørgsmaal — slet ingenting. Og pludselig kom hun i Tanker om, at hun maatte ud og

hilse paa Nancy, som beskedent havde holdt sig ude i Køkkenet.

Hun kom ind igen slæbende paa Drengen, hvis Ansigt var marmoreret af et Stykke Chokolade, hun havde givet ham. Og et Øjeblik efter var de i fuld Leg sammen. Hun kravlede paa alle fire henad Gulvet, mens han sad stolt til Hest paa hendes Ryg med en trekantet Hat af Papir paa Hovedet.

Ved Aftensbordet var hun straalende fornøjet. Men da de rejste sig, gled der en Iling af Uro hen over hendes Ansigt. Hun famlede nervøst ved Kjolelommen: om Brevet var der endnu . . .

Nancy gik ud af Stuen. Drengen brølte af fuld Hals. Han vilde blive hos Tante Ellen.

Men Funke trak hende ind i sit Arbejds-værelse. Der satte de sig lige overfor hinanden ved Bordet. Og saa kom Tornings Brev frem.

— Hvad vil Du egentlig have, jeg skal gøre ved det, Ellen? sagde Funke, da han havde læst det. — Du er altsaa uden videre rejst fra Præstegaarden.

— Ja, Fa'er. — Hun saa fast paa ham. — Og jeg har slet ikke Lyst til at tage tilbage. Jeg vil blive her hos Dig.

— Hvis jeg vil have Dig — ja.

— Ja, hvis . . . men det troede jeg saa sikkert, Du vilde.

Funke havde rejst sig og gik med lange

Skridt op og ned ad Gulvet. Ellen fulgte med Øjnene alle hans Bevægelser.

— Ser Du, lille Ellen, sagde han lidt efter og standsede, her i denne mislykkede Verden er der nu saa forbavsende lidt Spørgsmaal om, hvad man *vil*. Det er Ulykken.

Han undgik at se paa hende og vedblev:

— Naturligvis vil jeg for min Del til enhver Tid være rede til at tage imod Dig med aabne Arme. Men det er det mindste af det. Det kommer an paa, om andre vil give slip paa Dig og om Du selv til syvende og sidst har Mod til at komme til mig . . . Ja ja, jeg kan se, Du vil til at komme med Forsikringer, men det skal Du ikke gøre. Naar man ikke er fyldt de tyve, saa er man rede til at aflægge et hvilket som helst Løfte for hele Livet. Til man er tredive, fortryder man, og kommer man paa den anden Side, lover man kun den ene Ting, at man aldrig mere vil love noget.

— Men hvad vil Du da have, jeg skal gøre, Fa'er? Der er ikke den Ting i Verden, jeg ikke kunde gøre for Din Skyld. Du *maa* tro mig.

— Vi maa først og fremmest have klart Skib. Du forstaar vel selv, Ellen, at det her gælder for Dig om at vælge mellem Din Mo'er og mig. Skal Du blive ved at gaa fra den ene til den anden af os, saa bliver Du usand imod enten hende eller mig — maaske mod os begge to.

— Der er jo ingen, jeg holder saa meget af som af Dig . . .

Han smilede en Kende træt og trak paa Skuldrene.

— Maaske ikke. Men saa maa Du selv tale aabent til Din Moder om, hvordan det har sig mellem Jer. Og før Du gør det, saa maa Du huske, hvad det har været for hende at miste Frederik. Skal hun nu ogsaa af med Dig, saa . . .

Hun bøjede Hovedet.

— Jeg kan da ikke gøre for det, sagde hun sagte. Jeg *kan* ikke holde saa meget af Mo'er, som jeg vistnok burde. Det er mig en hel Pine at gaa der hjemme — hos Bedstefa'er og hende.

— Ja ja, men som sagt: klart Skib. Ingen Omsvøb og Udflugter, Ellen.

— Jeg skal sige det til Mo'er, som det er. Maa jeg saa flytte her hen og bo?

— Først og fremmest maa Du være en lille, taalmodig Pige. For vi har jo endnu langt det vigtigste at tale om.

— Aa . . .

Hun saa en Smule skuffet ud. Men hun tog sig hurtigt i det og fæstnede tillidsfuldt sine Øjne paa ham.

— Ja, jeg skal være taalmodig.

Funke tog Tornings Brev og lagde det paa Bordet foran hende.

— Der er jo dette her, Barn. Det er da det vigtigste.

Hun lysnede igen. Det var jo da ikke farligt. Hun følte sig saa sikker paa, at hun let skulde kunne faa Torning til at se med samme Øjne som hun.

— Ja, blev Funke ved, for Du holder jo da virkelig af den unge Mand?

Der lød et næsten uhørligt jo.

Funke saa prøvende paa hende.

— Ja, for Du forstaar jo nok, at dette her er Alvor. Du maa tage ham med i alt, hvad Du foretager Dig. Ellers duer det ikke.

— Jeg ved, at jeg holder af ham, mumlede hun.

Funke drog et dybt Suk.

— Ja ja, Barn, saa i Guds Navn. Men nu han! Han, som foreløbig sidder saa lunt og godt paa Din Bedstefa'ers Kontor . . .

— Aa, han ved jo slet ikke — men naar jeg faar forklaret ham . . .

— Saa kommer han nok til at se med andre Øjne, mener Du. Efter hans Brev at dømme lader det nu ikke til, at det bliver saa let endda. Og saa er der jo ogsaa den kedelige Ting, som hedder Penge. Hvordan har Du egentlig tænkt Dig Fremtiden? Du og han og jeg skulde maaske i skøn Forening dyrke Idealerne og leve af Ostebrød og Cikoriekaffe?

— Jeg har jo slet ikke tænkt mig noget, men . . .

Graaden var ved at tage Magten fra hende.

— Men naar bare I holder af hinanden osv.

Jeg vil nødig betage Dig Dine Illusioner, Ellen, men jeg tror ikke, han tænker paa samme Maade. Jeg tror ikke, han har mindste Lyst til igen at opgive den Fremtid, som han nu mener har aabnet sig for ham, bare for at faa Lov til at sidde og mule her ude hos mig. Du maa huske, vi kan jo ikke forlange, at han skal have noget særligt til overs for Din gamle Fa'er. Hvad skulde han ogsaa blive til? Fattig Maler? Han tror jo ikke selv, han har Talent. Nej Du! der er meget faa af os, der duer til at være Martyrer. Og naar det nu ikke ligger for en, saa er det et ualmindeligt stort Held, om man selv indser det.

Ser Du, min lille Pige — han bøjede sig over mod hende og greb begge hendes Hænder — jeg er selv gaaet i Stykker paa, at jeg ikke tog Kampen med Livet op paa den Bov, hvor jeg magtede den. Jeg troede, jeg kunde faa i al Fald nogle faa Mennesker til at tænke en Smule bedre og rigtigere om visse Ting, end de gjorde i Forvejen. Hvad vilde jeg det for? Jeg skulde have ladet mig nøje med min Videnskab. Den gør ganske vist ikke Folk bedre, men den kan maaske faa en og anden en Smule klogere.

Men nu Torning! Lad være at faa ham ind i saadan noget; I vil fortryde det begge to, og for Resten troer jeg aldrig, Du faar ham til at give slip paa noget af det, han har opnaaet . . . Ja Ellen! jeg kan jo ligesaa godt sige Dig det, som det er. Du kommer ikke blot til at vælge

mellem Din Mo'er og mig, men ogsaa mellem Torning og mig. Det kan Du stole paa.

Ellen saa op paa ham med et angst, bøn-faldende Blik. Men hans Øjne hvilede fast og urokkeligt paa hende. Saa sænkede hun sit Hoved. Taarerne dryppede en for en ned i hendes Skød.

— Saa vælger jeg Dig, Fa'er. Saa vælger jeg Dig.

Ordene kom med en egen tung Højtidelighed, som eftersagde hun en Formel, man havde læst op for hende.

Men Funke gik hen og kyssede hende paa Panden.

— Det Løfte vil jeg slet ikke tage imod. Det skal være, som om Du ikke havde sagt det. Tal nu baade med Din Moder og med Torning. Tal rent ud; sørg for, at I i al Fald kommer til at forstaa hinanden. Og tro ikke, at Torning er et slet Menneske, fordi han har en anden Mening end Du.

Og hør nu Ellen! Inat bliver Du naturligvis her. Nancy vil rede til Dig inde paa Chaiselonguen i hendes Værelse. Men imorgen tidlig gaar Du til Din Moder. Hun har rimeligvis faaet Telegram fra Præstens om, at Du er rejst, og er urolig for Dig, selv om hun ved, Du er hos mig.

Saa vil vi ikke se hinanden før om otte Dage. Heller ikke imorgen tidlig. Vi siger farvel til hinanden nu her i Aften.

Men hvis Du om otte Dage er ganske sikker paa, at Din Plads er her hos mig, saa vil jeg tage imod Dig. Jeg vil tage imod Dig, hvis Du ved med Dig selv, at Du slet ikke *kan* handle anderledes . . .

Gaa saa i Seng . . .

. . . Hun rejste sig lydigt og kom hen til ham. Han bredte Armene ud imod hende, og hun lagde sig ind til ham og kyssede ham atter og atter.

I Døren vendte hun sig endnu en Gang og nikkede til ham . . .

— Du maa helst skrive det til mig, hvis Du ikke kommer tilbage, raabte han efter hende. Idag om otte Dage . . .

Da Døren havde lukket sig efter hende, stod Funke lidt og saa paa dens hvide Flade. Denne hvide, tomme Flade, der i Stuens Halvmørke skinnede frem mod den mørke Væg — den fremkaldte en usigelig Følelse af Forladthed og Ensomhed hos ham. Saa spærrende, saa ligegyldigt intetsigende . . .

Han holdt det ikke ud. Sagte aabnede han Døren og listede sig ud i Entréen. Udenfor Døren til Nancys Værelse stod han stille og lyttede. Han hørte Ellens Stemme derinde fra; den lød sløret og slæbende. Lykkelige Barn! hendes Bekymringer syntes allerede døde af hendes unge Aars sunde Trang til Hvile og Søvn.

Han blev staaende, til han ikke mere kunde

høre hendes Stemme. Der var endnu nogen, der puslede om derinde; der lød lette Trin hen over Gulvet. Saa blev alt tyst.

Funke tog sin Hat og Stok og gik sagte ned ad Trappen, til han stod ude i det fri.

Og mens Nattestilheden lagde sig bølgedæmpende over Livets Uro, blev han ved at vandre Gade op og Gade ned — gennem de lange Forstadsgaders øde Minegange, til han syntes, at hans eget lille, skrøbelige Lykkefartøj næsten helt forsvandt blandt de mange Menneskeskæbner, der laa fortøjede bag de stængte Døre og de nedrullede Gardiner . . .

I de otte Dage, som fulgte, følte Funke sig greben af en sær Uro.

Han vilde arbejde som sædvanlig; alle forstyrrende Tanker vilde han jage fra sig. Men det var ham umuligt at samle sig om sine Studier. Han kunde gribe sig i at have siddet uvirksom i Timevis, hensunken i en eneste Tanke, der som et bestandigt Vindstille laa over hans Sind.

Naar Natten kom, gik han ud. Ofte kom han først hjem henad Morgengry.

Paa Ottendedagen var han tidlig oppe. Han skinnede af nystrøget Linned.

For alle Tilfældes Skyld vilde han, at der skulde være en Smule hyggeligt i Huset. Et Par Blomster og en Smule god Mad til Frokost. Det hele i al Tarvelighed.

Men efterhaanden fik han flere og flere Paa-fund. En Flaske Vin havde han vel Raad til — og en friskkogt Hummer — og Blomster, flere Blomster . . . Nancy maatte flere Gange ud i Byen for at købe ind.

— Og saa husker De jo, Nancy, at der skal en Kuvert til. Ikke fordi jeg tror, hun kommer.

Men hvis det alligevel skulde ske, saa skal hun dog kunne mærke, at hun er velkommen.

Tilsidst var der ikke mere at føje til i de festlige Forberedelser. Trykket af en ubehagelig Uvirksomhedsfølelse drev han gennem Værelserne. Et Par Gange listede han sig til at aabne et Vindue og kaste spejdende Blikke ned ad Gaden. Men naar han hørte Nancys Skridt i Værelset ved Siden af, skyndte han sig at lukke, satte sig i sin Lænestol og lod som ingenting.

Herregud, om Ellen dog alligevel skulde komme til ham . . . Hele sit Liv igennem havde han forholdt sig til de Mennesker, hvis Skæbne havde strejft hans, som en Kystdamper til de Byer, den anløber. Altid var han paa Smaarejser, lagde til saa hist, saa her, fandt hverken blivende Havn eller frit, aabent Vand. Men om hun kom, da vilde Uroen være endt. Da vilde han stævne ud paa den store, uselviske Hengivenheds svulmende Ocean.

Herregud, om hun alligevel skulde komme! Idelig lød i hans Øren hendes Forsikringer om, at hun valgte ham og at hun holdt mere af ham end af noget andet Menneske. Men han trængte dem tilbage, slog dem ned, overvældede dem med sine egne, stærke Modgrunde. Det var jo Daarskab, Daarskab, Daarskab! Hun havde nok andet at leve for end en gammel, træt og skuffet Fader.

Han satte sig stille hen. Søgte at hilde sig selv i en Ligegyldighedens Døs. Men mod hans Villie var alle hans Nerver spændte. Han sad i

en anstrengt Lytten. Hørtes der Skridt op ad Trappen, fulgte han dem, til de standsede paa en af Afsatserne nedenunder.

Nancy var en Gang imellem inde hos ham for at spørge, hvordan han ønskede dette eller hint. Saa tog han sig saa vidt sammen, at han kunde give Besked. Et Øjeblik efter vidste han ikke, hvorom Talen havde været.

Nu lød der igen Trin ude paa Trappen. De standsede ikke ved Andensalen . . . Ved Trediesalen da? Et Øjeblik var det, som om de tøvede. Saa kom de højere op.

Men det var tunge, stærke Trin. Alligevel haabede han, at det skulde være Ellens . . .

Nu standsede de . . . Der lød et kort Klemt paa Dørklokken . . . Saa gled der et Brev gennem Brevkasse-Sprækken og faldt tungt mod Gulvet.

Skridtene fjernede sig nedefter.

I samme Nu vidste Funke, hvad Brevet indeholdt. Og en uendelig Slappelse sænkede sig som en pludselig Taage over hans Sind.

Da Nancy lidt efter kom ind med Brevet, lod han det ligge længe uaabnet. Han sad og stirrede med store, blanke Øjne paa dets hvide Firkant, paa den rundt troskyldige, barnlige Skrift, hvormed hans Navn var prentet udenpaa.

Han syntes, at han gennem Konvoluten kunde læse alt, hvad den gemte til ham. Hendes Ømhed overfor ham og hendes friske og varme Kærlighed til den, der nu havde taget hende fra ham, hendes

bange, sitrende Tvivl og hendes unge, vajende Haab. Og han blev ved at stirre, til den hvide Flade omtrent helt havde hypnotiseret ham. Han syntes, det var ham umuligt at røre et Lem. Han vilde bestandig blive ved at sidde saadan og se paa Brevet uden at kunne faa sig til at aabne det . . .

Han vaktes af sin Sløvhed ved, at en Haand strøg varsomt hen over hans Pande. Og da han saa op, sænkede Nancys Øjne sig i hans. Det slog ham, hvor de var bleven blide og klare, de som før skinnede saa kækt.

— Skal Doktoren ikke læse Deres Brev?

— Jo jo. Jeg skulde vel . . .

Han aabnede det ligegyldigt og løb det hastigt igennem. Det var, som om han havde læst det mange Gange før. Lige til Forsikringen om, at aldrig skulde hun med sin gode Villie gøre noget, som hun behøvede at skamme sig ved overfor ham, og den ydmyge Bøn om, at hun dog en Gang imellem maatte komme og besøge ham.

Nancy var blevet ved at stryge ham hen over Panden.

— Nu maa De ikke tage Dem det for nær, Dr. Funke.

— Det gør jeg heller ikke, Nancy. Hun bliver vel nu lykkelig saadan som hun helst vil være det. Og gør hun det ikke, saa kan hun maaske finde til mig endnu en Gang. Men Dem, Nancy, kære, gode Nancy, Dem mister jeg ikke.

Han greb hendes Haand. Men i det samme

slap han den igen og blev ligbleg. Fra en Ring paa hendes Finger stirrede en Opal ham i Møde som et ondt, gult Rovdyr-Øje.

Hun fulgte Retningen af hans Blik.

— Ja, det er *hans* Ring, sagde hun sørgmodigt. Jeg har gaaet med den bestandig, siden han døde. Jeg synes, den kalder Tanker frem hos mig, som det ikke var godt, om jeg glemte. Det er da i Grunden sært, at Doktoren ikke før har lagt Mærke til den.

Funke nikkede tankefuldt hen for sig.

— Ja, De har Ret, Nancy. De bør altid gaa med den. Det er som De siger: der er Tanker, man ikke har godt af at slippe.

Han rejste sig op.

— Ved De, Nancy, nu i dette Øjeblik synes jeg, jeg er saa let til Mode, som jeg ikke har været det i lange Tider. Der var noget, som jeg trængte til at sone. For jeg tror, at det er mig, der er Skyld i, at Frederik døde. I det Øjeblik, han faldt, var der noget i mig, som var stærkere end jeg selv. Hvem ved, hvordan i Grunden en menneskelig Handling sættes i Bevægelse og naaer sit Maal . . . ?

Men nu har jeg bragt mit Offer. Regnskabet er i Orden. Og nu synes jeg, jeg kan leve videre — næsten helt forfra, saa gammel jeg er. Jeg har jo dog nu Dem, Nancy, selv om ogsaa det blev paa en anden Maade, end jeg en Gang tænkte. Og man skal være glad, naar man bare har et eneste Menneske.

Lad os to nu foreløbig prøve paa at være lidt gode mod hinanden. Siden finder vi maaske andre, der har Brug for os. Der er nok til at præke om, hvordan Livet skal leves — nok af Præster men faa, der vil nøjes med at høre til Menigheden. Lad os nu se, om vi ikke alligevel kan faa noget ud af den Stump Tid, vi har tilbage . . .

Hun lagde begge sine Hænder i hans. De saa paa hinanden; de var ældede begge, og Skuffelser havde mærket dem. Om deres Læber tegnede sig et lidt vemodigt Smil.

Men inde paa Gulvet i Værelset ved Siden af sad Drengen og pludrede og lo, mens han med sine korte, buttede Fingre søgte at fange de regnbuefarvede Støvstriber af den milde, blanke Høstsol.

Tidligere udkom

ALBERT GNUDTZMANN

GADESPEJLET

FORTÆLLING

3 KR. 50 ØRE

Nationaltidende:

„ . . . „*Gadespejlet*“ hører lige saa lidt som „*Idealister*“ til Dusin-Litteraturen. Det er en Bog, der giver meget og lover meget.“

Dannebrog:

„ . . . Forf. vil faa Fornøjelse af dette sit Opus 2, hvori Løfterne fra hans fjorgamle Roman „*Idealister*“ paa en smuk Maade indfries. „*Gadespejlet*“ er en meget underholdende Bog, der vil interessere en stor Læseverden — en vakker Bog, der tjener sin Forfatter til Ære.“

Berlingske Tidende:

„ . . . Gnutzmann besidder et originalt Talent, og han har en Del paa Hjerte. Allerede hans første Roman „*Idealister*“ gjorde Opsigt, og dette vil endnu mere blive Tilfældet med „*Gadespejlet*“.“

Jyllandsposten:

„ . . . En helt igjennem fornøjelig Bog. Hr. Gnutzmann har et fortræffeligt Humør og et lyst Sind, og selv om der i denne Verden er Meget, han kunde ønske anderledes og med Alvor og ubestrideligt Talent vil drage i Leding mod, saa gjør han det dog altid med en Skjælm i Øjet og en lun Latter.“

Tidligere udkom

ALBERT GNUDTMANN

RIDDER THORVALD

EN LILLE KJØBENHAVNSK ROMAN

3 KR.

„Man kunde fristes til at sige, at Gnudtzmanns Bog — i Ordets bedste Forstand — indeholder en god Moral, idet den baade i komisk og alvorlig Belysning giver Modsætningen mellem dem, der vinder frem til Lykken, fordi de har Viljen og Kræfterne til at naa den, og dem, der maa bukke under, fordi de hverken har Kræfter eller Vilje. Forfatteren tager utvivlsomt lidt dybere Sigte, end det tilsyneladende ser ud til i Novellens lette og underholdende Form, men det er ikke Fortællingens ringeste Fortrin, at den er skreven med et friskt Lune, en ægte Følelse, der vil give Forfatteren et yderligere Tag i den Læseverden, han allerede har vundet for sig.“

(Berlingske Tidende).

„Dette Gnudtzmanns sidste Arbejde er af dem, der giver sin Forfatter en fast Position som Kunstner. Ved sit Emne, sit lune Smil, sin ærlige Alvor, sin stemningsrige Kunst og sit klare Sprog er denne Bogs danske Oprindelse uomtvistelig. Den har sin berettigede Plads i vor moderne Literatur.“

(Dagbladet).

„Forfatteren fortæller livligt og underholdende med en egen tør Humor, og hans Stil er, som de fleste moderne danske Forfatters, klar og sikker og tillige — hvad der ingenlunde er almindeligt — velgørende fri for Affektation.“

(Aftenposten i Christiania).

DET STILLE VAND

EN FORTÆLLING OM UNGDOM

3 KR. 50 ØRE

„Som Forfatter er Albert Gnudtzmann i Slægt med Soph. Schandorph. Han er ikke bange for et stærkt Ord i Replikkerne, og han ynder at opsøge de smaa, stille Existenser.

. . . Forfatteren har en sikker Smag, der aldrig lader ham gaa over Stregen, og som er i Slægt med Sophus Bauditz'. Forfatterens nye Bog: „Det stille Vand“ har de samme gode Egenskaber, som man kender fra „Idealister“, „Gadespejlet“ og „Ridder Thorvald“. —

Her er den rette Kolorit, den rette Lokaltone, der ikke mindst er Skyld i, at man med Fornøjelse læser Albert Gnudtzmanns sidste Bog.“

(Vort Land).

„Det er slet ikke umuligt, at denne fortræffelige Bog om Gennemsnitsmenneskers Kampe og smaa Sejre, som de dagligt kæmpes rundt om os, vil blive den mest læste paa dette Efteraars Bogmarked. Fortællingen er saa velsignet fri for Affektation og dog fuld af Hjerte.

Det københavnske Samfundslag, Byens Borgerstand, som Hr. Gnudtzmann i nogle Kapitler af sin sidste Bog, „Ridder Thorvald“, begyndte at opdyrke i Literaturen, uden at karrikere det, — hvad der er hans Skildrings Fortrin — har han i denne Bog gjort sig til Hersker over.“

(Damernes Blad).

